МАҢЫЗДЫ ЖОБАЛАР ЖАЙЫ ҚАЛАЙ?

4-БЕТ | ҚАЛА МЕН САЛА

ТОЙ КЕМІМЕЙ, ОЙ КӨБЕЙМЕЙДІ

5-БЕТ | ҰЛТ ҰПАЙЫ

АУЛА НЕГЕ ТАРЫЛДЫ?

6-БЕТ | ҚОҒАМ

Оралбай ӘБДІКӘРІМОВ,
МЕМЛЕКЕТ ЖӘНЕ ҚОҒАМ ҚАЙРАТКЕРІ:

НҰРСҰЛТАН НАЗАРБАЕВТЫҢ ФЕНОМЕНІ, ОНЫҢ «ҚАЗАҚСТАН ЖОЛЫ» АТАЛҒАН ЖАҢА МЕМЛЕКЕТ ҚҰРУДАҒЫ МОЛ ТӘЖІРИБЕСІ – ҚАШАН ДА ҚАЖЕТ БОЛАТЫНЫ ЖӘНЕ ТЕК БІЗДІҢ ЕЛІМІЗДІҢ ҒАНА ЕМЕС, ЖАҢА БУЫНДАҒЫ БАСШЫЛАР СӨЗСІЗ ЗЕРТТЕЙТІН ДҮНИЕ. Н.Ә.НАЗАРБАЕВТЫҢ 30 ЖЫЛДЫҚ КЕМЕҢГЕРЛІГІНІҢ НӘТИЖЕСІ – БАРЛЫҒЫ ТАНЫҒАН, ТӘУЕЛСІЗ ЖӘНЕ БОЛАШАҒЫ ЖАРҚЫН ҚАЗАҚСТАН. НҰРСҰЛТАННЫҢ НҰРЛЫ ЖОЛЫ – ҚАЗАҚСТАНДЫ ЖАРҚЫН БОЛАШАҚҚА АПАРАТЫН АҚ ЖОЛ. СОЛ ЖОЛДАН АДАСПАЙЫҚ!

ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІГІНЕ 30 ЖЫЛ

№70 (4194)
Бейсенбі
17 маусым
2021 жыл

NurSultan

ASTANA AQSHAMY

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ

1990 ЖЫЛҒЫ 13 ҚАЗАННАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

ELORDA AQPARAT

ЕЛ ТЫНЫСЫ

ҚАЙЫРЫМДЫ ІСТЕР МАРАФОНЫ

Тәуелсіздіктің 30 жылдығына орай Мемлекет басшысы бастамашылық еткен «Қайырымды істер марафоны» аясында бүкіл Қазақстан бойынша қайырымдылық және әлеуметтік маңызы бар іс-шаралар өтуде.

«Қайырымды істер марафоны» аясында қазақстандықтар балаларға, балалар үйінің тәрбиеленушілеріне және көпбалалы отбасылардан шыққан балаларға арнап, 400-ден астам акция мен қайырымдылық жобаларын ұйымдастырды. Жалпы, 2021 жылдың 16 маусымына «Қайырымды істер марафоны» республикалық жобасы аясында жыл басынан бері 7000-нан астам қайырымдылық және волонтерлік іс-шаралар іске асырылды. 160000-нан астам мұқтаж азаматтарға қолдау көрсетілді. Марафонды ұйымдастыруға 100-ден астам ұйым, соның ішінде «Самұрық-Қазына» АҚ, «Верный капитал» компаниялар тобы, «ERG» және басқа да ірі компаниялар қосылды.

БАҒАНЫ ТҰРАҚТАНДЫРУ – БАСТЫ МӘСЕЛЕ

Қазіргі кезде азық-түлік бағаларының тұрақтылығы қарапайым халық үшін ерекше маңызға ие. Осыған орай, қала әкімдігі әлеуметтік маңызы бар азық-түлік өнімдерінің бағасын тұрақтандыру бағытында жүйелі жұмыстарды қолға алды. Солардың бірі – дәстүрлі ауыл шаруашылығы жәрмеңкелері. Көп ұзамай еліміздің өңірлерінің қатысуымен жәрмеңкелер маусымы ашылады. Қала басшылығы 14 жәрмеңке өткізуді жоспарлады. Тұрғындар жәрмеңкелерде азық-түлікті 10-15 пайызға төмен бағамен сатып алады.

2

«ASTANA AQSHAMY»
ГАЗЕТІНЕ ЖАЗЫЛУ ЖАЛҒАСЫП ЖАТЫР

ТАҒЫ БІР ЕКПЕ СЫНАЛАДЫ

Елімізде коронавирусқа қарсы тағы бір жаңа вакцина жасалады. Екпе QazCoVac-P деп аталады. Қазір екпені сынақтан өткізу үшін еріктілер тартылып, алғашқы кезеңге дайындық басталды.

Отандық вакцинаның клиникалық зерттеу жұмыстары Тараз қалалық көпбейінді ауруханасының базасында жүргізіледі.

Сынақ екі кезеңнен өтеді. Оған 18 бен 50 жас аралығындағы адамдар ерікті түрде тартылып жатыр. Вакцина салынбас бұрын әрбір тұрғын толық медициналық тексерістен өтуі тиіс. Зерттеудің екі кезеңіне жалпы саны 244 адам қатысады. Алғашында екпе 44 адамға салынады. Олар 6 ай бойы дәрігерлердің бақылауында болады.

Жаңа вакцинаны Биологиялық қауіпсіздік проблемалары ғылыми-зерттеу институты әзірлеген. Ғалымдардың айтуынша, жаңа вакцина суббірлікті. Яғни мұнда тірі вирус қолданылмайды. Оны адамдарға салмас бұрын тышқан мен маймылдарға салып көрген. Мамандар жануарлардың жеңіл қабылдағандығын айтып отыр.

ҚАЗАҚСТАНДА ЗЕЙНЕТАҚЫ ӨСТІ

Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі Қазақстанда орташа зейнетақы мөлшері 100 мың теңге болғанын хабарлады.

2021 жылдың басынан бері қазақстандықтарға 1.1 трлн теңгеден астам зейнетақы төленген. Қаңтар айынан мамырға дейін республикалық бюджеттен базалық зейнетақы төлеу үшін 342,6 млрд теңге жұмсалса, ынтымақты зейнетақы төлеуге 774,8 млрд теңге бағытталған.

Үстіміздегі жылдың 1 маусымындағы есеп бойынша елімізде 2 млн 243 мың зейнеткер бар. «Орташа зейнетақы төлеу мөлшері (базалық зейнетақымен бірге есептегенде) 2021 жылдың 1 маусымында 100 019 теңге болды» делінген баспасөз хабарламасында.

№70 (4194) 17/06/2021 Бейсенбі

ЕЛБАСЫ

Нұрсұлтан Назарбаев «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ басқарма төрағасы Алмасадам Сәтқалиев пен «Лукойл» компаниясының президенті Вагит Алекперовті қабылдады. Кездесуде мұнай-газ саласындағы әріптестікті дамыту мәселелері мен инвестициялық жобаларды жүзеге асыру жоспары талқыланды. «Лукойл» компаниясы – Қазақстанда бұрыннан келе жатқан ірі инвесторлардың бірі. Сіздер «Теңіз», «Қарашығанақ» сияқты кен орындарында жұмыс істейсіздер, «Каспий құбыр консорциумының» инфрақұрылымдық жобасына қатысып жатырсыздар» деді Алмасадам Сәтқалиев. В.Алекперов Елбасыға бірлескен жобаларды іске асыру, соның ішінде Каспий теңізіндегі бірқатар кен орындарын игеру арқылы Қазақстан экономикасына салынатын инвестиция көлемін арттыру жоспары туралы айтып берді.

ПРЕЗИДЕНТ

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Қаржылық мониторинг агенттігінің төрағасы Жанат Элимановты қабылдады. Мемлекет басшысына «көлеңкелі» экономика деңгейін қысқарту бағытында жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы мәлімет берілді. Аталған міндет жүйелі әрі кешенді алдын алу шараларын әзірлеу және өткізу арқылы жүзеге асырылуда. Жанат Элиманов Қасым-Жомарт Тоқаевқа бүгінге дейін 2,8 триллион теңге көлемінде жалған шот-фактуралар жазып берумен айналысқан 87 қылмыстық топтың жолы кесілгенін баяндады. Қабылданған шаралардың нәтижесінде заңды тұлғалардың қолма-қол ақшаға айналдырған қаржы көлемін 24 пайызға азайту мүмкін болды. Бұдан бөлек, жасырын жұмыс істеген 10 цехтың қызметі тоқтатылып, есепте жоқ 800 мың шөлмектен астам алкоголь өнімі тәркіленді. Сондай-ақ 96 заңсыз ойын мекемесі жойылып, заңсыз айналымнан 1200-ден астам ойын автоматтары, терминалдар мен покер үстелдері алынды. Мұнай және мұнай өнімдері бойынша 40 заңсыз айналым дерегі анықталды.

ПАРЛАМЕНТ

Мәжіліс депутаттары мемлекеттік сатып алу мәселелеріне қатысты заңнамалық түзетулерді екінші оқылымда мақұлдады. Аталған заң жобасымен жұмыс істеуде депутаттар өнім берушіні таңдау процесін едәуір жеңілдетуге және жылдамдатуға, сондай-ақ ашық бәсекелі нарық құру есебінен бюджет қаражатының үнемделуін арттыруға мүмкіндік беретін «электрондық дүкен» ұғымын нақтылауға; әлеуетті өнім берушілерге конкурсқа қатысуға өтінімді қамтамасыз ету үшін ғана емес, мемлекеттік сатып алу туралы шарттың орындалуын қамтамасыз ету үшін де жеке шотқа ақша салуға мүмкіндік беретін «электрондық әмиян» ұғымын нақтылауға; сатып алынатын тауарларды автоматтандырып сәйкестендіру мақсатында тауарлардың біріздендірілген сипаттамасын қалыптастыруға арналған «электрондық тауарлар каталогы» деген жаңа ұғымды енгізуге; «оффтейк-келісімшарттар» түріндегі мемлекеттік сатып алу туралы ұзақ мерзімді кепілдендірілген шарттар жасасуға және тағы басқа да бірқатар маңызды түзетулер енгізді.

ҮКІМЕТ

Премьер-министр Асқар Маминнің төрағалығымен өткен Үкімет отырысында экологияны жақсарту мәселелері қаралды. Nur Otan партиясының бағдарламасын орындау аясында 2 млрд ағаш отырғызу, еліміздің солтүстік өңірлерін газдандыру, 6 қоқыс өңдеу зауытын салу жобаларын іске асыруды бастау бағытындағы ауқымды жұмыстар қолға алынды. Көлік құралдары шығарындыларының атмосфераға әсерін төмендету үшін қоғамдық көлікті газға ауыстыру бойынша белсенді жұмыс жүргізіліп жатыр, электр көлігінің санын ұлғайту ынталандырылуда. Қабылданып жатқан шаралар 2025 жылға қарай 10 қалада атмосфераның ластану индексін жоғары деңгейден орташа деңгейге дейін төмендетуге және жалпы алғанда, ауа сапасын жақсартуға мүмкіндік береді. Жүйелі экологиялық проблемаларды шешу мақсатында үздік әлемдік практикаларды ескере отырып, жаңа Экологиялық кодекс қабылданды, оның элементтерінің бірі – ірі өндірістерде озық технологияларды енгізу. Жергілікті атқарушы органдар жұртшылықпен бірлесіп, қоршаған ортаның ластану деңгейін төмендетуге, көгалдандыруға, «тарихи» ластануларды жоюға бағытталған Жол карталарын әзірлеп, бекітті. Премьер-министр автопаркті жаңарту бойынша кешенді шараларды одан әрі іске асыруды, отын сапасы мен шығарындылар көлеміне бақылауды күшейтуді, электр көлігі санының өсуін ынталандыруды тапсырды.

ЖЕТІ ТҰРҒЫН АЛАБЫ ГАЗҒА ҚОСЫЛАДЫ

Таяу жылдары елорда толықтай газға қосылады. Қалаға газ желісін жүргізу экологияны біршама жақсартуға септігін тигізеді. Себебі жекеменшік сектордағы тұрғындар үйлерін енді көмір жағып жылытпайды. Сонымен қатар қауіпсіздік күшейтіліп, азаматтардың тұрмыс жағдайы жақсарады. Кеше қаладағы газ жүргізу жұмыстарының барысымен танысқан елорда әкімі Алтай Көлгінов бұл туралы өзінің инстаграм парақшасында баяндады.

Әкімнің айтуынша, Көктал-1 тұрғын алабы толығымен газға қосылды. Ол үшін шағын ауданда 70 шақырым газ тарату желілері салынды. Тек осы елді мекеннің өзінде ғана 2600 үй газға қосылу мүмкіндігіне ие болды. Газды үйінің ішіне дейін тартып алған Көктал-1 елді мекені тұрғындары газ қостыру үшін «ҚазТрансГаз» АҚ-ға хабарласуы керек. Одан бөлек, Батыс-Шығыс, Агрогородок, Өндіріс елді мекендерінде газ тарату желілерін салуды жалғасады. «ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ Күйгенжар, Мичурин, Интернациональный тұрғын алаптарында газбен жабдықтау желілерін салуда.

«Осылайша аталған алап тұрғындары жаңа жылыту маусымында үйлерін газбен жылыту мүмкіндігіне қол жеткізеді. Газдандыру үдерісі кестеге сай жүргізілуде. Мысалы, өткен жылыту маусымында Железнодорожный, Көктал-2 елді мекендері мен Агрогородок елді мекенінің бір бөлігі газға қосылу мүмкіндігіне ие болды. Ол кезде біз 345 шақырым ішкі орам желілерін салғанбыз. Ал биыл тағы 317 шақырым саламыз, соның ішінде 170 шақырым желі алғашқы жартыжылдықта салынды. Газдандыру басталғалы бері үйді газбен жылытуға көшіру бойынша әлеуметтік ахуалы төмен отбасыларға әлеуметтік көмек беру механизмдері енгізілді. Әлеуметтік көмектің осы түрін алуға egov.kz электронды үкімет порталы арқылы өтініш беруге болады («Электрондық өтініштер» – «қызметке онлайн тапсырыс беру». Мазмұн жазылатын бағанда «Тұрғын үйді газдандыруға әлеуметтік көмек» дегенді, алушы деген бағанда – «Жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау» дегенді басу керек). Сонымен қатар былтыр газға тариф бағасы төмендетілді: бір текше метр газ бағасы 45 теңгеден 34,6 теңгеге дейін арзандады (бұрын бір текше метр үшін 60 теңге белгілеу туралы айтылған). Жекеменшік сектор тұрғындары үшін біз есептегіш құралдарды тегін беруді қарастырдық. «Halyk bank» АҚ және «ECOJER» қауымдастығымен бірге үйлерді газға көшіру бойынша азаматтарға пайызсыз несие беру ісін ұйымдастырдық» деп жазды әкім.

Сондай-ақ жылу электр-орталықтарын жаңғырту жұмыстары жалғасуда. №1 және №2 жылу-электр орталығы ТЭЦ-2 бойынша төрт су жылыту қазандығы газға көшірілді, осы жылдың соңына дейін басқа да қазандықтарды газбен жылытуға көшіреміз. Газдандыру Елбасының стратегиялық жобасы болып табылады. «Сарыарқа» магистральдық газ құбыры Орталық Қазақстан мен елорданы елдің бірыңғай газ көлік желісімен қосады. Бұл үдеріс Мемлекет басшысының тікелей бақылауына алынған» деп түйіндеді қала басшысы.

БАҒА ҚАЛАЙ ТҰРАҚТАНАДЫ?

Қала әкімдігі әлеуметтік маңызы бар азық-түлік өнімдерінің бағасын тұрақтандыру бойынша жүйелі түрде жұмыстар жүргізуде.

Жұмыс бірнеше бағытты қамтиды: тұрақтандыру қоры құрылды, «айналым тетігі» жобасы жалғасты, «форвардтық келісімшарттар» жасалды, маусымдық жәрмеңкелер мен ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірушілермен кездесулер өткізіледі және т.б.

Бірінші. «Айналым тетігі» жобасы жалғасты. Жобаға қатысушылар саны 4 желіден 9 желіге дейін кеңейді. Олар: «Магнум», «Астықжан», «Кеңмарт», «Анвар», «Рахмет», «Ақмол», «Бигшанхай», «Шапағат», «Вкусмарт». Бұдан басқа сауда желілеріне азық-түлік сатып алуға бөлінетін сома 24 есе артты, яғни 180 млн теңгеден 4,3 млрд теңгеге дейін (соңғы 4 жылда) ұлғайды. Бұл картоп, пияз, қырыққабат, сәбіз, күріш, қарақұмық, күнбағыс майы, жұмыртқа, ұн, құс еті, сүт, сүзбе және т.б. өнімдерді белгіленген бағамен сатуға мүмкіндік береді.

Екінші. 3 фермерлік шаруашылықпен 665 млн теңгеге жуық сомаға «форвардтық келісімшарт» жасалды. Маусымаралық кезеңде, яғни олардың бағасы өскен кезде көкөніс өнімдері қолайлы бағамен сатылады. Осылайша, сатылатын өнімдер тікелей сөрелерге түседі.

Үшінші. Нан бағасын тұрақтандыру жұмысы жалғасып келеді. Ол үшін отандық өндірушілерден ұн сатып алуға жергілікті бюджеттен қосымша 600 млн теңге бөлінді. Ұнның бұл мөлшері келесі егін жиналғанға дейін, яғни 2022 жылғы қыркүйекке дейін жеткілікті болады.

Төртінші. Сәуір айынан бастап Ақмола облысы Целиноград ауданы тауар өндірушілерінің және Нұр-Сұлтан қаласы кәсіпкерлерінің қатысуымен тауар өндірушілер мен көтерме сатушылардың бағалары бойынша демалыс күнгі ауыл шаруашылығы жәрмеңкелері (Сауран, 7 және Қосшығұлұлы, 14) өтіп келеді. Сонымен қатар жақын арада республика өңірлерінің қатысуымен жәрмеңкелер маусымы ашылады. 14 жәрмеңке өткізу жоспарланып отыр. Жәрмеңкелерде азық-түлікті 10-15%-ға төмен бағамен сатып алуға болады.

Бесінші. Жалпы ауданы шамамен 50 мың шаршы метр болатын 3 көтерме-тарату орталығын салу үшін инвесторлар жұмылдырылды. Бұл азық-түлікті үлкен көлемде көтерме-тарату орталығында сақтауға мүмкіндік береді.

ШЕТ АЙМАҚТАР ШАҒЫН АУДАНДАРҒА АЙНАЛАДЫ

Елордада 300 мыңға жуық адам тұратын 16 тұрғын алабы бар. Бұл – елорданың әрбір төртінші тұрғыны осы алаптарда тұрады деген сөз. Жұмыс жоспарымен Көктал-1 елді мекені тұрғындарымен кездескен қала әкімі аталған елді мекенде қордаланып қалған, атап айтқанда, жол салу, қоғамдық кеңістіктерді абаттандыру, су тарту, кәріз салу, жарықтандыру және т.б. мәселелер шешіліп жатқаны жөнінде өзінің инстаграм парақшасында жазды.

«Мысалы, Көктал-1 елді мекенін тұтастай газбен қамтамасыз еттік. Сонымен қатар биыл №40 мектеп-лицей аумағында екі ауысымда 1 мың орынды қамтитын тағы бір оқу орны салынды. Осылайша мектепке түсетін жүктеме азайтылып, жаңа оқушы орындары ашылады. Соған қоса осы елді мекенде қалалықтардың таза ауада салауатты өмір салтын сақтай отырып, уақытын пайдалы өткізуіне мүмкіндік беретін тағы 2 қоғамдық кеңістік саламыз. Өткен жылы елді мекенде бірінші рет парк салынды. Оның ауқымы – 15 га. Салыстырмалы түрде айтар болсақ, бұл парк біздің қалалық парктен 2 есе үлкен. Көкталдағы жаңа паркте баскетбол, футбол алаңдары мен воркаут-аймақтар, тыныш демалуға және иттерді серуендетуге арналған аймақтар бар. Көктал-1 елді мекені тұрғындарымен кездесуде ең бірінші кезекте атқарылуы қажет жұмыстар туралы әңгімелесіп, пікір алмастық. Айтылған мәселелерді назарға алып, осы елді мекеннің алдағы даму жоспарына енгіземіз. Мемлекет басшысы елді мекендерді дамытуға ерекше көңіл аударады. Ел басшылығының тапсырмасымен барлық елді мекендерді дамыту бағытында жұмыс жүргізудеміз» деп жазды әкім.

Қала басшысының айтуынша, 13,5 км инженерлік желі, 5 км-ден астам кәріз желісі және су құбыры тартылып, 3 км-ден астам нөсер кәріздері салынды. Өткен жылы 40 қоғамдық кеңістік бос жатқан тың жерден жаңадан салынды. Олар – парктер, скверлер, бульварлар. Жоспарда тағы 50 парк пен сквер салу, 120 км-ден астам велосипед жолын төсеу және т.б. жұмыстарды атқару көзделіп отыр.

Өндіріс, Көктал, Ильинка, Железнодорожный елді мекендерінде дене шынықтыру және сауықтыру кешендерінің құрылысы жүргізілуде. Ол орындарда спортпен айналысуға арналған кабинеттерден бөлек егде жастағы адамдардың қызығушылығы бойынша клубтар, ХҚКО, полиция қосындары, пошта бөлімшелері және т.б. орналастырылатын болады. Аталған кешендерге тұрғындар тегін барады. Оларды биыл ашуды жоспарланған. Жақын уақытта елді мекендерде тағы 130 км сумен жабдықтау және су тарту желілерін, 85 км нөсер кәрізі, кіші стансалар, 177 км электрмен жабдықтау, 23 км жылумен жабдықтау желілерін және 3 нөсер кәрізін тазарту кешенін салу көзделген.

«Осылайша, біздің мақсатымыз – шет аймақтарды шағын аудандарға айналдыру. Бұл шағын аудандардың таза ауада демалуға арналған орындары, әлеуметтік нысандары, жайлы өмір сүру үшін қолайлы инфрақұрылымы және т.б. болады» деді әкім сөз соңында.

СҮБЕЛІ СӨЗ

Бақытбек СМАҒҰЛ, Мәжіліс депутаты:

Соңғы бес жылда елімізде балаларға қарсы сексуалдық сипаттағы 3893 қылмыс тіркелген (2016 жылы – 851, 2017 жылы – 678, 2018 жылы – 739, 2019 жылы – 793, 2020 жылы – 832). Оның ішінде: зорлау – 748, сексуалдық сипаттағы зорлық-зомбылық әрекеттері – 672, он алты жасқа толмаған адаммен жыныстық қатынас немесе сексуалдық сипаттағы өзге де әрекеттер жасау – 1808, жас балаларды азғындық жолға түсіру – 665. Айта кету керек, 2020 жылдың қорытындысы бойынша зорлау фактісі 2016 жылмен салыстырғанда 45,8 пайызға өскен. Бәрінен бұрын, мұндай қылмыс жасаған адамдардың бостандыққа шығып, қайта осындай қылмыс жасауы қоғамда, жалпы әрбір адамда алаңдатушылық тудырады. Бұқаралық ақпарат құралдарында биылғы жылдың соңына дейін «32 педофил бостандыққа шығады» деген ақпарат тарады. Қылмыстық-атқару инспекцияларының орнына пробация қызметтері құрылды, олардың негізгі функцияларының бірі – сотталғандарды түзеп-тәрбиелеуге ықпал ету. Өкінішке қарай, олар әлі күнге дейін ескі тәсілдермен жұмыс істейді, бұл қызметте формализм көп.

(06.06.2021. ІІМ Е.Тұрғымбаев пен Білім және ғылым министрі А.Аймағамбетовке жолдаған депутаттық сауалынан алынды)

ӘЛЕМ АСТАНАЛАРЫ

МӘСКЕУ

Мәскеуде індет жұқтырғандар саны күрт өсті. Бұл туралы Ресей астанасының мэрі Сергей Собянин мәлімдеді. Соңғы күндері COVID-19 жұқтыру дерегі күрт көбейіп, Мәскеу ауруханаларына ауыр жағдайда түскендер саны 70%-ке артты. Сондай-ақ Мәскеу мэрі COVID-19 жұқтырғандарды емдеу үшін қосымша төрт мың төсек бар екенін айтты. Мәскеуде 15-19 маусым коронавирус инфекциясының таралуына байланысты жұмыс істемейтін күндер деп жарияланған. Соңғы мәлімет бойынша Ресейде COVID-19 жағдайының саны бір тәулікте 14 185-ке дейін өскен. Ең көп дерек Мәскеуде – 6 805, Мәскеу облысында – 1 135, Санкт-Петербургте 902 тіркелген.

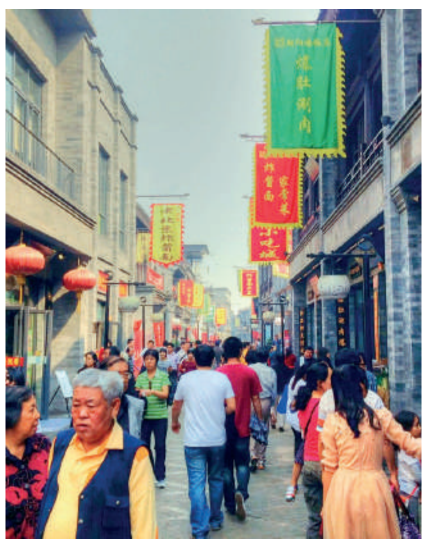

БЕЙЖІҢ

Бейжіңде электрондық юаньді екінші рет халық арасында сынақтан өткізу шарасы өтіп жатыр. Шаһардың 200 мың тұрғыны акция барысында 200 юань ұтып алды. Адамдар цифрлық ақшаны осы айдың 20-сына дейін дүкен, мейрамхана, ойын-сауық орталығы және басқа да орындарда қолдана алады. Жергілікті билік цифрлық юаньды жасап шығаруды 2014 жылы жылы бастаған. Жаңа ақша алғаш рет былтыр Гонконгпен шекаралас Шэньчжен аймағында қолданылды. Қытайдың цифрлық юаньды шығаруы батыс елдерін алаңдатуда. Олар Бейжіңнің бұл әрекеті ғаламдық резервтік ақша ретінде пайдаланылатын АҚШ долларын алмастыруға бағытталған деп ойлайды.

ДӘРІГЕРЛЕРГЕ ШЫНАЙЫ ҚҰРМЕТ

Елордалық балалар коронавируспен күресіп жатқан медицина қызметкерлерінің бейнесін салды. Бұл челлендж Қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы тарапынан ұйымдастырылып, алдағы медицина қызметкерлері күніне арналды.

Балалар сурет арқылы денсаулық сақтау туралы көзқарасын, әртүрлі аурулардан қалай сақтану керектігін жеткізді. Кішкентай Амелия өзінің суретінде баланы әртүрлі вирустан қорғайтын дәрігерді бейнелеген. Осылайша дәрігерлер халықты аурудан құтқаратынын көрсеткісі келді. «Олар бізді түрлі аурудан қорғап, қамқорлық жасайды. Суретте мені емдеп, аурудан қорғайтын анамды бейнеледім» дейді №6 қалалық емхана қызметкерінің баласы.

Тағы бір суретте жедел жәрдем көлігін бақылап тұрған кішкентай бала бейнеленген. Алпат «103» қызметінің шақыртуға кетіп бара жатқанын көріп, естен кетпес әсерде қалған. «Тереземнен «103» саны бар машинаның дабылын қосып, бір жерге асығыс кетіп бара жатқанын көрдім. Жанымда тұрған ағам жағдайы мүшкіл науқастарға баратынын айтты» дейді Алпат.

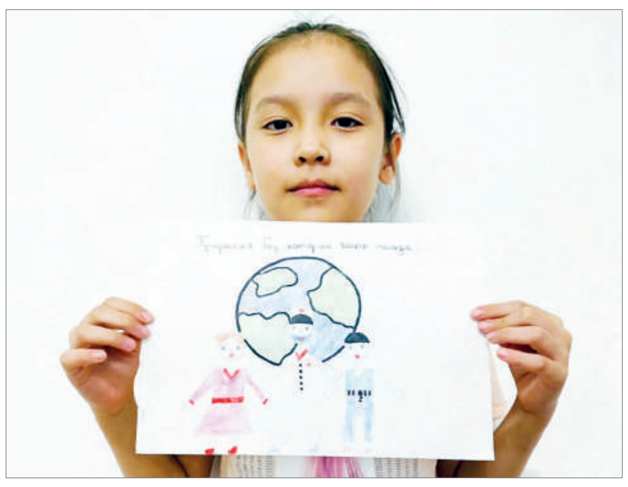

СПОРТШЫЛАР ЕКПЕ САЛДЫРДЫ

Елордадағы сауда орталықтарындағы вакцина пункттерінде танымал спортшылар екпе алды.

Олимпиадалық емес спорт түрлерін дамыту дирекциясының басшысы Азамат Хамзин әріптестерінің ұжымдық иммунитет пен халық алдындағы жауапкершілігі жоғары екендігін айтып, барлық спортшылар маусым айының соңына дейін толықтай екпе салдыратындарын мәлімдеді. «Бізде қазір біраз спортшылар екпе салдырды. Денсаулығы жақсы, ешқандай өзгеріс болған жоқ. Жүйелі түрде жаттығуда. Бүгін 5 спортшымыз екпе алды» деді ол.

Танымал спортшы Гузель Манюрова отандық өндірушілерді қолдап, QazVac вакцинасын салдырғанын айтты. «Мен отандық өндірушілерді қолдап, QazVac-ты салдырдым. Көп таныстарым, әріптестерім QazVac-пен егілді» деді Манюрова. Оның айтуынша, Токиода өтетін жазғы олимпиада ойындарына қатысатын спортшылардың барлығы вакцина салдырған. «Олимпиада ойындарына қатысушылардың бәрі егілді. Себебі Токиода барлығы қатаң бақылауда болады. Жапондықтар – өте тәртіпті халық. Сол елге жеткеннен кейін телефоныңызға арнайы бағдарлама орнатып, күнделікті жағдайыңызды, дене қызуыңызды өлшеп отырасыз. Онымен қоса, сыртқа шығу уақытыңызды да алдын ала енгізіп отыру керексіз. Егер бұл ережелерді сақтамасаңыз, сізді және командаңызды өз еліңізге депортациялайды» деді ол.

ҚАЙ МАМАНДЫҚТЫ ҚАЛАЙСЫЗ?

Нұр-Сұлтан қаласы Білім басқармасы басшысының орынбасары Римма Иманғазинова колледжге оқуға тапсыратын талапкерлерді қабылдаудың жаңа ережелерімен таныстырды.

Әкімдіктің баспасөз орталығында өткен онлайн брифингте 2021-2022 оқу жылында мектеп бітіруші түлектердің кәсіптік-техникалық бағыттағы білім беру ұйымдарына оқуға қабылданудағы өзгерістер, құжаттарды қабылдау мерзімдері хабарланды. Римма Иманғазинованың айтуынша, қазір болашақ студенттердің мамандық таңдау мүмкіндігі көп. «Егер бұрын мемлекеттік тапсырыс бойынша бекітілген орындарға колледждерге қабылдау жүргізілсе, қазір жаңа тетік бойынша – талапкерлердің өздері колледждер мен мамандық таңдайтын болады. Яғни мемлекеттік тапсырыс талапкердің таңдау қорытындысы бойынша орналастырылады. Бұл мемлекеттік тапсырысты бөлудің ашықтығын және талапкерлерді колледждерге қабылдауды қамтамасыз етеді» деді Римма Иманғазинова.

Тағы бір жаңалық – үміткерлерге өз мүмкіндіктерін ойлануға және мамандығын жақсылап таңдауға септігін тигізетін жаңа платформа іске қосылады. «Биыл алғаш рет мектеп түлектерінің бәріне ақпараттық жүйе арқылы кәсіби диагностикадан өту мүмкіндігі беріледі. Нәтижесінде талапкерге белгілі бір мамандықты таңдап алу ұсынылады, олар ұсынылған мамандықтардың карталарымен танысады. Кәсіби диагностиканың қорытындысы ұсынымдық сипатқа ие және мамандық таңдау кезінде септігін тигізеді» деді Білім басқармасы басшысының орынбасары.

Естеріңізге сала кетейік, Техникалық-кәсіптік білім ұйымдарына қабылдау 25 маусымнан басталады. Құжаттар екі жолмен, яғни «электрондық үкімет» веб-порталы арқылы немесе тікелей колледжге жүгінген кезде, кәмелетке толмаған жеке тұлғалар кәмелетке толған заңды өкілінің қатысуымен қабылданады.

ТжКБ ұйымдарына оқуға түсу кезінде 9 санат бойынша квоталар көзделген (бірінші, екінші топтағы мүгедектер, мүгедек балалар және оларды тәрбиелеп отырған отбасылар, ауылдың әлеуметтік-экономикалық дамуын айқындайтын ауыл жастары, жетім балалар, көпбалалы, әлеуметтік аз қамтылған және толық емес отбасылардан шыққан балалар, «қандас» санатындағы балалар).

Барлық квоталар талапкердің мәртебесін көрсететін құжатпен расталуы керек.

ДІНИ ЭКСТРЕМИЗМДІ ҚАЛАЙ ТЕЖЕЙМІЗ?

Елдордада Дін мәселелері жөніндегі республикалық ақпараттық-түсіндіру тобының (РИРТ) мамандары Діндерді зерттеу орталығымен бірлесіп, діни экстремизмнің алдын алу мақсатында ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізді.

naima.kz.2012@bk.ru

Наима НҰРАЛЫҚЫЗЫ

Шараға қатысқан Н.Назарбаев атындағы әуежайдың Желілік полиция бөлімінің қызметкерлері ҚР ҰҚК Академиясының жедел психология кафедрасының аға оқытушысы Лола Шакимова пен сарапшы-психолог Бауыржан Шерияздановтың ой-пікірлерін тыңдап, өздерін толғандырған сұрақтарға тұшымды жауап алды.

Сонымен қатар, сарапшылар азаматтардың санасында деструктивті жалған діни ағымдардың идеологиясын қабылдамайтын иммунитет қалыптастыру, ксенофобты, агрессиялы, радикалды діни сенімдер мен идеологиялардың шынайы бет-бейнесін ашып көрсету, халқымыздың рухани құндылықтарын сақтау турасында өз ойларын ортаға салды.

Алғаш болып сөз алған сарапшы-психолог Бауыржан Шерияздановелімізде бір шаңырақтың астында тұрып жатқан ұлт пен дін өкілдерінің жарасымын, таулығын бұзғысы келетін күштерге қарсы тұрар халықтың ынтымағы мен иманын бекітудің жолы дәстүрлі діни құндылықтарды дәріптеуде жатқанын айтты.

– Терроризм идеяларын жою үшін жұдырықтай жұмылу, саяси қайраткерлердің, діни жетекшілердің, қоғамдық пікір көшбасшылары мен бұқаралық ақпарат құралдарының ағартушылық бағыттағы кең ауқымды жұмысын жүргізу аса маңызды. Себебі ел аумағында жасырын немесе жария түрде қоғамға қауіп төндіріп отырған дәстүрлі емес деструктивті ағымдардың кең таралу мәселесі әлі түбегейлі шешілген жоқ, – деді Б.Шериязданов.

Сонымен қатар, кездесуде жат ағым қатарларын көбейтіп жатқан азаматтардың діннен хабары аз болатындығы, дәстүрден тыс діни ағымдардың қоғамды іштен ірітіп жатқандығы туралы ашық пікірлер айтылды. Дін мәселелері жөніндегі ақпараттық-түсіндіру тобының мүшелері өз тәжірибелерімен бөлісіп, алдағы міндеттерін айқындады.

СЕУЛ

Биылғы Сеул көрмесінде келушілер виртуалды рейспен қаланы айналып өте алу мүмкіндігіне ие болды. Жүргізушісіз ұшақтарды сынақтан өткізу қазірден басталды. Олардың бірі «Көбелек» деп аталады, ол тігінен қонып, ұшып кете алады. Электр батареялары арқылы жұмыс істейді. Алдыңғы және артқы қанаттары 4 бірдей бұрандамен жабдықталған. Олардың біреуі істен шыққан жағдайда да, ол қона алады. Ақылы басқарылатын такси дрондарын ұшыру 2025 жылға жоспарланған. 5G байланысының көмегімен дрондар ауадағы кедергілерді айналып өте алады. Сеулдің көрмесіне 40-қа жуық оңтүстіккореялық және шетелдік компаниялар қатысты.

МАДРИД

Мадридте әйелдер еркектердің зорлық-зомбылығына қарсы наразылық шеруге шықты. Қыз-келіншектер тегіс қара түсті киім киіп алған. Феминистік қозғалыстың аяқ астынан басталып кетуіне Канар аралдарында жоғалған қыздардың бірінің өлі денесінің табылуы себеп. Мадридте қыз-келіншектер көбінде өз жұбайларынан зорлық-зомбылық көреді екен. «Рейтер» агенттігінің хабарлауынша, соңғы 18 жылда 1100 әйел күйеуінің қолынан мерт болған. Ал 2013 жылдан бері анасына зорлық-зомбылық көрсету кезінде 39 бала көз жұмған. Зорлық-зомбылықтан мүгедек болып қалғандар да бар.

ӘЛЕУМЕТ САУАЛЫ – ӘКІМ ЖАУАБЫ

? – Тұрғын үй алаптарын абаттандыру жұмыстары қалай жүріп жатыр? Шеткі аймақтар шет қалмай ма?

Алтай КӨЛГІНОВ, Нұр-Сұлтан қаласының әкімі:

! *– Қала бойынша 16 тұрғын үй алабы бар. Онда қаланың әрбір төртінші тұрғыны тұрады. Оларды инженерлік инфрақұрылым, абаттандыру, жол инфрақұрылымы, әлеуметтік маңызы бар нысандардың құрылысына қатысты сұрақтар толғандырады. Сондықтан, біз тек қаланың орталық бөліктеріне ғана емес, шеткі аудандарды да дамытуға көп көңіл бөлеміз. Мәселен, былтыр тұрғын алаптарда 104 көшеге асфальт төселіп, 40-тан астам қоғамдық кеңістік (саябақтар, скверлер, бульварлар), аула абаттандырылды. Бірқатар әлеуметтік нысан салынды, оның ішінде мектептер де бар. Бұл жұмыс жүйелі түрде жалғасады. Шеткі аймақтарды дамыту және абаттандыру – қала экологиясын жақсартудың маңызды түйіні.*

АЛЛО, «АСТАНА АҚШАМЫ»!

Әлібек ОМАР, елорда тұрғыны:

– Елорданың «Нұрлы жол» вокзалына жолаушыларды шығарып салушылар мен күтіп алушылар кіре ала ма?

Оқырман сауалына сұраққа вокзал менеджері Батырхан Әбдікәрім жауап берді:

– Вокзалға Ashyq жобасы арқылы мәртебесін анықтаған кез келген азамат кіре алады. Жолаушылармен қатар, шығарып салушылар мен күтіп алушы азаматтардың барлығын тек қана Ashyq жобасы арқылы қабылдап жатырмыз. Ashyq жобасы түстерге сәйкес жұмыс істейді. «Қызыл» және «сары» түсті көрсеткен адамдардың вокзалға кіруіне рұқсат жоқ. Ондай жағдайда билеттерін қайтарудың жаңа механизмі жасалған. 18 жасқа дейінгі балалар мен жасөспірімдерге бұл талаптың қатысы жоқ. Шетелдік азаматтарды төлқұжат нөмірі бойынша вокзал қызметкерлері тексереді. Жолаушылар вокзалға келерден бұрын телефондарына Ashyq қосымшасын жүктеп алуды ұмытпағаны жөн. Смартфоны не Ashyq қосымшасы жоқ жолаушылар вокзалға келетін болса, онда ол кісілер ЖСН-ін біздің қызметкерлерге көрсетсе болды, ары қарай мәртебесін тексеріп, айтып береміз.

АСТАНА АУДАНЫ

Абаттандырылған аулалар мен көшелер қолайлы қалалық ортаны қалыптастырудың маңызды көрсеткіші болып табылады. Міне, осы түйінге баса назар аударған Алматы ауданы абаттандыру жұмыстарын қарқынды жүргізуде.

Қазір Б.Момышұлы даңғылы бойындағы 12 үйдің ауласында кешенді абаттандыру жұмыстары жүргізілуде. Сонымен қатар, Сарайшық көпірінің маңында «Мамыргүл шағын бағы» абаттандырылып жатыр. Шағын бақта қазірге дейін мыңнан астам ағаш отырғызылды, оның 700-і – түрлі мамыргүл ағаштары. Бұйырса, бұл бақ та елорда тұрғындарының тағы да бір сүйікті жерлеріне айналатыны сөзсіз.

Алматы ауданында биыл 7000 шаршы метр аумаққа – бір жылдық, 71,6 шаршы метр аумаққа көп жылдық гүл егілді.

ӨҢІР ӨМІРІ

Оралда «Исатай» мен «Махамбет» атты су жаңа катерлер суға түсірілді. Бұған дейін кеме құрастыру зауытында тек шекара қызметіне арнап 27 су көлігі жасалған еді. Жеңіл салмақты қос катер «Қайсар» үлгісіне жатады. Ұзындығы – 14 метр, ал салмағы – 15 тонна. Жылдамдығын сағатына 70 шақырымға дейін арттыра алады.

Зауыт жұмысшыларының айтуынша, басқару бөлмесінде ең соңғы үлгідегі навигациялық жабдықтар орнатылған. Қос батырдың есімін иеленген су көліктері енді Каспий теңізіне аттанып, жағалау қызметіне зор үлестерін қоспақ. Катерлер шағын болғанымен, теңізде 3 күндей өзі жүре алады. Тайыз жерде де, үлкен кемелер жүре алмайтын жерлерде де жұмыс атқаруға қауқарлы.

ҚҰРЫЛЫС ҚАШАН БІТЕДІ?

Мәслихаттың кезекті сессиясына дайындық аясында қалалық депутаттардан құрылған мониторингтік топ Нұр-Сұлтан қаласындағы жалпы білім беретін мектептердің құрылыс барысымен танысу мақсатында бас қалада салынып жатқан бірқатар білім беру нысандарын аралады.

Депутаттар аралау барысында осыдан бұрын айтылған ескертулердің қалай түзетілгенін, сондай-ақ мердігерлер өз нысандарын дер уақытында тапсыруы сияқты мәселелерге баса назар аударды. Депутаттар алдымен Есіл ауданындағы Бұқар Жырау және №38 көшелердің қиылысында салынып жатқан мектепке барды. Мұнда мердігерлер қаржының жетіспеуінен кәріз желісін тарта алмай отырғанын жеткізсе, А.Байтұрсынов пен А-56 көшелерінің қиылысындағы мектепті салып жатқан компания да қаржы тапшылығынан су құбырларын тарту, жол жасау жұмыстарының ақсап тұрғанын айтып, осы мәселелер дер кезінде шешімін таппаса, құрылыс жұмыстарының уақытылы аяқтауына зиянын тигізетінін атап өтті.

Мемлекеттік-жекеменшік әріптестік аясында салынып жатқан 4 мектеп биыл пайдалануға беріледі, келесі жылы тағы екеуі пайдалануға беріледі. Әрқайсысы 2000 орынға есептелген.

МАҢЫЗДЫ ЖОБАЛАР ЖАЙЫН ТЕКСЕРДІ

Бес жыл бұрын Елбасы бас қалада бірыңғай такси қызметін құруға тапсырма берді. Соны орындау мақсатында Astana Taxi Servise компаниясы жұмысын бастады. «Қазақстан» спорт сарайын жаңғырту жоспарланып отыр. Елордада сынапты шамдар және медициналық қауіпті қалдықтарды жоюмен және қайта өңдеумен айналысатын кәсіпорын ашылған. Осылардың барлығы мемлекеттік-жекеменшік әріптестік аясында жүзеге асырылып жатыр. Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының депутаттары аталмыш нысандарды аралап, олардың жұмысымен танысты.

amangali.kalzhan@mail.ru
Аманғали ҚАЛЖАНОВ

ТАКСИ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТҮЙТКІЛІ ҚАНДАЙ?

Astana Taxi Servise осыдан төрт жыл бұрын елордада такси қызметін ұсынатын 17 тасымалдаушыны біріктірді. Компания бас директоры Олег Фатюхиннің айтуынша, бірігуден соң, Uber, Yandex сынды алпауыттармен бәсекеге түсуге мүмкіндік туды. Қазір бірыңғай такси қызметінде 700-ге жуық автөкөлік бар.

– Біз қазір бас қаладағы 350-ден астам компанияға қызмет көрсетеміз. Арасында Air Astana, «Қазақмыс» сынды ірі компаниялар бар. Ұйым ішінен сапаны бағалау бөлімін аштық. Бұл бөлім қызметімізді тұтынатын адамдардан такси қызметіне арыз-шағымдар мен ұсыныстарды қабылдайды. Тәулік бойы жұмыс істейтін телефондарымыз бар. Бүгіндері такси нарығының 10 пайызын алып отырмыз, – дейді О.Фатюхин.

Astana Taxi Servise компаниясында бизнес-класты көліктер де бар екен. Бірақ өте аз. «Lada Largus» автокөліктерімен арбаға таңылған мүмкіндігі шектеулі жандарға да қызмет көрсетіледі. Бұған да тапсырыстар көп түспейді.

– 2018 жылы қала әкімдігімен мемлекеттік-жекеменшік әріптестік аясында бес жылға келісімшартқа отырдық. Содан бері әкімдік қызметкерлеріне бір жерге бару керек болса, бізді шақыртады. Бұл жылына қала бюджетінің 40 пайыздайын үнемдеуге, әкімдік қызметкерлеріне уақыттарын тиімді жоспарлауға мүмкіндік берді. Мәселен, бұдан бұрын қызметкерлер көлік кезегіне тұрса, қазір мұндай проблема жоқ. Керек уақытында көлік шақыртып, жүре береді. 2017 жылдың аяғында ресми такси қызметіне автобус жолағымен жүруге рұқсат берілді. Бұл да уақытты үнемдейді, – дейді О.Фатюхин.

Қалалық мәслихат хатшысы Ерлан Каналимов әкімдік қызметкерлері соңғы жарты жылда таксиді көп күтетінін айтып өтті. Оның айтуынша, басқармалар соған шағымданған.

– Олар бұрын таксиді 5-7 минут, әрі кетсе 10 минут күткендерін жеткізді. Қазір күту уақыты 30-40 минутқа кетеді екен, – деді мәслихат хатшысы.

Astana Taxi Servise бас директоры әкімдікпен келісімшартқа отырғанда, тиісті құжатта такси қызметінің бағасын жыл сайын 10 пайызға өсіру қарастырылғанын айтып өтті.

– Келісімшартқа 2018 жылы отырдық. 2019 жылы тариф 6 пайызға өсті. Ал 2020 жылдан бері тариф өскен жоқ. Қазіргі тарифпен басқалармен бәсекеге түсу қиын. Біздің таксиге отырып, 2 шақырым жүрген адам 530 теңге төлейді. Мұндай арзан тариф қалада жоқ. Бұл ақша бензинді де ақтамайды. Ал бір күн бойы таксимен жүру 21 мың теңге тұрады. Автокөліктер паркін үнемі жаңартып отырамыз. Ең ескі көлікке – 4,5 жыл. 2015 жылы шыққан көліктерді қазір рейске жібермейміз. Соңғы бір айда жаңа 45 «Hyundai Accent» көлігін сатып алдық. Біз лизинг пен несиені қолданамыз. Жылдың соңына дейін тағы 100 шақты көлік сатып алуды жоспарлап отырмыз, – деді О.Фатюхин.

Astana Taxi Servise – бірыңғай такси қызметі «ЭКСПО-2017» мамандандырылған халықаралық көрмесі қарсаңында жұмысын бастады. Сол уақытта такси жүргізушілері арнайы киім киетін. Ал қазір қалай болса, солай киінеді.

Қалалық мәслихат хатшысы Ерлан Каналимов осыған назар аударып, жүргізушілердің киіну мәдениетін ретке келтіру керектігін айтты. Бірыңғай такси қызметін елордада енгізгенде, әрі қарай Алматы, Шымкент қалалары мен облыс орталықтарында енгізу жоспарланғанын еске салды. О.Фатюхин Алматы және Орал қалаларында мұны енгізу қаралып жатқанын жеткізді.

СПОРТ САРАЙЫ ЖАҢҒЫРТЫЛА МА?

«Қазақстан» спорт сарайының бассейні жарамайтын болған соң, жабылғанына үш жыл болды. Содан бері жөнделмей жатыр. «Colosseo» компаниясы нысанды жаңғыртып, бассейнді жөндеуді жоспарлап отыр. Аталмыш компания биылғы 1 маусымға дейін жобалық-сметалық құжаттаманы тапсыруы керек еді. Алайда бұл орындалмаған.

Компания өкілінің айтуынша, нысанды қосымша зерттеу керек болған соң, жобалық-сметалық құжаттаманы әзірлеу кешеуілдеп жатыр. Бассейнді ғана емес, спорт сарайының шатырын да жөндеу керек екен. Жөндеу мен жаңғыртуға қажет қаржының 70 пайызын «Colosseo» ал 30 пайызын әкімдік салмақ. Мемлекет құятын қаржы аз емес – 25 млрд теңге.

Депутаттардың көпшілігі қаржыны үнемдеу үшін жаңғыртуды жасамай, нысанды тек жөндеу керек деп есептейді. Себебі газдандыру, басқа да өзекті жұмыстарға қаржыны жіберу маңыздырақ. Жалпы бұл жоба тоқтатылуы мүмкін. Алдағы дүйсенбі күні қала әкімінің орынбасары Асқар Әмриннің төрағалығымен жиын өтеді. Сол кезде спорт сарайының тағдыры шешіледі.

ШАМДАРДЫ ЖИНАЙТЫН КОНТЕЙНЕРЛЕР ЖЕТІСПЕЙДІ

Өткен жылы №1 Индустриалды парк аумағында сынапты шамдар және медициналық қауіпті қалдықтарды жоюмен және қайта өңдеумен айналысатын «НТП Kazecotech» ЖШС құрылды. Бұл кәсіпорын 2020 жылы 735 827, осы жылдың бес айында 295 008 шамды жойды. Медициналық қалдықтарды жою үшін экобокс салынды.

Қазір елордада сынапты шамдарды жинауға арналған 600-ден астам сары контейнер бар. Бірақ жалпы алғанда, қоқыс тастайтын 5 мың алаң орнатылған. Сондықтан әрқайсысында бір-біреуден, яғни, 5 мың сары контейнер болуы керек. Ал тұрғын алаптарда шамдарға арналған контейнерлер мүлде жоқ. Кәсіпорынды басқарып отырған Владимир Андреевтің айтуынша, оларды көбейту үшін қаржы керек. Ал бюджеттен серіктестікке жылына 55 млн теңге бөлінеді. Кәсіпорын жұмысын үйлестіріп отырған Қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы биылғы бюджеттен қосымша қаржы сұраған. Алайда Экономика және бюджетті жоспарлау басқармасы бұл сұранысты қанағаттандырмаған.

Осы аралау барысында анықталған мәселелер Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының тұрақты комиссиялардың отырысында әлі қаралып, мәслихаттың сессиясында талқыланады.

Нұр-Сұлтандағы №1 көпбейінді қалалық ауруханасындағы эфферентті терапия және бағдарламаланған гемодиализ орталығы бүйрек жетіспеушілігінен зардап шегетін кез келген қазақстандыққа қызмет көрсетуге әзір. Бұған аталған орталықтың материалдық-техникалық тұрғыдан жабдықталуы мен кадрлық әлеуеті толықтай жетеді. Мұны Нұр-Сұлтан қалалық мәслихатының кезекті сессиясы қарсаңында халық қалаулыларымен денсаулық сақтау нысандарымен танысу кезінде байқадық.

БІРЕГЕЙ ОРТАЛЫҚТЫ АРАЛАДЫ

wynbolat94@gmail.com
Шынболат КҮЗЕКБАЕВ

Өткен жылдан бастап №1 қалалық аурухананың базасында қызмет көрсетуді бастаған орталық мемлекеттік-жекеменшік әріптестік жобасы аясында жұмыс істейді. Қазір орталықта 106 науқас ем-дом алады. Оларды емдеу-сауықтыру шараларына жоғары білікті дәрігерлер тартылған.

– Біздің орталық – қаладағы ауруханалардың негізінен нефрология бөліміне түскен науқастарға көмек көрсететін бірден-бір ұйым. Сондай-ақ емханалар арқылы жоспарлау емдеуге жатқызылғандар да келіп жатады. Тәулік бойы жұмыс істейтін стационарда 16 төсек-орын бар. Стационарда науқастар нефролог дәрігерлермен бірге реанимотолог, анестезиолог сынды мамандардың да бақылауында болады. 2 төсек-орын реанимациялық жағдайға арналған. Сондай-ақ орталықта амбулаториялық жағдайда емделуге арналған 25 орын бар. Амбулаториялық емделуге көбіне гемодиализ алатын науқастар келеді. Бүйрек жетіспеушілігінен зардап шегетін науқастардың ауруын гемодиализ арқылы жеңілдетуге болады. Олар емнің бұл түрін бүйрек трансплантациясына дейін қабылдайды. Тіпті кейде сапалы жасалған гемодиализдің арқасында науқастар бүйрек трансплантациясынан бас тартады. Гемодиализ процедурасы 4 сағатқа созылады. Науқастар мұнда аптасына 3 рет келіп гемодиализ алып тұрады. Сондай-ақ қажетіне қарай қаладағы басқа ауруханаларға бүйрек жетіспеушілігінің салдарынан ауыр жағдайда түскен науқастарға барып, арнайы қондырғылармен емдеу-сауықтыру шаралары жүргізіледі. Республикалық санитарлық авиациямен келісімшарт негізінде Қазақстанның барлық өңіріне барып, науқастарды емдейміз. Коронавирустық инфекцияның таралу қаупі жоғары өңірлерде жұмыс істеуге де мүмкіндігіміз бар. Осы дертке шалдыққан, әрі бүйрек жетіспеушілігі бар науқастарға көмек көрсетіледі. Орталық соңғы үлгідегі медициналық құрал-жабдықтармен жабдықталған. Германияның жетекші медициналық компаниясымен әріптестік байланыс жолға қойылды. Олар бізге заманауи медициналық құрал-жабдықтарды жеткізіп береді. Бізде науқастарға мемлекеттік-жекеменшік жобасы аясында тегін қызмет көрсетіледі, – дейді орталық жетекшісі Евгений Иванов.

Қалалық мәслихат депутаттары «Жанұя» медициналық орталығына да барды. Нұр-Сұлтан қаласы маңындағы елді мекендер мен халық көп шоғырланған ауданның тұрғындарына алғашқы медициналық көмек көрсететін орталыққа 10 мыңнан аса адам тіркелген. Оларға емханада көрсетілетін медициналық қызметтің барлық түрі ұсынылады. Жақында орталықтың материалдық-техникалық базасы маммограф мен рентген аппаратымен толықпақ.

– Маммограф аппараты бір-екі күнде іске қосылады. Оның көмегімен әйелдерде сүт безінің қатерлі ісігін анықтау бойына скрининг жүргіземіз. Ал рентген аппаратын орнату үшін орталықтың жанындағы ғимаратқа жөндеу жұмыстары жүргізіліп жатыр. Бұл ауданда халық көп шоғырланған. Қазір азаматтар үшін қадамдық қолжетімділік қағидасы маңызды. Олар өзі тұратын ауданнан ұзамай сапалы медициналық қызмет алғысы келеді. Жергілікті тұрғындардың бұл сұранысын біз қанағаттандырып келеміз. Алғашында орталықта медициналық есепте 2 мың адам тұрса, қазір нысан 10 мың адамға қызмет көрсетеді. Орталықтың қажеттілігін ескеріп, мемлекет тарапынан ғимараттарды жалға алу шығындарын жауап берсе деген ойымыз бар, – деді орталық директоры Гүлмира Бикетова.

Қалалық мәслихат депутаттары орталықтың қаржылық шығындарын ақылы қызметтер көрсету арқылы өтеу мүмкіндігін қарастыруға шақырды.

ЕКПЕ КЕСТЕГЕ САЙ САЛЫНУЫ ТИІС

Мамыр айынан бастап елімізде індет 1,7 есе төмендеді. Соның нәтижесінде Қазақстан – он күннен бері «жасыл аймақта». Бірақ елорданың жалғыз өзі «қызыл аймақта» қалуына бас қалада карантин талаптарының өзге өңірлерге қарағанда 2 есе көп бұзылуы себеп болған. «Ashyq» қосымшасы арқылы денсаулығы бойынша қызыл мен сары белгіні көрсеткен 8884 қазақстандықтың тең жартысы - бас қаланың тұрғындары болып шыққан. Бұл туралы Санитарлық-эпидемиологиялық бақылау комитетінің төрағасы Айжан Есмағамбетова Орталық коммуникациялар қызметінде өткен брифингте хабарлады.

ray77781@mail.ru
Райхан РАХМЕТОВА

Осы жиында Денсаулық сақтау министрі Алексей Цой мен оның орынбасары Ажар Ғинbackupият әдеттегідей журналистердің отандық екпе экспорты, вакцина төлқұжаты, вакцина зауытын іске қосу, медицинаның өзекті мәселелері бойынша сұрақтарына жауап берді.

Елдегі эпидемиологиялық ахуал вакцина алғандар және табиғи жолмен бір ауырып тұрып иммунитеті қалыптасқандардың есебімен жақсарды деуге болады. Бірақ соңғысында, яғни ауырғаннан кейін антидене пайда болғандардың жағдайы уақытша ғана жақсы, себебі ауруды қайта жұқтырып алып жатқандар көп. Сол себепті екпенің бірінші компонентін салдырған 2 587 884 адамның қатарын одан әрі арттыра беру керек, бұл әзірге вакцина салдыруы тиіс қазақстандықтардың 26 пайызын ғана құрайды. Қазір Қазақстанда күніне 90-100 мың адам вакцина алып жатыр. Министрлік бұл жұмысты одан әрі жандандырады. Себебі өткенде А.Цойдың өзі айтқандай, күзде елімізде ұжымдық иммунитет қалыптастыру үшін мүмкіндігінше қыркүйектің аяғына дейін 10 млн вакцина салынуы керек.

Құзырлы ведомство басшыларының сөзіне қарағанда отандық екпе елімізде де, шетелде де үлкен сұранысқа ие болып отыр. Қазақстандық вакцинаның танымалдылығын арттыру және оны өзге елдерге жеткізу жұмыстары жоспарланған. Дегенмен екпе экспорты – ұзаққа созылатын процесс, себебі басқа елдердің вакцинаны өзара мойындауы, өзіне тіркеуі қажет. Бұл жұмыстар біртіндеп жүзеге асырылады. Қазақстан қазір өз вакцинасын алуға мүдделі серіктестер іздестіруде. Екпені экспорттау мәселесі Жамбыл облысында салынатын QazVac вакцинасын шығаратын зауытқа тікелей байланысты. Зауыт іске қосылғаннан кейін ішкі және сыртқы нарықты қажетті вакцинамен қамтамасыз етуге қауқарлы болады. «Зауытты іске қосу және жөндеу жұмыстары аяқталды. Құрал-жабдықтарды тексеру жұмыстары жүргізіліп жатыр. Жамбыл облысы әкімдігінің ақпаратына сәйкес, регламентке байланысты процедуралар жүргізілу үстінде. Күзге қарай бұл зауыт іске қосылып, өндірістік қуатын біртіндеп арттырады» деді Алексей Цой.

Тағы бір өзекті мәселе, бүгінде 10 мың мекеме мен 2 млн адам қолданып жүрген «Ashyq» қосымшасы арқылы тек 18-ден жоғары ересек адамдардың ғана тексеруден өтетіндігі. Ал коронавирусты тек үлкендер ғана емес, балалар да таратушы болып жүргеніне қарамастан аталған қосымша бар ғимараттарға олардың емін-еркін кіріп шығып жүргені қаншалықты дұрыс? Бұл ретте министрлік өкілдері қосымшаны алдымен елдегі ересек адамдардың басым көпшілігі қолдануын қамтамасыз еткеннен кейін жетілдіріп, балаларды да осы сары, жасыл, көк және қызыл статустар арқылы кіргізу мәселесі көтерілетінін жеткізді.

ТОЙ КЕМІМЕЙ, ОЙ КӨБЕЙМЕЙДІ

Мұхтар Әуезов «Байлығыңмен емес, біліміңмен жарыс» дейді. Біздің бүгінгі кейіпкеріміз Нұр-Сұлтан қаласындағы №90 мектеп-гимназиясының директоры, химия ғылымдарының PhD докторанты Аятжан АХМЕТЖАНҰЛЫ – қазақ қашан ғылымға түбегейлі бет бұрады деп жүрген ұстаздардың бірі. Ол осы уақытқа дейін білім сапасына қатысты көптеген мәселелерді көтеріп, елордада ұлттық білім берудің бағыттарын қалыптастыруға үлес қосты. Аятжан АХМЕТЖАНҰЛЫМЕН саланың өзекті мәселелері жайлы сөйлестік.

– «Халық қашан білім мен ғылымға бет бұрады?» деп жүрсіз. Бірақ жұрттың көбі ғылымның ауыр жолынан гөрі қиындығы аз жеңіл жолды таңдайды. Неге?

– Иә, бұл сөзді кезінде Алаш зиялылары да айтты. Себебі қоғамымызда ағарту жұмыстары дұрыс жүргізіліп жатқан жоқ. Бұқаралық ақпарат құралдары, оның ішінде телевизия, интернет кеңістігі қай жаққа бұрылса, халық соған бұрылады. Біздің БАҚ той мен шоуды жазудан жалығар емес. Дәл қазіргі уақытта салмақты дүниелер көптеп насихатталу керек. Мемлекеттік деңгейде той жасауға мораторий жариялануы тиіс. Мейлі ол кімнің тойы болса да. Былтыр біз Абайдың 175 жылдығы мен әл-Фарабидің 1150 жылдығын белгілі бір деңгейде атап өттік. Осымен қоятын уақыт келді. Шыны керек, қазір біз мемлекеттік деңгейде тек қана той жасап жатырмыз. Мемлекеттік деңгейде халықаралық конференциялар ғана өткізіп жүрміз. Атқарып жүрген негізгі жұмысымыз – той мен жиналыс жасау. Той дегеніміз халықты ойландырмауға жақсы. Ал ойланбаған халық ешқашан білімге құмартпайды. Оралхан Бөкей «Адамды бұзатын – ой емес, ойсыздық» дейді. Біз ойсыз халыққа айналып барамыз. Қандай ұлы тұлғаның тойы болса да, тойға кемінде он жылға мораторий жасау керек. Дәл солай жиналыстарға да. Конференция өтсе де ғылымдық, білімдік бағытқа жасалсын. Сол кезде ғана халқымыз білімге бет бұрады. Бұл – бір. Екінші, халыққа кім тұлға? БАҚ кімді үлгі етіп жүр? Осы сұрақ маңызды. Елімізде халықаралық деңгейде небір жетістіктерге жетіп жүрген жүздеген жас ғалым бар. Бірақ БАҚ өкілдері солардың екі-үшеуін ғана айналдырып шақырып сұхбат ала береді. Неге? Басқасын танымайды. Қазір біз әнші, биші, шоумендердің артынан еріп жүрміз. Ақпарат құралдары кімді дәріптеу керек екенін, мемлекетке кімнің пайдалы екенін білмейді.

– Сұраныс жоқ қой?

– Егер телевизия бір ғалым мен бес әншіні беріп жатса сұраныс қайдан болады? Баланс жоқ. Керісінше, бес ғалымды, бір әншіні бер, сол кезде сұраныс артады. Жұрт ойлана бастайды. Сондықтан қоғамымызда шынайы тұлға болуға лайықты адамдар көбірек дәріптелу керек. Мен өнерді жоққа шығарып жатқаным жоқ. Тек Димаштың деңгейіндегі әншілерді ғана насихаттайық. Той-томалақтікін емес. Теледидардың бетінен түспей жүрген көп әншісымақтар өздеріне абырой мен атақ жинап алады да, жоқ болады. Қайсы халыққа пайдалы бір дүние жасапты? Ешқайсысы. Балалар да кішкентайынан жылтыраққа әуес болып, ғылым жолын емес, ән айтып танымал болуды көбірек ойлайды. «Аман бол, халқым» деген екі ауыз сөзден ән құрап айтқандар мен өзбектің әнін ұрлап айтып жүргендерді насихаттау қалың халықты тобырға айналдырады. Тобырға ешнәрсе керек емес. Білім-ғылымының да керегі жоқ. БАҚ-тың сұранысқа қарай жұмыс істеуі, өзін-өзі жоғалтуы деп ойлаймын. Ақпарат құралдары жетектеуші болу керек, жетекке еруші емес. Халықты интеллектуалдық бағытқа бұруға тиіспіз. Бір пандемияның өзі бізге ойлануды үйретуге тиіс еді. Бірақ болмады. Пандемиямен жарысып тойымызды қоймадық. Пандемиямен жарысып триллиондарды шашып, онлайн-конференция деп қатыса береміз. Егер «мемлекеттік машина» дәл осы жүрісін өзгертпесе, келесі буын да тобырға айнала береді. Өйткені арбаның алдыңғы дөңгелегі қалай жүрсе, соңғысы да солай жүреді. Бұл жерде «мемлекеттік машина» бұрылу керек. Өсек пен тойдың айналасындағы ақпаратты таратуға тыйым салу қажет. Қарапайым мемлекеттік тапсырыстармен жұмыс істейтін сайттарға «Қазақ тілінде сауатты жазылмаса, мемтапсырыс қайтарылады» деген бір бап қосса, бүкіл сайт сауатты корректор іздейді. Талап болғанда ғана орындалады. Басқасының бәрі – бос сөз. Біз бүйту керек деп айта береміз. Бірақ шынайы құқықтық мемлекет болмасақ, халық тобырға айнала береді.

ҚАЗАҚ ТІЛІНІҢ ЖАҒДАЙЫН ТАРИХ ӨЗІ ЖАСАЙДЫ

– Осыдан бірнеше жыл бұрын қазақ сыныптарындағы білім деңгейінің әлдеқайда жоғары екені жайлы сараптама жасадыңыз. Сол сараптамаңыздан нәтиже шықты ма?

– «Құл қожайынынан жеген таяғын ешқашан ұмытпайды» дейді ғой. Сол сияқты біздің қоғам кезінде орыс тілін білмегені үшін таяқ жеді. Әлі соны ұмытқан жоқ. «Қазақпен қазақ қазақша сөйлессін» дедік. Бірақ оған жағдай жасайтын заң болмады. Қазір қазақ тілі ұлтаралық тіл болу керек деп ұсыныс жасайтын кез емес. Нақты заңмен бекітілуі керек. Конституциямыздағы «Қазақстан өзін тәуелсіз, зайырлы, құқықтық, демократиялы мемлекет ретінде орнықтырады» деген бап жұмыс істесе жетеді. Біз құқықтық мемлекетпіз бе? Заң үстемдік тауып, барлық адам бір заңға бағынса, қоғамымыздағы көп мәселе өздігінен шешімін табар еді. Заңның жаңағы тармағы жұмыс істегенде ата-ана баласын өзі сүйреп қазақ мектебіне апарады. Қазақ тілін баласына үйретуге өзі ақша бөледі. Еліміздегі ең үздік 100 мектепті алып қарасақ, соның тоқсан пайызы – қазақ мектептері. Иә, орыс сыныптары мықты болған, бірақ ол тарихтың тасасына кетті. Менің орыс мектебіндегі қазақ баласына жаным ашиды. Неге? Себебі солардың болашағын ойлаймын. Елімізде дамып жатқан облыс қайсы? Алматы мен Түркістан облыстары. Ал ол жақтардың қазақы қаймағы бұзылмаған. Азайып бара жатқан өңір қайсы? Солтүстік. Яғни қаласаң да, қаламасаң да болашақта қазақ тілінің жағдайын тарих өзі жасап береді.

ЖАРАТЫЛЫСТАНУ ҒЫЛЫМДАРЫ ЖАТТАУҒА АРНАЛМАҒАН

– Ұстаз ретінде оқулықтардың сапасына көңіліңіз тола ма? Оқулық жыры қашан бітеді?

> Жұрттың бәрі Нұр-Сұлтан, Алматы, Шымкент сияқты ірі мегаполистерге көшсе, болашақта бізге аудандарды жабуға тура келеді. Ал аудандарды жапсақ, біз трагедияға тап боламыз. Бүгін жүз балалық мектептерді жабудан қорықсақ, болашақта мың балалық мектептердің жабылып қалуына куә боламыз

– Егер оқулық жазу жүйесін өзгертпесек, бұл мәселе ешқашан бітпейді. Оқулық жазу, бағдарлама жазу авторлардың негізгі жұмысына айналуы тиіс. Ал авторды баспа емес, құзыретті мекеме таңдап алуы қажет. Яғни Ұлттық ғылым академиясы оқулық жазатын маманды да, бағдарлама жасаушыларды да таңдауы керек. Авторлар жыл – он екі ай оқулықпен ғана бас ауыртып, сол мекемеде жұмыс істеп отыруы тиіс. Ол мектепте, университетте сабақ беріп жүріп оқулық жазбау керек. 3 жылға авторлар ұжымын оқу орындарынан келісімшартпен оқулық жазуға босатсыншы. Сонда ғана сапалы оқулық шығады. Ал екінші жұмысы ретінде қараса, онда одан сапалы оқулық шықпайды. Оқулықтың қатесін іздейтін қауымға күлкім келеді. Оқушының алдында сабақ беріп жүрген онсыз да қағазбасты мұғалім оқулықтың қай бетінде не жазып жүргенін өзі де білмейді. Оқулық шығару механизмі өзгермей, сапаға қол жеткізе алмаймыз. Баспа тек басып шығарумен айналыссын. Ал бізде оқулық жазумен тікелей баспалар айналысады. Осы уақытқа дейін бір оқулықтың айналасында 10-15 сараптама жазып, ұсыныс айтыппын. Еш нәтижеге қол жеткізе алмайтынымызды білгеннен кейін қойдым. Қазір біреу менен сұраса, «оқулық керек емес» деп айтар едім. Шынымен де, мұғалімі сауатты болса, оқулық керек емес. Мен оқулықсыз сабақ беріп жүрмін. Балалардың миын артық ақпаратпен, қате тапсырмалармен ашытқым келмейді. Оқуы керек дүниелерді өзім тауып беремін. Қазір бәрі электронды. Жыл сайын балаларға беріп жүрген материалдарымды жинақтап, «Химия: ҰБТ» деген жинақ дайындадым. Оқушыларым сол кітаппен оқиды. Ал мектептегі химия оқулығы химия емес, тарихқа, географияға ұқсайды. Жаратылыстану ғылымдары жаттауға арналмаған. Ойдың ғылымы. Ал оқулықтар жаттауға арналған. Не жаттығу жоқ, не қорытынды тест пен есеп жоқ. Сылдыраған теория.

АУДАН ОРТАЛЫҚТАРЫН ДАМЫТУ КЕРЕК

– Ауылдағы мектеп пен қаладағы мектептің айырмашылығы қандай? Сапалы маман ауылдан неге қашады?

– Ең әуелі сол шалғайдағы мектептер «Сапаны талап ете ала ма?» деген сұрақ туады. Қоғамға шынайы мектептегі оқушының бағасы емес, білімнің жағдайы керек болғанда сапалы маман іздейтін бе еді? Бірақ қоғамға баға мен шу керек. Бір ата-ана баласының білімінің сапасыз болғанына бір мектепті сотқа берсе, бүкіл білім ұясы есін жияр еді. Ата-ана баласына жақсы баға қоймағаны үшін емес, пәнін дұрыс өте алмағаны үшін мұғалімді кінәласа, қоғам өзгерер еді. Бір студент лектордың сабақ өтпей шай ішіп отырғанына бола оны сотқа берсе, қоғам өзгеретін еді. Ондай лекторлар көп. Сапалы білім қаласақ, 200 оқушыдан аз мектепті жаба салу керек. Иә, мүмкін емес. Егер бүгін біз қырық-ақ отбасы тұратын ауылдарды жаппасақ, ертең аудан орталықтарын жабатын боламыз. Егер біз ауылдарды біріктіру жүйесін жасамасақ, ертең аудандарды жабатын күйге душар боламыз. Онсыз да аудандар жабылып жатыр. Ауылдың халқы аудан орталығына емес, неге ірі қалаларға көшеді? Өйткені аудан орталықтарын дамыта алмай отырмыз. Жұмыс жоқ. Сондықтан халық жаппай астанаға көшіп жатыр. Жұрттың бәрі Нұр-Сұлтан, Алматы, Шымкент сияқты ірі мегаполистерге көшсе, болашақта бізге аудандарды жабуға тура келеді. Ал аудандарды жапсақ, біз трагедияға тап боламыз. Бүгін жүз балалық мектептерді жабудан қорықсақ, болашақта мың балалық мектептердің жабылып қалуына куә боламыз. Бұл – менің жеке пікірім. Қазақстанда миллиондық қаладан 15 қала жасайтын механизм құрылмаса, келешекте 4-5 қалаға айналып қаламыз. Сол ірі 4-5 қалаға айналғанда жаңағы ауылыңның бәрі жабылады. Сондықтан аудан орталықтарын дамытуымыз керек. Әйтпесе жұрт қалаға көшкенін қоймайды. Мемлекет халықтың қай қалаға көшетінін бағыттап, таңдау беруі тиіс. Қазір халықта таңдау жоқ. Тек Нұр-Сұлтан мен Алматыға көшеді. Өйткені дамып жатқан, жағдай жасалып жатқан бірнеше қала ғана. Мен Түркістан мен Ақтауды ғана осы сияқты қалаға жатқызамын. Мысалы, Петропавл – қала емес, үлкен ауыл. Жезқазған мен Семей – тозған ауыл. Ал Арқалық – күйреген ауыл. Қала емес. Дәл осы қалалардың білім сапасы туралы мәселелерді көтеру керек. Жезқазғанның түбіндегі Ұлытауда отырған адам астанаға емес, Жезқазғанға көшу керек. Неге 200 балалық мектеп жабыла салу керек деймін? Өйткені бұл мектепте бір пән мұғаліміне әрі кетсе 10 сағат тауып бересің. Он сағатқа есі дұрыс мұғалім жұмысқа бармайды. Ауылдағы мектептердің көбінде бір мұғалім қатар бірнеше пәннен сабақ беріп жүр. Одан қандай сапа күтесің? Сапасыз мектепті ұстап отырғанша жаба сал. Жұрт мені жейтін шығар, бірақ ауыл дегенді қоятын уақыт келді. Иә, біреулер ауыл шаруашылығы дамымай қалады дер. Бірақ біздің ауылдардың халқы ауыл шаруашылығын дамытатын халық емес. Ауыл шаруашылығын қожалықтар ғана алға сүйрер, ал ауыл тұрғындары ауылда отырып магазиннен сүт алып ішеді. Иә, нағыз ауылдар Түркістан, Алматы, Қызылорда, Маңғыстау облыстарында ғана бар. Ақмоладан ауыл көрмеймін. Петропавлдан ауыл көрмеймін. 4-5 үйдің біріккен қыстағы. Ондай ауылдарды жаба салу керек. Аудан орталықтарына біріктіріп, сапалы мектебін салып, сапалы білімге көшуіміз керек. Бірер жыл бұрын астанада өртке оранған 5 баланың өлімі – тікелей білім саласының кінәсі. Неге? Ауылдағы жүз балалы мектепке сапалы маман бармайды. Әркім баласының сапалы білім алғанын қалап, баласы үшін қалаға көшеді. Содан кейін қаладағы әлеуметтік проблемалар асқынады. Өйткені жұрт жиылып қалды. Астанада да үш ауысымды мектеп көбейіп, мектеп салып үлгермей жатыр. Мені алаңдататын да осы мәселе. Елордада жасалып жатқан шарт-жағдай басқа қалаларға да жасалу керек.

– Өткен оқу жылынан бастап білім бөлімдері ауданнан облысқа беріліп жатыр. Бұл жемқорлыққа тұсау ма?

– Ақшамен шешілетін ҰБТ соңғы екі жылда жоғалды. Екіншіден, жемқорлық пен надандық – тауық пен жұмыртқа сияқты. Бірінен-бірі туады. Өзі пара беріп жұмысқа кірген адам ақшасын шығару үшін басқалардан да пара алады. Қоғам білімге бет бұрып, өзін-өзі тәрбиелей бастағанда ғана жемқорлық жойылатын шығар. Тек білім саласы ғана емес, тұтас сала жемқор. Сондықтан қоғам тұтас тазару керек. Аудандық білім бөлімдерінің жабылуы біраз жемқорлықты ауыздықтауға әкеледі. Кейбір аудандық жерлер министрдің пікірін елемейді де. Сондықтан белгілі бір дәрежеде шешер, бірақ түбегейлі емес.

– Қазір білім беру ісінде жігіттердің үлес салмағы аз. Өзіңіз де мұғалім ретінде бұл үрдісті байқап жүрген шығарсыз. Жалпы ер-азаматтың тәрбие беру ісіне араласпауы қаншалықты дұрыс?

– Бізде бір жаман психология қалыптасты. «Қыз – жат жұрттық, қыздар оқу керек» деп, ұлдарды екінші орынға ығыстырып қойдық. Осыдан барып үлкен мәселе туындап отыр. Қандай? Қыздың бәрі оқыған, білімді. Ұлдың 70-80 пайызы – күзетші мен таксист. Ал күзетші мен таксисті білімі жоғары, шетел көрген қыз менсіне ме? Менсінбейді. Содан барып қыздарымыз отырып қалады немесе шетелдіктерге шығады. Тура кеңес заманындағы жағдайдың керісі. Неге күллі қазақ зиялылары өзге ұлттан әйел алды? Өйткені жазып, сызуды білетін, жазғандарының бір жағына шығып көмек беретін білімді қазақ әйелдері болмады. Сондықтан орыс, татар ұлттарының оқыған қыздарын алды. Тура сол қоғам қазір керісінше болып жатыр. Жастар қоғамда патриархат деп шулап жүр ғой. Жоқ, біздің қоғам матриархат. Мен қаншама ата-анамен жұмыс істеймін, баласының оқуын шешетін әкені жүзден біреу ғана кездестіремін. Отбасындағы тәрбие әкеде болмаса, ұлдан еркек мінез шықпайды. Өйткені отбасында табысты әйел көп табады. Себебі ол білімді. Бұл – қыздарды оқытпа дегенім емес, ұлды да оқыту керек дегенім. «Ой, ол ұл бала ғой, өлмейді» деген ойды тастау керек. Мысалы, астана мектептері директорларының 70-80 пайызы – әйел. Баланы үйінде әйел тәрбиелейді, мектепке келсе әйел мұғалім, одан қандай ұл шығады?..

Сұхбаттасқан
Көктем ҚАРҚЫН

ЖАСТАРҒА НЕ ЖЕТПЕЙДІ?

Өткенде Оралхан Бөкейдің шығармасынан «Бұрынғылар айтушы еді: «Шын ғашық бұл дүниеде қосылмайды» деп, мүмкін сол рас шығар. Баяғы зар заманда қосыла алмағаны түсінікті, ал қазір ше, қазіргі жастарға не жетпейді?» деген үзінді оқыдым. Оқыдым да, ұзақ ойға қалдым. Шынымен де, Қыз Жібек пен Төлеген, Қозы Көрпеш пен Баян сұлу, Еңлік-Кебек, Қалқаман-Мамыр, Ләйлі-Мәжнүн өз махаббаттары жолында жандарын құрбан етті. Бәрінен бұрын олардың осы бір пәк, нәзік сезімге деген адалдығы мен жанкештілігі өткенге мұра болып қалды. Ал қазір кейбір жастар үшін махаббаттың ешқандай құны қалмағандай. Үйлену де, үй болу да, ажыраса салу да оңай. Неге? Не себепті?

XXI ғасыр дейміз... Сонда XXI ғасырдың өткен ғасырдан не айырмашылығы бар? Әлде мәселе сол бос дүниеге, ақшаға келіп тіреле ме? «Оның көлігі жоқ, ақшасы жоқ, ондай жігітті қайтейін?» дейтін қыздарымыз жоқ емес. Иә, осындайды жиі еститін болдық. Бұрынғы кезде қазақ қыздарын мәжбүрлеп бай әулетке тұрмысқа беруші еді. Ал қазір қыздар бай адамды, бай әулетті өздері іздейді. «Сүйемін, күйемін» деп үйленіп алып, көп уақыт өтпей ажырасып жатқандар да көп. Халқымыздың санасын улаған «азаматтық неке» деген де бар. Батыстың қаңсығын өзімізге таңсық етеміз деп жүріп ұлттық дәстүріміз бен болмысымыздан ажырап қалдық. Еркек пен еркектің қосылуына, әйел мен әйелдің заңды неке құруына жасыл шам жағып отырған жабайы батыс үшін азаматтық неке қалыпты жағдай шығар. Бірақ жеті атадан қыз алыспаған, қызды қонақ деп төрге шығарған біздің халқымыз үшін бұл жат ұғым. Бүгінгі таңда ақ некенің қадір-қасиетін түсіргендер ажырасушылардың санын көбейтуде. Айталық, Нұр-Сұлтанда әрбір үшінші отбасы ажырасады екен. Қазақстанның солтүстік өңірлерінде әрбір екінші отбасының шаңырағы шайқалады. 82 пайызының ортақ балалары бар. Өткен жылы Қазақстанда 40 мыңнан астам ажырасу фактісі тіркелді.

Алайда бұл статистикалық деректер тек заңды некеге тұрып, ажырасқандарға ғана қатысты. Ал мұсылманша некесін қидырып, ешқандай заңға жүгінбеген ерлі-зайыптылардың қанша екендігі жөнінде ресми дерек жоқ.

Шаңырақ берік болмаса, көп ұзамай шайқалатыны анық. Соның салдарынан ажырасу жаңбырдан кейінгі саңырауқұлақтай қаптап кетуде. Бала жетім, әйел жесір қалуда. Мұның несі махаббат? Несі сүйіспеншілік? Некеге салғырт, ажырасуға бейжай қарауымызға не түрткі? Ошақтағы түтінді сөндіріп алмаудың қамын жасайтын қазағымның қанына сіңген асыл қасиеті барған сайын неге сұйылып барады? Әлде жұрттың бәрі жаһандану жалынынан қорғана алмай жатыр ма? Махаббат мейлі XXI ғасыр немесе XXII ғасыр болсын «махаббат» күйінде қалу керек. Адал ниетпен, пәк махаббатпен көтерген отбасының болашағы жарқын.

Сая МҰРАТҚЫЗЫ,
Л.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің студенті

АУЛА НЕГЕ ТАРЫЛДЫ?

Тұрғындардың жайлылығы үшін оларды қажетті инженерлік инфрақұрылым-мен қамтамасыз етіп, аулаларды абаттандыру, балалардың ойын алаңдарын жасақтау – жергілікті атқарушы орган жұмысының басым бағыты. Өткен жылы қалада 150-ден астам аула заманауи үлгіде әрленіп, жергілікті тұрғындардың көз қуанышына айналса, биыл бұл қатар тағы 150 ауламен толығады. Әйтсе де редакциямызға хабарласқан қала орталығындағы Сығанақ көшесіндегі №21 үй тұрғындары дәл осы аулаға қатысты жайттың көптен көңілдеріне қаяу түсіргендерін айтып шағынды. Шағымданушылармен жүздесіп, балалық шағы қуықтай ғана ойын алаңы мен оған іргелес «сақалды» құрылыстың маңында өтіп жатқан олардың балаларын көргенде бұл мәселенің шынында өзектілігіне көз жеткіздік.

wynbolat94@gmail.com

Шынболат КҮЗЕКБАЕВ

2004 жылы Қорғаныс министрлігінің қызметкерлеріне арнап салынған үйге алғаш қоныстанушылардың қуанышында шек болмағаны анық. Министрліктің ғимараты іргесінде. Енді-енді бой көтеріп келе жатқан жас қаланың көрікті орындары да қарыс қадам жерде. Тіпті мұндағы тұрғындар дәл осы мекен Есілдің сол жағалауындағы ең алғашқы тұрғын үй болғанын айтады. Дегенмен Сығанақ көшесі №21 мекенжайына қоныстанғандардың қуанышы ұзаққа барған жоқ.

Арада 2 жыл өтпей тұрғын үйдің іргесінен тағы бір үйдің құрылысы басталған. Кейіннен бұл нысанның құрылысы №21 үйге тиесілі жерге заңсыз жүргізілгені анықталды. Онысымен қоймай, дәл осы үйдің ауласындағы 13 сотықтан астам жер телімі де жеке кәсіпкердің меншігіне өткен екен. Алғашында мұнда көпқабатты автотұрақ пен көлік жуу орнын ашуға ниет танытқан кәсіпкердің шаруасы да көп ұзамай сиырқұйымшақтанып кеткен көрінеді. Содан бергі аралықта жердің меншік иесі бірнеше мәрте өзгерген. Тұрғындар оның да өзіндік себебі бар екенін айтады.

– Өз үйімізге тиесілі аумақтың жеке кәсіпкерге сатылып кеткенін 2013 жылы білдік. Сол сәттен бастап Есіл ауданы әкімдігінен бастап түрлі мемлекеттік органдарға өтінішпен шықтық. Алайда ешқандай нәтиже жоқ. Құрылыс жұмыстары сол басталмаған күйінде тұр. Есесіне соңғы 10 жыл ішінде осы жер телімінің меншік иесі 6 рет ауысты. Жер телімі 2016 жылы жеке кәсіпкер Елдос Мұсабековтің иелігіне өткен. Одан кейінгі 3 жыл ішінде жер телімінің өз мақсатында пайдаланылмағанын көрген соң тағы да шағымдана бастадық. Осы кезде әлгі кәсіпкер жерді әкесі Нұрлан Мұсабековтің атына аударып берді. Меншік иесін 3 жыл сайын ауыстыру арқылы ол тексерістен қашып жүрген сыңайлы. Жерді иеленген кәсіпкердің әрекетіне құзырлы органдар назар аударады деп отырғанымызда, меншік иесі ауысып шыға келеді.

Жалпы Жер кодексіне сай кәсіпкердің жеке меншігіндегі жерді мемлекеттік меншікке алуға болады екен. Тек мемлекет кәсіпкерге басқа аумақтан тиісті көлемдегі жер телімін тауып беруі керек, – дейді Сығанақ көшесіндегі №21 үйдің тұрғыны, отставкадағы полковник Хасейн Қуанышқалиев.

Тұрғындардың айтуынша, осы мәселе бойынша 2019 жылы Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінде көшпелі жиын өтіпті. Басқосуда тұрғындар үй ауласындағы жер телімін жеке меншіктен мемлекет меншігіне алу туралы бастама көтерген. Соңында тараптар қала әкімдігінің Қалалық орта сапасы және бақылау басқармасына хат жолдау туралы шешімге келген. Әйтсе де белсенді топтың бұл әрекетінен нақты нәтиже шыққан жоқ.

Осылайша тұрғындардың талай жылдан бері өз ауласындағы жер телімі мемлекет меншігіне қайтарылып, онда заманауи үлгіде балалардың ойын алаңы ашылып, жаттығу құрылғылары орнатылар деген үміттің жетегіндегі жүрген әрекетінен қайтарым болмай тұр.

– Жасыратын несі бар, біздің балаларымыз құрылыс алаңында ержетті. Осы құрылысты қолға алғандарға тиісті шара қолдану бойынша әкімдікке, мемлекеттік органдарға жасаған өтініштерімізден де ешқандай нәтиже шықпады. Ал күн сайын ауладағы көзге қораш көріністі көру көңіл күйге де кері әсер етеді. Бұл үйде (Сығанақ көшесі, 21) қорғаныс саласына еңбек сіңірген офицерлер тұрады. Осы жағдай бізді қынжылтады, – дейді үй тұрғыны, отставкадағы полковник Виктор Тимещенко.

Шынында, ойын баласын «сақалды» құрылыстың іргесіндегі шағын ғана аланда құмары қанып ойнайды деу қиын. Сондықтан олар көрші үйлердің ойын алаңын жағалауға мәжбүр. Мұндайда қай кезде көңілі балада болатын ата-ананың далада жүрген бүлдіршіннің саулығын ойлап мазасы қашады.

> Тұрғындардың айтуынша, осы мәселе бойынша 2019 жылы Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінде көшпелі жиын өтіпті. Басқосуда тұрғындар үй ауласындағы жер телімін жеке меншіктен мемлекет меншігіне алу туралы бастама көтерген. Соңында тараптар қала әкімдігінің Қалалық орта сапасы және бақылау басқармасына хат жолдау туралы шешімге келген. Әйтсе де белсенді топтың бұл әрекетінен нақты нәтиже шыққан жоқ

– Балаларға арналған ойын алаңы жоқтығынан олар кейде көрші үйлердің ауласына барып ойнайды. Ойын жасындағы 2 немерем бар. Соларды кешкісін жақын маңдағы үйлердің аулаларын аралап жүріп әзер табамын. Ауламызда шағын спорт алаңдары, жаттығуға арналған құрал-жабдықтар болса, бұлай әлекке түспес едік, – дейді Әбусағит Қадыров.

Үй ауласындағы «сақалды» құрылыспен бірге дәл осы аумақта жүргізілген №23 тұрғын үйдің құрылысы да олардың бас ауруына айналған.

– Бұл үйдің өзіне тиесілі жері жоқ деп айттым. Сондықтан тұрғын үйдің алдына жүргізілген құрылыс нысандары №21 тұрғын үйдің 1-кіреберісін жауып қалды. Қалалық әкімдік 2013 жылы тұрғын үй тұрған жерді уақытша пайдалануға берді. 2018 жылы сол мерзімі аяқталды. Демек, үй ауласындағы кейбір нысандар да сүрілуі керек болатын, – дейді Хасейн Құспанұлы.

Қалай десек те еліміздің қорғаныс қабілетін арттыру жолында қызмет еткен ардагерлердің қорғансыздың күйін кешіп жүргені қынжылтады...

Кез келген мемлекетте туризм саласы, оның әлеуеті мен қызмет көрсету сапасы өте маңызды орын алады. Елге келуші туристер мен меймандардың саны артқан сайын қазынаның бүйірі толады. Бұл – экономиканың қуаттануына бірден-бір оң әсер ететін фактор. Қазіргі кезде қоғам өкілдері, әсіресе жастар, туризмге үлкен қызығушылық танытып отыр. Бұл таңғаларлық жағдай емес. Уақыттың да талабы осы болар?..

ОТАНДЫҚ ТУРИЗМДІ ДАМЫТУДЫҢ ӘЛЕУЕТІ ЗОР

Туризмді әр адам әрқалай түсінетіні сөзсіз. Кейбіреулер туризм демалыс уақытын қызықты өткізу, жақын адамдарымен саяхаттау деп түсінеді. Ал енді біреулер үшін өзге ел көру, жер көру, өзі үшін ешқашан көрмеген жаңа тарихи жерлерді ашу. Әрине, екі түсінік те өзінше дұрыс. Туризмі жақсы дамыған мемлекет – экономикасы жоғары мемлекет. Ал дәл осы туризм Қазақстанда қандай деңгейде? Еліміздегі туризм дамуының деңгейі қолда бар туристік әлеуетті толығымен пайдалануға мүмкіндік бермей отыр. Әлем бойынша туризм жақсы дамыған елдер арасында бірінші орында – Франция, екінші орында – АҚШ, үшінші орында Испания екен. Ал Қазақстанға келсек, отандық туризм деңгейі аса керемет деп айтуға келмейді. Ұлы дала елі жер көлемі бойынша дүние жүзінде 9-орын алады. Кен байлықтарының қоры мен әралуандығы жағынан Жер шарындағы бай аймақтардың бірі. Табиғат көркі, тарихы, ескерткіштері мүлде бөлек әңгіме болары сөзсіз. Ендеше не себепті Қазақстан туризм дамуы бойынша алғашқы ондыққа да кірмейді? Менің ойымша, мемлекет өз мүмкіндіктерін дұрыс қолдана алмай отыр. Ендеше саралап көрейік. Біздің еліміздегі басты проблемалардың бірі – транзиттік мәселе. Яғни жол мәселесі. Бүгінде еліміздің барлық шаһарларында, аудандар мен ауылдарда дәл осы проблема бар. Ал ел ішіндегі осындай мәселені біржақты ете алмаған мемлекет көп туристерді қабылдауы оңай болмайтыны шындық.

Келесі бір мәселе – бұл туристік ұйымдар мен нысандардың аздығы мен қызмет сапасының төмендігі. Алайда «көш жүре түзеледі» деген бар. Кең-байтақ Қазақстанның жауһар табиғаты кімді болсын еліктіреді. Бір айта кетерлігі, еліміз әлемдегі бәсекеге қабілетті 50 туристік бағыттың қатарына қосылуды көздеп отыр. Демек, олқылықтардың орны толады. Туризм саласын дамытуға арналған мемлекеттік бағдарлама қабылданды. Ресми мәліметтерге сүйенсек, оған бөлінетін қаражаттың 70 пайызы жеке инвестициядан келеді. Осындай шаралардың арқасында шетелдік туристер ағымы үш есе артып, 9 миллионнан аспақ. Бұл ретте елорда туризмді дамытудағы негізгі қала болмақ.

Алатаудағы Шымбұлақ, Елбасы пәрменімен қайта түлеген киелі Түркістан, шырайлы Шарын шатқалы, берекелі Балқаш, қазақтың інжу-маржаны Бурабай, шығыстың Қатон-Қарағайы сынды мақтанышпен айтатын жерлер көп бізде. Әрқайсысында тұнып тұрған тарих бар. Әрқайсысы әр өңірдің мақтанышы. Олай болса кемел келешекке ұмтылған Қазақстанның туристік әлеуеті де әлі талайларды таңғалдырары сөзсіз.

Дариға ДАРЫН,
№22 мектеп-лицейдің
11-сынып оқушысы

«Адамдар мәңгі тірі бола алмайды, бірақ есімі есте сақталатын адам бақытты».
Әлішер Науаи

Әбдікәрім Төлегенұлы 1932 жылы 1 қаңтарда Павлодар облысы Екібастұз кеңшарында дүниеге келген. Алматы мединститутын бітіргеннен кейін (КазНМУ им. Асфендиярова) 1956 жылы жолдамамен Павлодар облысының шалғайдағы Куйбышев (қазіргі Ақтоғай) ауданына барып, еңбек жолын аудандық СЭС-тің бас дәрігері болып бастаған, бір жылдан кейін аудандық денсаулық сақтау бөлімін басқарады, кейін 1970 жылға дейін аудандық аурухананың бас дәрігері қызметін атқарған.

БОРЫШЫНА АДАЛ АДАМ

Адамзат қоғамының тарихи даму жолына көз тастап, сараптап қарасақ, әр дәуірде, әр заманда, әр аймақта ортадан өз заманында ел бірлігіне, оның ынтымағына, қоғам дамуына еңбегі із тастайтын, келешек ұрпаққа өнегелі өмір жолын, өз есімін қалдыратын ардагер азаматтар болады. Міне, уақытында Баянауыл-Ертіс өңірінде денсаулық сақтау жүйесінің дамуына зор үлес қосқан тәжірибелі ұйымдастырушы, ардагер, абзал азамат – Әбдікәрім Төлегенұлы Қадыров тоқсанға келген шағында өмірден озды.

Ұлы Отан соғысының аяқталғанына он жыл ғана өтті, ал шалғай аудандардағы медициналық көмекті тақыр жерден бастап ұйымдастыру керек болды.

Аудан ауылдарында емдеу-алдын алу мекемелері, медициналық жабдықтар болған жоқ, дәрігерлер ғана емес, кіші медперсонал – медбикелер, фельдшерлер, санитарлар да жетіспеді.

Жас маман – бас дәрігер бірнеше апта бойы ауылдарды аралап, алғашқы тың игерушілерге медициналық көмек ұйымдастыру, медициналық кадрларды тарту, мектептерде, балабақшаларда, егістік басында және мал фермаларында санитарлық-ағарту жұмыстарымен айналысты.

Ауданда жұмыс істеген жылдары ол ауыл тұрғындарына алғашқы медициналық көмектің тиімді жүйесін құра білді, әрбір елді мекенде фельдшерлік-акушерлік пункттер, ірі селоларда учаскелік ауруханалар салынып, жабдықталды және іске қосылды. Осы еңбегі үшін Әбдікәрім Төлегенұлы «Еңбек Қызыл Ту» орденімен марапатталды.

Жігерлі, болашағы зор маманды байқап, облыстық туберкулезге қарсы диспансердің бас дәрігері лауазымына Павлодарға шақырады. Сол жылдары Павлодар облысында туберкулезбен ауру, әсіресе ауылдық жерлерде, жаппай сипат алған кез еді. Қадыров өзіне тән қуатымен жаңа істі қолға алды – диспансерде 14 жыл жұмыс істеген жылдары ол жаңа аурухана корпустарын салдырып, ескірген жабдықтарды ауыстырды, өкпе ауруларын емдеудің жаңа әдістерін енгізді, аурухана аумағы мен іргелес көшелерге қылқан жапырақты ағаштар отырғызып, оны саябақ аймағына айналдырды.

Ә.Қадыров облыстың денсаулық сақтау саласында 54 жыл еңбек етті. Осы уақыт ішінде ол жоғары санатты дәрігерлердің бірнеше буынын тәрбиелеп, отбасылық дәрігерлік әулетті құрды. Оның қызы – Еңлік Әбдікәрімқызы – әке жолын қуып, ізін жалғастыруда, бүгінде ол медицина профессоры, әл-Фараби атындағы ғылым мен техника саласындағы Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты, елорданың ірі клиникаларының бірінде директор орынбасары.

Зейнеткер бола тұра, ол Павлодар облысының санитарлық-эпидемиологиялық сараптама орталығын құрды, онда 2010 жылдың желтоқсанына дейін жұмыс істеді.

Әбдікәрім Қадыров өз ұжымының ғана емес, сонымен қатар ауданның, қаланың, облыстың қоғамдық-саяси өміріне үнемі белсене қатысатын.

Ол медицина қызметкерлері кәсіподағының Бүкілодақтық съезінің делегаты болып, аудандық және қалалық кеңестердің депутаты, облыстық денсаулық сақтау бөлімінің алқа мүшесі болып сайланды, КСРО және Қазақстан Республикасының көптеген медальдарымен марапатталды.

Еңбек жолының жарты ғасырында Әбдікәрім Қадыров екі өңірде қызмет етті, осы өңірлердің әлеуметтік-экономикалық дамуына қосқан жеке зор үлесі үшін ол «Ақтоғай ауданының құрметті азаматы» және «Павлодар қаласының құрметті азаматы» атағына ие болды.

Мен «борыш» деген сөзді тақырыпқа кездейсоқ алған жоқпын: Әбдікәрім Қадыров – өзінің өмірлік парызын: адами, дәрігерлік, отбасылық борышын лайықты орындаған жан. Зайыбы Күлзиямен бірге олар 65 жыл тату-тәтті өмір сүрді, ең үздік отбасылық құндылықтар рухында еліміздің лайықты азаматтары болып отырған, 4 бала, 8 немере, 19 шөбере тәрбиеледі.

Ол өзінің бекзат мінезі, парасаттылығымен адамдарды еріксіз баурап алатын өте тартымды, сүйкімді адам болатын, еңбек жасаған ортада қадірлі, сыйлы болды.

Әбдікәрім Қадыров әріптестері, достары, туыстары арасында зор құрмет пен беделге ие болды. Адамды өлтірмейтін, есімін келешек ұрпаққа қалдыратын – көзі тірісінде жасап кеткен еңбегі, артында қалдырған ұрпағы, тіршілігінде өмір жолында араласқан азаматтардың ортасында құрмет пен сыйға бөленген, өзі болған ортада ынтымақ пен бірліктің негізін қалаған азамат.

Қорыта келгенде, Әбдікәрім ағамыздың өнегелі өмірі табиғат пен уақыттың өзіндей жүйелі тәртіппен өткен өнегелі өмір жолын қалдырды. Балаларының талабы бойынша өмірінің соңғы он жылында Әбдікәрім Қадыров елордада тұрып, осында жерленген. Оның өмірі – жас ұрпаққа үлгі, оның жарқын бейнесі – мәңгі біздің жүрегімізде.

Зайролла ДҮЙСЕНБЕКҰЛЫ,
ҚР ҰҒА академигі

НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ МӘСЛИХАТЫНЫҢ ШЕШІМІ

Нұр-Сұлтан қаласы 04.06.2021 №42/6-VII

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының 2020 жылғы 11 желтоқсандағы № 553/77-VI «Нұр-Сұлтан қаласының 2021-2023 жылдарға арналған бюджеті туралы» шешіміне өзгерістер енгізу туралы

Нұр-Сұлтан қаласының мәслихаты **ШЕШТІ:**

1. Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының «Нұр-Сұлтан қаласының 2021-2023 жылдарға арналған бюджеті туралы» 2020 жылғы 11 желтоқсандағы № 553/77-VI (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21979 болып тіркелген) шешіміне келесі өзгерістер енгізілсін:

көрсетілген шешімнің 1-тармағы жаңа редакцияда жазылсын:

«1. Нұр-Сұлтан қаласының 2021-2023 жылдарға арналған бюджеті тиісінше 1, 2, 3-қосымшаларға сәйкес, оның ішінде 2021 жылға мынадай көлемдерде бекітілсін:

1) кірістер – 596 348 575 мың теңге, оның ішінде:
салықтық түсімдер бойынша – 354 923 599 мың теңге;
салықтық емес түсімдер бойынша – 6 839 607 мың теңге;
негізгі капиталды сатудан түсетін түсімдер бойынша – 25 000 000 мың теңге;
трансферттер түсімдері бойынша – 209 585 369 мың теңге;
2) шығындар – 582 784 017,7 мың теңге;
3) таза бюджеттік кредиттеу – 24 584 103 мың теңге, оның ішінде:
бюджеттік кредиттер – 26 157 002 мың теңге;
бюджеттік кредиттерді өтеу – 1 572 899 мың теңге;
4) қаржы активтерімен операциялар бойынша сальдо – 10 924 876 мың теңге, оның ішінде:
қаржы активтерін сатып алу – 10 924 876 мың теңге;
5) бюджет тапшылығы (профициті) – (-21 944 421,7) мың теңге;
6) бюджет тапшылығын қаржыландыру (профицитін пайдалану) – 21 944 421,7 мың теңге;
7) қарыздар түсімдері – 14 331 994 мың теңге;
8) қарыздарды өтеу – (-35 583 573) мың теңге;
9) бюджет қаражатының пайдаланылатын қалдықтары – 43 196 000,7 мың теңге.»;

көрсетілген шешімнің 4-тармағы жаңа редакцияда жазылсын:

«4. Нұр-Сұлтан қаласының жергілікті атқарушы органының 2021 жылға арналған резерві 3 971 000 мың теңге сомасында бекітілсін.».

Аталған шешімге 1,4,6,9,12,15-қосымшалар осы шешімге 1, 2, 3, 4, 5, 6-қосымшаларға сәйкес жаңа редакцияда баяндалсын.

2. Осы шешім 2021 жылдың 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі.

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихаты сессиясының төрағасы Н.Копешов

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының хатшысы Е.Каналимов

«КЕЛІСІЛДІ»
«Нұр-Сұлтан қаласының Экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы» (ЭжБЖБ) мемлекеттік мекемесінің басшысы Қ.Маңқараев

Қазақстан Республикасының Әділет министрлігі
облысының /қаласының Әділет департаменті
Нормативтік құқықтық акті 10.06.2021
Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеудің тізіліміне №22982 болып енгізілді

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының 2021 жылғы 4 маусымдағы № 42/6-VII шешіміне 1-қосымша

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының 2020 жылғы 11 желтоқсандағы № 553/77-VI шешіміне 1-қосымша

Нұр-Сұлтан қаласының 2021 жылға арналған бюджеті

Санаты	Сыныбы	Ішкі сыныбы	Атауы	Сомасы мың тенге
			1. Кірістер	596 348 575
1			Салықтық түсімдер	354 923 599
	01		Табыс салығы	215 787 478
		1	Корпоративтік табыс салығы	95 024 151
		2	Жеке табыс салығы	120 763 327
	03		Әлеуметтік салық	91 102 744
		1	Әлеуметтік салық	91 102 744
	04		Меншікке салынатын салықтар	38 696 726
		1	Мүлікке салынатын салықтар	30 531 412
		3	Жер салығы	1 461 251
		4	Көлік құралдарына салынатын салық	6 704 063
	05		Тауарларға, жұмыстарға және қызметтерге салынатын ішкі салықтар	5 809 317
		2	Акциздер	211 000
		3	Табиғи және басқа да ресурстарды пайдаланғаны үшін түсетін түсімдер	3 498 079
		4	Кәсіпкерлік және кәсіби қызметті жүргізгені үшін алынатын алымдар	2 100 238
	08		Заңдық маңызы бар әрекеттерді жасағаны және (немесе) оған уәкілеттігі бар мемлекеттік органдар немесе лауазымды адамдар құжаттар бергені үшін алынатын міндетті төлемдер	3 527 334
		1	Мемлекеттік баж	3 527 334
2			Салықтық емес түсімдер	6 839 607
	01		Мемлекеттік меншіктен түсетін кірістер	2 332 859
		1	Мемлекеттік кәсіпорындардың таза кірісі бөлігінің түсімдері	30 000
		4	Мемлекет меншігінде тұрған, заңды тұлғалардағы қатысу үлесіне кірістер	40 000
		5	Мемлекет меншігіндегі мүлікті жалға беруден түсетін кірістер	322 000
		7	Мемлекеттік бюджеттен берілген кредиттер бойынша сыйақылар	1 940 859
	04		Мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бюджетінен (шығыстар сметасынан) ұсталатын және қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер салатын айыппұлдар, өсімпұлдар, санкциялар, өндіріп алулар	3 739 774
		1	Мұнай секторы ұйымдарынан және Жәбірленушілерге өтемақы қорына түсетін түсімдерді қоспағанда, мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бюджетінен (шығыстар сметасынан) ұсталатын және қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер салатын айыппұлдар, өсімпұлдар, санкциялар, өндіріп алулар	3 739 774
	06		Басқа да салықтық емес түсімдер	766 974
		1	Басқа да салықтық емес түсімдер	766 974
3			Негізгі капиталды сатудан түсетін түсімдер	25 000 000
	01		Мемлекеттік мекемелерге бекітілген мемлекеттік мүлікті сату	23 300 000
		1	Мемлекеттік мекемелерге бекітілген мемлекеттік мүлікті сату	23 300 000
	03		Жерді және материалдық емес активтерді сату	1 700 000
		1	Жерді сату	900 000
		2	Материалдық емес активтерді сату	800 000
4			Трансферттердің түсімдері	209 585 369
	02		Мемлекеттік басқарудың жоғары тұрған органдарынан түсетін трансферттер	209 585 369
		1	Республикалық бюджеттен түсетін трансферттер	209 585 369

Функционалдық топ	Бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі	Бағдарлама	Атауы	Сомасы, мың теңге
			II. Шығындар	582 784 017,7
01			Жалпы сипаттағы мемлекеттік қызметтер	18 374 954,0
	111		Республикалық маңызы бар қала, астана мәслихатының аппараты	183 237,0
		001	Республикалық маңызы бар қала, астана мәслихатының қызметін қамтамасыз ету	181 033,0
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 204,0
	121		Республикалық маңызы бар қала, астана әкімінің аппараты	1 463 176,0
		001	Республикалық маңызы бар қала, астана әкімінің қызметін қамтамасыз ету	1 386 698,0
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	76 478,0
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	1 706 748,0
		001	Қаладағы аудан әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	1 698 336,0
		022	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	8 412,0
	332		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың активтер және мемлекеттік сатып алу басқармасы	10 747 589,0
		001	Жергілікті деңгейде коммуналдық мүлікті және мемлекеттік сатып алу саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	420 509,0
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	10 541,0
		005	Коммуналдық меншікке мүлікті сатып алу	7 825 081,0
		010	Жекешелендіру, коммуналдық меншікті басқару, жекешелендіруден кейінгі қызмет және осыған байланысты дауларды реттеу	2 462 933,0
		011	Коммуналдық меншікке түскен мүлікті есепке алу, сақтау, бағалау және сату	28 525,0
	337		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қалалық орта сапасы және бақылау басқармасы	1 813 579,0
		001	Жергілікті деңгейде ауыл шаруашылығы, еңбек, мемлекеттік сәулет-құрылыс бақылау, жерлердің пайдаланылуы мен қорғалуын бақылау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	651 649,0
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	8 988,0
		005	Халықтың тыныс-тіршілігін қамтамасыз ету және қауіпсіздік мәселелері жөнінде халықтың мемлекеттік органдармен, коммуналдық кәсіпорындармен және ұйымдармен өзара іс-қимыл жасауын ұйымдастыру жөніндегі қызметтер	1 100 592,0
		032	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	52 350,0
	343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы	407 307,0
		001	Жергілікті деңгейде энергетика және коммуналдық шаруашылық салаларындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	405 734,0
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 573,0
	344		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың сәулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасы	420 070,0
		001	Жергілікті деңгейде сәулет, қала құрылысы, жер қатынастарын реттеу салаларындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	417 250,0
		005	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 820,0
	356		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы	271 215,0
		001	Жергілікті бюджетті атқару және коммуналдық меншікті басқару саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	237 693,0
		003	Салық салу мақсатында мүлікті бағалауды жүргізу	32 292,0
		014	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 230,0
	357		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы	538 987,0
		001	Экономикалық саясатты, мемлекеттік жоспарлау жүйесін қалыптастыру мен дамыту саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	534 245,0
		004	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	4 742,0
	362		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың ішкі саясат басқармасы	188 364,0
		013	Республикалық маңызы бар қала, астана Қазақстан халқы Ассамблеясының қызметін қамтамасыз ету	188 364,0
	369		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың дін істері басқармасы	299 739,0
		001	Жергілікті деңгейде дін қызметі саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	83 325,0
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	480,0
		005	Өңірде діни ахуалды зерделеу және талдау	215 934,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	22 000,0
		061	Мемлекеттік органдардың объектілерін дамыту	22 000,0
	379		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың тексеру комиссиясы	312 943,0
		001	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың тексеру комиссиясының қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	310 451,0
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 492,0
02			Қорғаныс	2 123 951,0
	121		Республикалық маңызы бар қала, астана әкімінің аппараты	1 011 433,0
		010	Жалпыға бірдей әскери міндетті атқару шеңберіндегі іс-шаралар	234 362,0
		011	Аумақтық қорғанысты даярлау және республикалық маңызы бар қаланың, астананың аумақтық қорғаныс	40 003,0
		012	Жұмылдыру дайындығы және республикалық маңызы бар қаланы, астананы жұмылдыру	598 188,0
		014	Республикалық маңызы бар қалалар, астана ауқымындағы төтенше жағдайлардың алдын-алу және оларды жою	138 880,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	436 364,0
		030	Жұмылдыру дайындығы және төтенше жағдайлар объектілерін дамыту	436 364,0
	387		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджетінен қаржыландырылатын табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар, азаматтық қорғаныс саласындағы органдардың аумақтық органы	676 154,0
		005	Республикалық маңызы бар қала, астана ауқымындағы төтенше жағдайлардың алдын-алу және жою	676 154,0
03			Қоғамдық тәртіп, қауіпсіздік, құқықтық, сот, қылмыстық-атқару қызметі	18 245 742,0
	335		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы	3 705 197,0
		021	Елді мекендерде жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз ету	3 705 197,0
	352		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың бюджетінен қаржыландырылатын атқарушы ішкі істер органы	14 502 646,0
		001	Республикалық маңызы бар қала, астана аумағында қоғамдық тәртіп пен қауіпсіздікті сақтау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер қамтамасыз ету	12 329 670,0
		003	Қоғамдық тәртіпті қорғауға қатысатын азаматтарды көтермелеу	14 458,0
		004	Нұр-Сұлтан қаласында нашақорлықтың және есірткі бизнесінің алдын алу жөніндегі қызметтер	18 034,0
		007	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 140 484,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	37 899,0
		004	Ішкі істер органдарының объектілерін дамыту	1 000,0
		099	Зираттар бар крематорийлер салу	36 899,0
04			Білім беру	137 972 798,0
	121		Республикалық маңызы бар қала, астана әкімінің аппараты	2 474,0
		019	Сайлау процесіне қатысушыларды оқыту	2 474,0
	339		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы	683 883,0
		003	Кадрлардың біліктілігін арттыру және оларды қайта даярлау	200 565,0
		043	Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында мамандар даярлау	380 419,0
		044	Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру бағдарламалары бойынша оқитындарға әлеуметтік қолдау көрсету	102 899,0
	360		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың білім басқармасы	120 751 782,0
		001	Жергілікті деңгейде білім беру саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	516 744,0
		003	Жалпы білім беру	28 467 015,0
		004	Арнаулы білім беру бағдарламалары бойынша жалпы білім беру	2 350 554,0
		005	Мамандандырылған білім беру ұйымдарында дарынды балаларға жалпы білім беру	2 632 756,0
		008	Балаларға қосымша білім беру	3 896 716,0
		009	Республикалық маңызы бар қала, астана ауқымындағы мектеп олимпиадаларын және мектептен тыс іс-шараларды өткізу	185 017,0
		011	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 022,0
		013	Балалар мен жасөспірімдердің психикалық денсаулығын зерттеу және халыққа психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялық көмек көрсету	180 574,0
		014	Дамуында проблемалары бар балалар мен жасөспірімдердің оңалту және әлеуметтік бейімдеу	1 162 590,0
		019	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың мемлекеттік білім беру мекемелеріне жұмыстағы жоғары көрсеткіштері үшін гранттар беру	27 336,0
		021	Жетім баланы (жетім балаларды) және ата-аналарының қамқорынсыз қалған баланы (балаларды) күтіп-ұстауға асыраушыларына ай сайынғы ақшалай қаражат төлемдері	179 017,0
		024	Техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарында мамандар даярлау	9 399 395,0
		027	Жетім баланы (жетім балаларды) және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған баланы (балаларды) асырап алғаны үшін Қазақстан азаматтарына біржолғы ақша қаражатын төлеуге арналған төлемдер	11 470,0
		029	Әдістемелік жұмыс	590 387,0
		034	Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту	22 559 846,0
		038	Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017 – 2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде кадрлардың біліктілігін арттыру, даярлау және қайта даярлау	2 298 991,0
		040	Мемлекеттік орта білім беру ұйымдарында жан басына шаққандағы қаржыландыруды іске асыруға	41 021 965,0
		057	Жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар мамандар даярлау және білім алушыларға әлеуметтік қолдау көрсету	1 654 683,0
		067	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	3 564 704,0
		080	Нұрсұлтан Назарбаев Қорының "EL UMITI" таланттарын анықтау және қолдау бастамасын іске асыру	50 000,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	12 941 230,0
		028	Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру объектілерін салу және реконструкциялау	12 929 037,0
		037	Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту объектілерін салу және реконструкциялау	12 193,0
	381		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың дене шынықтыру және спорт басқармасы	3 593 429,0
		006	Балалар мен жасөспірімдерге спорт бойынша қосымша білім беру	3 593 429,0
05			Денсаулық сақтау	12 338 911,0
	339		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоғамдық денсаулық сақтау басқармасы	12 240 911,0
		001	Жергілікті денгейде денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	320 038,0
		006	Ана мен баланы қорғау жөніндегі көрсетілетін қызметтер	532 993,0
		007	Салауатты өмір салтын насихаттау	38 912,0
		008	Қазақстан Республикасында ЖИТС профилактикасы және оған қарсы күрес жөніндегі іс-шараларды іске асыру	136 091,0
		016	Азаматтарды елді мекеннен тыс жерлерде емделу үшін тегін және жеңілдетілген жол жүрумен қамтамасыз ету	700,0
		017	Қаржы лизингі шарттарында сатып алынған санитариялық көлік және сервистік қызмет көрсетуді талап ететін медициналық бұйымдар бойынша лизинг төлемдерін өтеу	655 487,0
		018	Денсаулық сақтау саласындағы ақпараттық талдамалық қызметтер	122 349,0
		027	Халыққа иммундық профилактика жүргізу үшін вакциналарды және басқа медициналық иммундық биологиялық препараттарды орталықтандырылған сатып алу және сақтау	2 770 030,0
		029	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың арнайы медициналық жабдықтау базалары	153 321,0
		030	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 590,0
		033	Медициналық денсаулық сақтау ұйымдарының күрделі шығыстары	4 159 568,0
		039	Республикалық бюджет қаражаты есебінен көрсетілетін көмекті қоспағанда ауылдық денсаулық сақтау субъектілерінің амбулаториялық-емханалық қызметтерді және медициналық қызметтерді көрсетуі және Call-орталықтардың қызмет көрсетуі	305 371,0
		041	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті өкілдік органдарының шешімі бойынша тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемімен қосымша қамтамасыз ету	2 030 960,0
		052	COVID-19 коронавирустық инфекциясының таралуының алдын алуға бағытталған күрделі шығыстар	1 013 501,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	98 000,0
		038	Деңсаулық сақтау объектілерін салу және реконструкциялау	98 000,0
06			Әлеуметтік көмек және әлеуметтік қамсыздандыру	21 999 848,0
	333		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау басқармасы	20 348 455,0
		001	Жергілікті деңгейде халық үшін жұмыспен қамтуды қамтамасыз ету және әлеуметтік бағдарламаларды іске асыру саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	536 436,0
		002	Жалпы үлгідегі медициналық-әлеуметтік мекемелерде (ұйымдарда), арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталықтарында, әлеуметтік қызмет көрсету орталықтарында қарттар мен мүгедектерге арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету	1 051 623,0
		003	Жұмыспен қамту бағдарламасы	2 551 924,0
		004	Мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек	3 589 975,0
		006	Халықты әлеуметтік қорғау жөніндегі іс-шараларды іске асыру	190 898,0
		007	Тұрғын үйге көмек көрсету	20 000,0
		008	Жергілікті өкілді органдардың шешімі бойынша азаматтардың жекелеген санаттарына әлеуметтік көмек	4 038 559,0
		009	Мүгедектерді әлеуметтік қолдау	892 044,0
		013	Жәрдемақыларды және басқа да әлеуметтік төлемдерді есептеу, төлеу мен жеткізу бойынша қызметтерге ақы төлеу	24 700,0
		015	Оңалтудың жеке бағдарламасына сәйкес мұқтаж мүгедектерді міндетті гигиеналық құралдармен қамтамасыз ету, қозғалуға қиындығы бар бірінші топтағы мүгедектерге жеке көмекшінің және есту бойынша мүгедектерге қолмен көрсететін тіл маманының қызметтерін ұсыну	1 590 579,0
		016	Белгілі бір тұрғылықты жері жоқ адамдарды әлеуметтік бейімдеу	221 758,0
		018	Қарттарға, мүгедектерге және мүгедек балаларға әлеуметтік қызмет көрсету орталығында және үйде арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету	826 237,0
		019	Үкіметтік емес ұйымдарға мемлекеттік әлеуметтік тапсырысты орналастыру	505 058,0
		020	Психоневрологиялық медициналық-әлеуметтік мекемелерде (ұйымдарда), арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталықтарында, әлеуметтік қызмет көрсету орталықтарында психоневрологиялық аурулармен ауыратын мүгедектер үшін арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету	1 561 134,0
		022	Балалар психоневрологиялық медициналық-әлеуметтік мекемелерінде (ұйымдарда), арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталықтарында, әлеуметтік қызмет көрсету орталықтарында психоневрологиялық патологиялары бар мүгедек балалар үшін арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету	1 109 066,0
		026	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 900,0
		028	Күш көрсету немесе күш көрсету қаупі салдарынан қиын жағдайларға тап болған тәуекелдер тобындағы адамдарға қызметтер	130 758,0
		030	Жұмыспен қамту орталықтарын қамтамасыз ету	444 495,0
		032	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	116 392,0

		045	Қазақстан Республикасында мүгедектердің құқықтарын қамтамасыз етуге және өмір сүру сапасын жақсарту	802 279,0
		053	Кохлеарлық имплантталарға дәлдеп сөйлеу процессорларын ауыстыру және келтіру бойынша қызмет көрсету	140 140,0
		057	Атаулы мемлекеттік әлеуметтік көмек алушылар болып табылатын жеке тұлғаларды телевизиялық абоненттік жалғамалармен қамтамасыз ету	1 500,0
	360		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың білім басқармасы	939 502,0
		016	Жетім балаларды, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды әлеуметтік қамсыздандыру	815 766,0
		017	Білім беру ұйымдарының күндізгі оқу нысанының оқушылары мен тәрбиеленушілерін әлеуметтік қолдау	123 736,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	56 891,0
		039	Әлеуметтік қамтамасыз ету объектілерін салу және реконструкциялау	56 891,0
	383		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясы басқармасы	655 000,0
		068	Әлеуметтік көмек ретінде тұрғын үй сертификаттарын беру	655 000,0
07			Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық	139 759 927,2
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	40 938 932,0
		008	Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру	2 950 845,0
		009	Елді мекендердің санитариясын қамтамасыз ету	19 948 843,0
		010	Жерлеу орындарын ұстау және туыстары жоқ адамдарды жерлеу	174 767,0
		011	Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру	17 864 477,0
	336		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы	21 282 763,0
		007	Қаланы абаттандыру және көгалдандыру	101 804,0
		017	Қаланы абаттандыруды дамыту	20 716 773,0
		041	Профилактикалық дезинсекция мен дератизация жүргізу	464 186,0
	343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы	31 245 141,0
		005	Коммуналдық шаруашылықты дамыту	448 489,0
		006	Сумен жабдықтау және су бұру жүйесінің жұмыс істеуі	1 996 121,0
		007	Сумен жабдықтау және су бұру жүйесін дамыту	24 602 942,0
		008	Инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды жобалау, дамыту және (немесе) жайластыру	4 092 589,0
		018	Қаланы абаттандыруды дамыту	105 000,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	40 703 767,2
		012	Коммуналдық тұрғын үй қорының тұрғын үйін жобалау және (немесе) салу, реконструкциялау	17 463 232,5
		013	Қаланы абаттандыруды дамыту	2 809 618,0
		017	Инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды жобалау, дамыту және (немесе) жайластыру	4 039 625,7
		029	Инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды сатып алу	50 000,0
		034	Мемлекеттік тұрғын үй қорын сақтауды ұйымдастыру	5 870,0
		098	Коммуналдық тұрғын үй қорының тұрғын үйлерін сатып алу	16 335 421,0
	383		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясы басқармасы	5 589 324,0
		001	Жергілікті деңгейде тұрғын үй қоры саласында тұрғын үй мәселелері бойынша мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	546 661,0
		004	Авариялық және ескірген тұрғын үйлерді бұзу	219 641,0
		006	Мемлекеттік тұрғын үй қорын сақтауды ұйымдастыру	719 619,0
		007	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 400,0
		008	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	43 401,0
		013	Ортақ мүлікті техникалық тексеру және кондоминиумдар объектілеріне техникалық паспорттарды әзірлеу	54 299,0
		014	Мемлекеттік қажеттіліктер үшін жер учаскелерін алып қою, соның ішінде сатып алу жолымен алып қою және осыған байланысты жылжымайтын мүлікті иеліктен айыру	4 004 303,0
08			Мәдениет, спорт, туризм және ақпараттық кеңістік	20 505 094,0
	310		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың цифрландыру және мемлекеттік қызметтер басқармасы	280 530,0
		001	Жергілікті деңгейде цифрландыру және мемлекеттік қызметтер саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	279 330,0
		004	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 200,0
	334		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы	1 008 956,0
		021	Туристік қызметті реттеу	1 008 956,0
	346		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың тілдерді дамыту және мұрағат ісі басқармасы	1 343 506,0
		001	Жергілікті деңгейде тілдерді дамыту және мұрағат істері саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	159 087,0
		002	Мемлекеттік тілді және Қазақстан халқының басқа да тілдерін дамыту	253 556,0
		004	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	954,0
		010	Архив қорының сақталуын қамтамасыз ету	629 909,0
		032	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	300 000,0
	361		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың мәдениет басқармасы	10 122 246,0
		001	Жергілікті деңгейде мәдениет саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	867 978,0
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	900,0
		004	Мәдени-демалыс жұмысын қолдау	1 076 059,0
		005	Тарихи-мәдени мұраны сақтауды және оған қолжетімділікті қамтамасыз ету	498 704,0
		006	Мемлекет қайраткерлерін мәңгі есте сақтау	238 509,0
		007	Театр және музыка өнерін қолдау	3 520 894,0
		009	Қалалық кітапханалардың жұмыс істеуін қамтамасыз ету	256 756,0
		012	Әлеуметтік маңызы бар және мәдени іс-шаралар өткізу	1 466 039,0
		032	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	2 196 407,0
	362		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың ішкі саясат басқармасы	1 922 389,0
		001	Жергілікті деңгейде мемлекеттік, ішкі саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	749 136,0
		005	Мемлекеттік ақпараттық саясат жүргізу жөніндегі қызметтер	1 172 503,0
		007	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	750,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	2 000,0
		014	Мәдениет объектілерін дамыту	1 000,0
		015	Спорт объектілерін дамыту	1 000,0
	377		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың жастар саясаты мәселелері басқармасы	707 721,0
		001	Жергілікті деңгейде жастар саясаты мәселелері бойынша мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	120 767,0
		004	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 200,0
		005	Жастар саясаты саласында іс-шараларды іске асыру	571 754,0
		032	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	14 000,0
	381		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың дене шынықтыру және спорт басқармасы	5 117 746,0
		001	Жергілікті деңгейде дене шынықтыру және спорт саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	715 059,0
		002	Жергілікті деңгейде спорттық жарыстар өткізу	683 038,0
		003	Республикалық және халықаралық спорттық жарыстарға әртүрлі спорт түрлері бойынша құрама командалары мүшелерінің дайындығы және қатысуы	3 702 849,0
		005	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 200,0
		032	Ведомстволық бағыныстағы мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың күрделі шығыстары	15 600,0
09			Отын-энергетика кешені және жер қойнауын пайдалану	24 135 037,0
	343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы	24 135 037,0
		012	Жылу-энергетикалық жүйені дамыту	16 442 374,0
		029	Газ тасымалдау жүйесін дамыту	7 692 663,0
10			Ауыл, су, орман, балық шаруашылығы, ерекше қорғалатын табиғи аумақтар, қоршаған ортаны және жануарлар дүниесін қорғау, жер қатынастары	36 439 846,0
	334		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы	33 415 524,0
		013	Облигациялар бойынша купондық сыйақыны субсидиялау	33 144 980,0
		050	Инвестициялар салынған жағдайда агроөнеркәсіптік кешен субъектісі көтерген шығыстардың бөліктерін өтеу	264 000,0
		056	Ауыл шаруашылығы малын, техниканы және технологиялық жабдықты сатып алуға кредит беру, сондай-ақ лизинг кезінде сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау	6 544,0
	336		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы	2 688 855,0
		001	Жергілікті деңгейде қоршаған ортаны қорғау саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	239 890,0
		004	Қоршаған ортаны қорғау бойынша іс-шаралар	809 269,0
		005	Қоршаған ортаны қорғау объектілерін дамыту	504 188,0
		012	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	922,0
		016	«Жасыл белдеуді» салу	1 134 586,0
	337		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қалалық орта сапасы және бақылау басқармасы	335 467,0
		016	Эпизоотияға қарсы іс-шаралар жүргізу	72 472,0
		021	Ауыл шаруашылық дақылдарының зиянды организмдеріне қарсы күрес жөніндегі іс-шаралар	5 288,0
		025	Қаңғыбас иттер мен мысықтарды аулауды және жоюды ұйымдастыру	250 041,0
		043	Тракторларды, олардың тіркемелерін, өздігінен жүретін ауыл шаруашылығы, мелиоративтік және жол-құрылыс машиналары мен тетіктерін мемлекеттік есепке алуға және тіркеу	7 666,0
11			Өнеркәсіп, сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі	2 896 706,0
	344		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың сәулет, қала құрылысы және жер қатынастары басқармасы	2 365 642,0
		002	Елді мекендердегі құрылыстардың бас жоспарын әзірлеу	2 365 642,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	531 064,0
		001	Жергілікті деңгейде құрылыс саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	326 203,0
		003	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	204 861,0
12			Көлік және коммуникация	51 919 577,0
	335		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы	51 864 887,0
		001	Жергілікті деңгейде автомобиль жолдары және жолаушылар көлігі саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	297 721,0
		003	Көлік инфрақұрылымын дамыту	31 642 460,0
		004	Автомобиль жолдарының жұмыс істеуін қамтамасыз ету	8 380 000,0
		007	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	6 512,0
		010	Әлеуметтік маңызы бар ішкі қатынастар бойынша жолаушылар тасымалдарын субсидиялау	9 717 249,0
		011	Жол жүрісін реттеудің техникалық құралдарын салу және реконструкциялау	1 820 945,0
	336		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы	54 690,0
		020	Нұр-Сұлтан қаласының әкімшілік-аумақтық шекарасы шегінде Есіл өзенінің кеме қатынасы учаскесінде су жолы жұмыстарын жүргізуді қамтамасыз ету	54 690,0
13			Басқалар	38 648 328,0
	310		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың цифрландыру және мемлекеттік қызметтер басқармасы	3 835 604,0
		005	Инновациялық қызметтерін дамытуды камтамасыз ету жөніндегі қызметтер	1 550 000,0
		096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	2 285 604,0
	334		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы	15 411 996,0
		001	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың бәсекеге қабілеттілігінің тұрақты өсуін қамтамасыз ету және имиджін арттыру бойынша және кәсіпкерлік және өнеркәсіпті дамыту саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер	370 988,0
		003	Кәсіпкерлік қызметті қолдау	10 000,0
		004	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	1 685,0
		005	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялық қызметтерін дамытуды камтамасыз ету жөніндегі қызметтер	767 065,0
		015	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде жеке кәсіпкерлікті қолдау	300 000,0
		017	«Бизнестің жол картасы - 2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде кредиттер бойынша пайыздық мөлшерлемелерді субсидиялау	10 643 426,0
		018	«Бизнестің жол картасы - 2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде шағын және орта бизнеске кредиттерді ішінара кепілдендіру	2 853 281,0
		082	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде жаңа бизнес-идеяларды іске асыру үшін жас кәсіпкерлерге мемлекеттік гранттар беру	45 000,0
		096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	420 551,0
	343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы	1 651 165,0
		040	Арнайы экономикалық аймақтардың, индустриялық аймақтардың, индустриялық парктердің инфрақұрылымын дамыту	1 546 392,0
		052	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде индустриялық инфрақұрылымды дамыту	87 899,0
		071	Қалалардың шетіндегі әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымды дамыту	16 874,0
	356		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы	3 971 000,0
		013	Республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органының резерві	3 971 000,0
	357		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы	6 735,0
		003	Жергілікті бюджеттік инвестициялық жобалардың техникалық-экономикалық негіздемелерін және мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалардың, оның ішінде концессиялық жобалардың конкурстық құжаттамаларын әзірлеу немесе түзету, сондай-ақ қажетті сараптамаларын жүргізу, мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларды, оның ішінде концессиялық жобаларды консультациялық сүйемелдеу	6 735,0
	360		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың білім басқармасы	627 968,0
		096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	627 968,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	12 859 399,0
		048	Қалалардың шетіндегі әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымды дамыту	4 859 399,0
		096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	8 000 000,0
	381		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың дене шынықтыру және спорт басқармасы	284 461,0
		096	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобалар бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындау	284 461,0
14			Борышқа қызмет көрсету	4 106 796,0
	356		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы	4 106 796,0
		005	Жергілікті атқарушы органдардың борышына қызмет көрсету	4 098 450,0
		018	Жергілікті атқарушы органдардың республикалық бюджеттен қарыздар бойынша сыйақылар мен өзге де төлемдерді төлеу бойынша борышына қызмет көрсету	8 346,0
15			Трансферттер	53 316 502,5
	356		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы	53 316 502,5
		006	Пайдаланылмаған (толық пайдаланылмаған) нысаналы трансферттерді қайтару	3 005 431,5
		007	Бюджеттік алып коюлар	34 148 209,0
		024	Заңнаманы өзгертуге байланысты жоғары тұрған бюджеттің шығындарын өтеуге төменгі тұрған бюджеттен ағымдағы нысаналы трансферттер	15 947 336,0
		052	Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша толық пайдалануға рұқсат етілген, өткен қаржы жылында бөлінген, пайдаланылмаған (түгел пайдаланылмаған) нысаналы даму трансферттерінің сомасын қайтару	213 506,0
		053	Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферт есебінен республикалық бюджеттен бөлінген пайдаланылмаған (түгел пайдаланылмаған) нысаналы трансферттердің сомасын қайтару	2 020,0
			III. Таза бюджеттік кредиттеу	24 584 103,0
			Бюджеттік кредиттер	26 157 002,0
07			Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық	23 699 862,0
	343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың тын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы	199 862,0
		046	Жылу, сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін реконструкциялау және салу үшін кредит беру	199 862,0
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы	23 000 000,0
		050	Тұрғын үй-коммуналдық дамудың 2020-2025 жылдарға арналған «Нұрлы жер» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде кредиттік тұрғын үй салуға бюджеттік кредит беру	23 000 000,0
	383		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың Тұрғын үй және тұрғын үй инспекциясы басқармасы	500 000,0
		012	Тұрғын үй қарыздарын беру үшін «Қазақстанның Тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» акционерлік қоғамына бюджеттік кредит беру	500 000,0
10			Ауыл, су, орман, балық шаруашылығы, ерекше қорғалатын табиғи аумақтар, қоршаған ортаны және жануарлар дүниесін қорғау, жер қатынастары	1 241 024,0
	334		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы	1 241 024,0
		038	Әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына бағаларды тұрақтандыру тетіктерін іске асыру үшін мамандандырылған ұйымдарға кредит беру	1 241 024,0
13			Басқалар	1 216 116,0
	334		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың инвестициялар және кәсіпкерлікті дамыту басқармасы	1 216 116,0
		069	Республикалық маңызы бар қалада, астанада кәсіпкерлікті дамытуға жәрдемдесуге кредит беру	1 216 116,0
5			Бюджеттік кредиттерді өтеу	1 572 899,0
	01		Бюджеттік кредиттерді өтеу	1 572 899,0
		1	Мемлекеттік бюджеттен берілген бюджеттік кредиттерді өтеу	1 572 899,0
			IV. Қаржы активтерімен операциялар бойынша сальдо	10 924 876,0
			Қаржы активтерін сатып алу	10 924 876,0
12			Көлік және коммуникация	3 924 909,0
	335		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы	3 924 909,0
		015	«Жаңа көлік жүйесі» жобасын іске асыру үшін заңды тұлғалардың жарғылық капиталын ұлғайту	3 924 909,0
13			Басқалар	6 999 967,0
	121		Республикалық маңызы бар қала, астана әкімінің аппараты	2 000 000,0
		065	Заңды тұлғалардың жарғылық капиталын қалыптастыру немесе ұлғайту	2 000 000,0
	332		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың активтер және мемлекеттік сатып алу басқармасы	3 349 967,0
		065	Заңды тұлғалардың жарғылық капиталын қалыптастыру немесе ұлғайту	3 349 967,0
	335		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы	1 650 000,0
		065	Заңды тұлғалардың жарғылық капиталын қалыптастыру немесе ұлғайту	1 650 000,0
			V. Бюджет тапшылығы (профициті)	-21 944 421,7
			VI. Бюджет тапшылығын қаржыландыру (профицитін пайдалану)	21 944 421,7
7			Қарыздар түсімдері	14 331 994,0
	01		Мемлекеттік ішкі қарыздар	14 331 994,0
		1	Мемлекеттік эмиссиялық бағалы қағаздар	13 216 016,0
		2	Қарыз алу келісім-шарттары	1 115 978,0
16			Қарыздарды өтеу	-35 583 573,0
	356		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қаржы басқармасы	-35 583 573,0
		008	Жергілікті атқарушы органның борышын өтеу	-34 074 426,0
		009	Жергілікті атқарушы органның жоғары тұрған бюджет алдындағы борышын өтеу	-1 509 147,0
			Бюджет қаражатының пайдаланылатын қалдықтары	43 196 000,7

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2021 жылғы 4 маусымдағы
№ 42/6-VII шешіміне
2-қосымша

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2020 жылғы 11 желтоқсандағы
№ 553/77-VI шешіміне
4-қосымша

Бюджеттік инвестициялық жобаларды (бағдарламаларды) іске асыруға және заңды тұлғалардың жарғылық капиталын қалыптастыруға немесе ұлғайтуға бағытталған бюджеттік бағдарламаларға бөлумен, Нұр-Сұлтан қаласының 2021 жылға арналған бюджетінің бюджеттік даму бағдарламаларының тізбесі

Функционалдық топ			
	Бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі		
		Бағдарлама	
			Атауы
01			Жалпы сипаттағы мемлекеттік қызметтер
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы
		061	Мемлекеттік органдардың объектілерін дамыту
02			Қорғаныс
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы
		030	Жұмылдыру дайындығы және төтенше жағдайлар объектілерін дамыту
03			Қоғамдық тәртіп, қауіпсіздік, құқықтық, сот, қылмыстық-атқару қызметі
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы
		004	Ішкі істер органдарының объектілерін дамыту
		099	Зираттар бар крематорийлер салу
04			Білім беру
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы

		028	Бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білім беру объектілерін салу және реконструкциялау
		037	Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту объектілерін салу және реконструкциялау
05			Денсаулық сақтау
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы
		038	Деңсаулық сақтау объектілерін салу және реконструкциялау
06			Әлеуметтік көмек және әлеуметтік қамсыздандыру
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы
		039	Әлеуметтік қамтамасыз ету объектілерін салу және реконструкциялау
07			Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық
	336		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы
		017	Қаланы абаттандыруды дамыту
	343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы
		005	Коммуналдық шаруашылықты дамыту
		007	Сумен жабдықтау және су бұру жүйесін дамыту
		008	Инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды жобалау, дамыту және (немесе) жайластыру
		018	Қаланы абаттандыруды дамыту
		046	Жылу, сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін реконструкциялау және салу үшін кредит беру
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы
		012	Коммуналдық тұрғын үй қорының тұрғын үйін жобалау және (немесе) салу, реконструкциялау
		013	Қаланы абаттандыруды дамыту
		017	Инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды жобалау, дамыту және (немесе) жайластыру
08			Мәдениет, спорт, туризм және ақпараттық кеңістік
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы
		014	Мәдениет объектілерін дамыту
		015	Спорт объектілерін дамыту
09			Отын-энергетика кешені және жер қойнауын пайдалану
	343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы
		012	Жылу-энергетикалық жүйені дамыту
		029	Газ тасымалдау жүйесін дамыту
10			Ауыл, су, орман, балық шаруашылығы, ерекше қорғалатын табиғи аумақтар, қоршаған ортаны және жануарлар дүниесін қорғау, жер қатынастары
	336		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың қоршаған ортаны қорғау және табиғатты пайдалану басқармасы
		005	Қоршаған ортаны қорғау объектілерін дамыту
12			Көлік және коммуникация
	335		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы
		003	Көлік инфрақұрылымын дамыту
		011	Жол жүрісін реттеудің техникалық құралдарын салу және реконструкциялау
		015	«Жаңа көлік жүйесі» жобасын іске асыру үшін заңды тұлғалардың жарғылық капиталын ұлғайту
13			Басқалар
	121		Республикалық маңызы бар қала, астана әкімінің аппараты
		065	Заңды тұлғалардың жарғылық капиталын қалыптастыру немесе ұлғайту
	332		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың активтер және мемлекеттік сатып алу басқармасы
		065	Заңды тұлғалардың жарғылық капиталын қалыптастыру немесе ұлғайту
	335		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың көлік және жол-көлік инфрақұрылымын дамыту басқармасы
		065	Заңды тұлғалардың жарғылық капиталын қалыптастыру немесе ұлғайту
	343		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы
		040	Арнайы экономикалық аймақтардың, индустриялық аймақтардың, индустриялық парктердің инфрақұрылымын дамыту
		052	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде индустриялық инфрақұрылымды дамыту
		071	Қалалардың шетіндегі әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымды дамыту
	373		Республикалық маңызы бар қаланың, астананың құрылыс басқармасы
		048	Қалалардың шетіндегі әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымды дамыту

**Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2021 жылғы 4 маусымдағы
№ 42/6-VII шешіміне
3-қосымша**

**Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2020 жылғы 11 желтоқсандағы
№ 553/77-VI шешіміне
6-қосымша**

2021 жылға арналған Нұр-Сұлтан қаласының «Алматы» ауданының бюджеттік бағдарламаларының тізімі

Функционалдық топ	Бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі	Бағдарлама	Атауы	Сомасы, мың теңге
01			Жалпы сипаттағы мемлекеттік қызметтер	442 521
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	442 521
		001	Қаладағы аудан әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	440 258
		022	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 263
07			Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық	10 035 627
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	10 035 627
		008	Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру	842 446
		009	Елді мекендердің санитариясын қамтамасыз ету	4 798 807
		010	Жерлеу орындарын ұстау және туыстары жоқ адамдарды жерлеу	16 931
		011	Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру	4 377 443
			Барлығы:	10 478 148

**Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2021 жылғы 4 маусымдағы
№ 42/6-VII шешіміне
4-қосымша**

**Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2020 жылғы 11 желтоқсандағы
№ 553/77-VI шешіміне
9-қосымша**

2021 жылға арналған Нұр-Сұлтан қаласының «Байқоңыр» ауданының бюджеттік бағдарламаларының тізімі

Функционалдық топ	Бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі	Бағдарлама	Атауы	Сомасы, мың теңге
01			Жалпы сипаттағы мемлекеттік қызметтер	398 892
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	398 892
		001	Қаладағы аудан әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	396 885
		022	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 007
07			Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық	8 113 785
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	8 113 785
		008	Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру	621 253
		009	Елді мекендердің санитариясын қамтамасыз ету	3 530 498
		010	Жерлеу орындарын ұстау және туыстары жоқ адамдарды жерлеу	97 408
		011	Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру	3 864 626
			Барлығы:	8 512 677

**Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2021 жылғы 4 маусымдағы
№ 42/6-VII шешіміне
5-қосымша**

**Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2020 жылғы 11 желтоқсандағы
№ 553/77-VI шешіміне
12-қосымша**

2021 жылға арналған Нұр-Сұлтан қаласының «Есіл» ауданының бюджеттік бағдарламаларының тізімі

Функционалдық топ	Бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі	Бағдарлама	Атауы	Сомасы, мың теңге
01			Жалпы сипаттағы мемлекеттік қызметтер	364 927
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	364 927
		001	Қаладағы аудан әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	362 920
		022	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 007
07			Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық	13 769 565
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	13 769 565
		008	Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру	602 689
		009	Елді мекендердің санитариясын қамтамасыз ету	6 970 836
		010	Жерлеу орындарын ұстау және туыстары жоқ адамдарды жерлеу	13 928
		011	Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру	6 182 112
			Барлығы:	14 134 492

**Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2021 жылғы 4 маусымдағы
№ 42/6-VII шешіміне
6-қосымша**

**Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
2020 жылғы 11 желтоқсандағы
№ 553/77-VI шешіміне
15-қосымша**

2021 жылға арналған Нұр-Сұлтан қаласының «Сарыарқа» ауданының бюджеттік бағдарламаларының тізімі

Функционалдық топ	Бюджеттік бағдарламалардың әкімшісі	Бағдарлама	Атауы	Сомасы, мың теңге
01			Жалпы сипаттағы мемлекеттік қызметтер	500 408
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	500 408
		001	Қаладағы аудан әкімінің қызметін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтер	498 273
		022	Мемлекеттік органның күрделі шығыстары	2 135
07			Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық	9 019 955
	123		Қаладағы аудан әкімінің аппараты	9 019 955
		008	Елді мекендердегі көшелерді жарықтандыру	884 457
		009	Елді мекендердің санитариясын қамтамасыз ету	4 648 702
		010	Жерлеу орындарын ұстау және туыстары жоқ адамдарды жерлеу	46 500
		011	Елді мекендерді абаттандыру мен көгалдандыру	3 440 296
			Барлығы:	9 520 363

Құрметті елорда тұрғындары мен қонақтары! «Астана-Теплотранзит» АҚ жылу магистральдарын тығыздылыққа гидравликалық сынауларды дайындауға және өткізуге байланысты 2021 жылғы 21-25 маусым аралығында Сарыарқа және Байқоңыр аудандарында ыстық судың берілуі тоқтатылатынын хабарлайды.

Анықтама алу үшін «iКомек 109» БКО – 771200, «Астана-Теплотранзит» АҚ – 771211, 396908 телефондарына хабарласыңыз.

Ақпарат «Астана-Теплотранзит» АҚ-тың www.a-tranzit.kz сайтындағы «Тұтынушылардың назарына» деген айдарда орналастырылған.

НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ МӘСЛИХАТЫНЫҢ НҰР-СҰЛТАН ҚАЛАСЫ САЙЛАУ УЧАСКЕЛЕРІНІҢ ҚҰРАМЫНА ӨЗГЕРІСТЕР ЕНГІЗУ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАМАСЫ

«Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық заңының (бұдан әрі – Сайлау туралы Конституциялық заң) 10-бабына сәйкес, Нұр-Сұлтан қаласының мәслихаты (әрі қарай – Мәслихат) аумақтық және учаскелік сайлау комиссияларының құрамдарына өзгерістер енгізу туралы хабарлайды.

Әрбір саяси партия сайлау комиссияларының құрамдарына бір кандидатура ұсынуға құқылы.

Саяси партия сайлау комиссияларының құрамдарына осы саяси партияның мүшелері болып табылмайтын кандидатураларды ұсынуға құқылы.

Саяси партиялардың ұсыныстары болмаған жағдайда, мәслихаттар сайлау комиссиясын өзге қоғамдық бірлестіктердің және жоғары тұрған сайлау комиссияларының ұсынысы бойынша сайлайды.

Саяси партиялар, өзге де қоғамдық бірлестіктер, олардың құрылымдық бөлімшелері және қалыптастырушыларға қатысты одан жоғары тұрғандар, сайлау комиссиялары **2021 жылғы 17 маусымынан 9 шілдесіне** дейін мәслихатқа келесі құжаттарды ұсынады:

1) белгіленген нысанда электрондық түрде және қағаз форматта сайлау комиссияларының құрамдарына кандидаттар туралы мәліметтер;

2) тиісті сайлау комиссияларының құрамдарына кандидаттар ұсыну туралы саяси партияның, қоғамдық бірлестіктің немесе олардың филиалдарының (өкілдіктерінің) шешімінен үзінді көшірме;

3) саяси партияны, қоғамдық бірлестікті немесе олардың филиалдарын (өкілдіктерін) тіркеу туралы құжаттың көшірмесін;

4) кандидаттардың белгіленген тәртіппен сайлау комиссиясының жұмысына қатысуға келісім беру туралы өтініштері.

5) Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының хатшысының атына хат;

6) жеке куәлігінің көшірмесін;

7) жұмыс орнынан анықтама.

Сайлау комиссияларының құрамдарына кандидаттар туралы ақпараттың нысандары, кандидаттардың сайлау комиссияларының жұмысына қатысуға келісім беру туралы өтініштері мәслихаттың **Maslihat 01.kz** сайтында орналастырылған.

Сайлау комиссияларының құрамдарына ұсынылған тұлға Сайлау туралы Конституциялық заңның талаптарына сай келуі тиіс.

Сайлау комиссиясының мүшесі осы комиссияның құрамын қалыптастырған мәслихат орналасқан әкімшілік-аумақтық бірлік аумағында тұруы тиіс.

Мәслихатқа қағаз форматта ұсынылған барлық құжаттар қол қойылған, мөр басылған және орындалған күні, орындаушының тегі, аты-жөні мен оның телефон нөмірі көрсетілген болуы тиіс.

Ұсыныстарды қабылдау **2021 жылғы 9 шілдеге дейін**, дүйсенбіден жұмаға дейін, сағат 08:30 – 18:00 дейін жүзеге асырылады, үзіліс 13:00 – 14:30 дейін.

**Нұр-Сұлтан қаласы
мәслихатының хатшысы Е. Каналимов**

Мәслихаттың орналасқан жері: Нұр-Сұлтан қаласы, Бейбітшілік к., 11.

Жауапты тұлға: Төлешова Құмар Сәбитқызы – №219 кабинет, қалааралық телефон коды 8 (7172), қызметтік нөмір – 556631, электрондық пошта мекенжайы: maslihat_org@mail.ru

Нұр-Сұлтан қаласының мәслихаты Нұр-Сұлтан қаласының келесі сайлау комиссияларындағы бос орынға аумақтық және учаскелік сайлау комиссияларының мүшелерін сайлайды.

Р/с №	Сайлау учаскесінің нөмірі	Сайлау комиссиясының орналасқан жері (мекенжайы, сайлау комиссиясы орналасқан ғимарат)	Сайлау комиссиясы мүшелерінің саны
		«Алматы» ауданы	
	«Алматы» ауданының аудандық сайлау комиссиясы	«Алматы» ауданының әкімдігі Нұр-Сұлтан қ., Тәуелсіздік даңғылы, 7	2
1.	№1	Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Қажымұқан к. 13	5
2.	№2	Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Студенттер үйі, М. Жұмабаев даңғылы, 14	5
3.	№3	Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің Студенттер үйі, М.Жұмабаев даңғылы, 14/1	2
4.	№ 5	Қоғамдық тамақтандыру және қызмет көрсету колледжі, Б. Майлин к. 12	1
5.	№ 6	Қоғамдық тамақтандыру және қызмет көрсету колледжі, Б. Майлин к. 12	1
6.	№ 7	№28 мектеп-лицей, Петров к. 8	1
7.	№8	№28 мектеп-лицей, Петров к. 8	2
8.	№10	№ 30 мектеп-гимназия, Петров к. 11	2
9.	№ 11	№ 30 мектеп-гимназия, Петров к. 11	3
10.	№ 12	№22 мектеп-гимназия, Ж. Жирентаев к. 16	1
11.	№ 13	№22 мектеп-гимназия, Ж. Жирентаев к. 16	1
12.	№ 14	Еуразия гуманитарлық институты, М. Жұмабаев даңғылы, 4а	3
13.	№ 15	Гуманитарлық колледж, І. Жансүгіров к. 4	5
14.	№ 16	Гуманитарлық колледж, І. Жансүгіров к. 4	4
15.	№ 18	№32 мектеп-гимназия, Абылай хан даңғылы, 25/3	2
16.	№ 20	№ 37 орта мектеп, Күйші Дина к. 44/3	1
17.	№ 21	№ 37 орта мектеп, Күйші Дина к. 44/3	1
18.	№ 24	№38 мектеп-лицей, Ғ. Мүсірепов к. 8/2	2
19.	№ 25	Б. Майлин атындағы, №52 мектеп-гимназия, Бурабай к. 38	1
20.	№ 27	Техникалық колледж, Ж. Жабаев к. 14	2
21.	№ 28	№ 13 орта мектеп, Промышленный т.а., Шалкөде к. 5	4
22.	№ 29	№ 57 орта мектеп, Мәшһүр Жүсіп атындағы, м.м. Индустриялық Шарбақты к., 46	3
23.	№ 30	№ 57 орта мектеп, Мәшһүр Жүсіп атындағы, м.м. Индустриялық Шарбақты к., 46	2
24.	№ 31	№ 43 орта мектеп, м.м. Мичурино, Алакөл, к. 18	1
25.	№ 32	№44 орта мектеп, м.м. Интернациональный, Нұрлыжол, к. 8	3
26.	№ 34	№50 мектеп-лицей, Куйши Дина к., 6	2
27.	№ 38	Жоғары медициналық колледж, Ш. Құдайбердіұлы даңғылы, 16	3
28.	№ 39	№51 мектеп-гимназия, Аманат к. 5	6
29.	№ 40	№51 мектеп-гимназия, Аманат к. 5	2
30.	№ 42	№53 мектеп-лицей, Қарқабат к. 17	2
31.	№ 43	№53 мектеп-лицей, Қарқабат к. 17	4
32.	№ 44	№53 мектеп-лицей, Қарқабат к. 17	1
33.	№ 45	№64 мектеп-лицей, Ғ. Мүсірепов к. 15	3
34.	№ 46	№64 мектеп-лицей, Ғ. Мүсірепов к. 15	6
35.	№ 47	№64 мектеп-лицей, . Мүсірепов к. 15	4
36.	№ 48	Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің орталықтандырылған кітапханалар жүйесі, Ш. Құдайбердіұлы даңғылы, 25/3	3
37.	№ 49	№ 63 мектеп гимназия, Лепсі к. 38	2
38.	№ 50	№ 63 мектеп гимназия, Лепсі к. 38	3
39.	№ 51	«Нұр Орда» мектеп-лицей, Қарасаз к. 34	3
40.	№ 52	№72 мектеп-лицей, Ж. Нәжімеденов к. 10/5	11
41.	№ 53	№ 70 орта мектеп, Майқайың к. 1	3
42.	№ 54	№ 83 мектеп-гимназия, А. Байтұрсынов к. 35	3
43.	№ 55	«Нұр Орда» мектеп-лицей, Қарасаз к. 34	2
44.	№ 56	№ 72 орта мектеп, А. Байтұрсынов к. 25	2
45.	№ 57	№ 72 орта мектеп, А. Байтұрсынов к. 25	2
46.	№ 59	Әл-Фараби атындағы Оқушылар сарайы, Б. Момышұлы даңғылы, 5	3
47.	№ 60	№ 73 мектеп-лицей, А-191 к., 2 үй	3
48.	№ 61	№ 74 мектеп-гимназия, Т. Жүргенов к. 29	6
49.	№ 62	№ 74 мектеп-гимназия, Т. Жүргенов к. 29	6
50.	№ 205	Психикалық денсаулық орталығы, І. Жансүгіров к. 12	1
51.	№ 206	Қалалық фтизиопульмонология орталығы, Теміржол т.а., А-1 к.	1
52.	№ 207	Көпсалалы медициналық орталық, Манас к. 17	1
53.	№ 208	Нұр-Сұлтан қаласының №1 көпсалалы қалалық ауруханасы, Тәуелсіздік даңғылы, 3/1	2
54.	№ 211	№1 Көпсалалы қалалық ауруханасы, Р. Қошқарбаев даңғылы, 66	2
55.	№ 213	Көпсалалы медициналық орталық, Манас к., 22/1	2
56.	№ 214	0112 әскери бөлімі, Абылай хан даңғылы, 45	2
57.	№ 307	№86 мектеп-гимназия, А-98 к. 20 үй	3
58.	№ 308	№72 мектеп-лицей, Ж. Нәжімеденов к. 10/5	4
59.	№ 309	Қазақстан Республикасының Ұлттық музейі, Тәуелсіздік даңғылы, 54	11
60.	№ 310	Қазақ ұлттық өнер университеті, Тәуелсіздік даңғылы, 50	3
61.	№ 311	№86 мектеп-гимназия, А-98 к. 20 үй	1
62.	№ 312	Ақмола облысы Денсаулық сақтау басқармасы жанындағы №2 көпсалалы облыстық аурухана. Манас к. 22	3
63.	№ 324	Б. Майлин атындағы №52 мектеп-гимназия, Бурабай к. 38	1
64.	№ 326	№44 орта мектеп, Интернациональный т.а. Нұрлыжол к. 8	1

65.	№ 327	Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің орталықтандырылған кітапханалар жүйесі, Ш. Құдайбердіұлы даңғылы, 25/3	2
66.	№ 328	№ 64 мектеп-лицей, Ғ. Мүсірепов к. 15	2
67.	№ 329	Қазақ ұлттық өнер университеті, Тәуелсіздік даңғылы, 50	2
68.	№ 330	№ 73 мектеп-лицей, А-191 к., 2 үй	4
69.	№ 331	№ 74 мектеп-гимназия, Т. Жүргенов к. 29	3
70.	№ 332	№ 86 мектеп-гимназия, А-98 к. 20-үй	1
71.	№ 333	№ 83 мектеп-гимназия, А. Байтұрсынов к. 35	2
«Байқоңыр» ауданы			
72.	№ 63	«Ж.Жабаев атындағы № 4 мектеп-гимназия», Ш. Айманов к. 3	5
73.	№ 64	«Ж.Жабаев атындағы №4 мектеп-гимназия», Ш. Айманов к. 3	6
74.	№ 65	«Ж.Жабаев атындағы №4 мектеп-гимназия», Ш.Айманов к. 3	1
75.	№ 66	Қазақстан Республикасының Кәсіподақтар Федерациясы, Абай даңғылы № 38	5
76.	№ 67	Қазақстан Республикасының Кәсіподақтар Федерациясы, Абай даңғылы № 38	5
77.	№ 68	№31 мектеп-гимназия, Кенесары к. 49	7
78.	№ 69	№31 мектеп-гимназия, Кенесары к. 49	2
79.	№ 70	Ж.Тәшенов атындағы №10 мектеп-гимназия, М. Ғабдуллин к. 7	3
80.	№ 71	Ж.Ташенов атындағы №10 мектеп-гимназия, М. Ғабдуллин к. №7	5
81.	№ 72	№ 54 мектеп-лицей, Ш. Иманбаев к. № 4	7
82.	№ 73	№ 54 мектеп-лицей, Ш. Иманбаев к. 4	4
83.	№ 74	№ 27 мектеп-лицей, Таха Хусейн к. 5/1	7
84.	№ 75	№ 27 мектеп-лицей, Таха Хусейн к. 5/1	6
85.	№ 76	Астана шаруашылық басқармасы» ЖШС, Ж.Тәшенов к. 25	4
86.	№ 77	«Республикалық каратэ орталығы» ЖШС, Ж.Тәшенов к. 7/2	3
87.	№ 78	Экономика және құқық колледжі, Ә. Сембинов к. 23	11
88.	№ 79	Дарынды жастарға арналған «Білім-инновация» лицей-интернаты, С.Сейфуллин к. 59	6
89.	№ 80	Дарынды жастарға арналған «Білім-инновация» лицей-интернаты, С.Сейфуллин к. 59	4
90.	№ 81	№26 «Үміт» балабақшасы, С. Рақымов к. 33	4
91.	№ 82	«Нұрсәулет» бизнес орталығы, А. Иманов к. 13	2
92.	№ 83	Қазтұтынуодағының Жоғары сауда-экономикалық колледжі, Кенесары к. 60	3
93.	№ 85	Т. Айбергенов атындағы №16 орта мектеп, Кенесары к. 81	1
94.	№ 86	№5 гимназия, Ж.Тархан к. 16	2
95.	№ 87	Абай атындағы №87 гимназия мектебі, А. Иманов к. 37	3
96.	№ 88	Қазақ экономика, қаржы және халықаралық сауда университеті, А. Жұбанов к. 7	3
97.	№ 89	Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, А.Пушкин к. 11	2
98.	№ 90	Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, А.Пушкин к. 11	2
99.	№ 91	Абай атындағы №87 гимназия мектебі, А.Иманов к. 37	1
100.	№ 92	Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің «Астана су арнасы» ШЖҚ МКК Абай даңғылы 103	11
101.	№ 93	«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» коммерциялық емес акционерлік қоғамы филиалының халыққа қызмет көрсету бойынша Байқоңыр ауданының № 5 бөлімі, Абай даңғылы 80	11
102.	№ 94	Құрылыс-техникалық колледжі, Әл-Фараби даңғылы 30 «б»	7
103.	№ 96	Шипагер» медициналық колледжі, Чехоев к. 14/1	2
104.	№ 97	№ 34 орта мектебі, Тайбурыл к. 23	3
105.	№ 98	№ 23 орта мектебі, Тайбурыл к. 17	3
106.	№ 99	№21 орта мектебі, К.Кемеңгерұлы к. 4	1
107.	№ 101	Технология колледжі, Ақсу-Жабағалы к. 18/1	2
108.	№ 102	Технология колледжі, Ақсу-Жабағалы к. 18/1	2
109.	№ 103	№49 орта мектеп, Сарыадыр к. 3	1
110.	№ 215	ҚР Ұлттық ұланының №6636 әскери бөлімі» РММ, Ж. Досмұхамедұлы к. 10а	1
111.	№ 217	«Нұр-Сұлтан қалалық полиция бөлімінің уақытша ұстау изоляторы» ММ, Жетіген к. 27/2	1
112.	№ 334	№ 2 балалар музыка мектебі, Ш. Айманов к. 8	6
113.	№ 335	№8 лицей мектебі, С. Сейфуллин к. 50	1
114.	№ 336	№8 мектеп-лицей, С.Сейфуллин к. 50	1
115.	№ 337	Абай атындағы №87 мектеп-гимназиясы, А.Иманов к. 39	5
116.	№ 338	№ 55 орта мектебі, Ж. Досмұхамедұлы к. 2	3
«Есіл» ауданы			
117.	104	А. Құрманов атындағы №17 мектеп-гимназия, Қабанбай батыр даңғылы, 9/1	3
118.	105	Астана халықаралық университеті, Қабанбай батыр даңғылы, 8	9
119.	106	№ 24 орта мектеп, Пригородный тұрғын алабы, 127	4
120.	108	«Республикалық физика-математика мектебі» КЕАҚ, Түркістан к. 2/1	5
121.	110	«Қазақстан темір жолы» АҚ, Д. Қонаев к. 6	3
122.	111	Ұлттық академиялық кітапхана, Достық к. 11	6
123.	112	«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ, Қабанбай батыр даңғылы, 19	6
124.	113	№ 66 мектеп-лицей, Д.Қонаев к. 33/1	3
125.	114	№ 71 мектеп-лицей, І. Омаров к. 4 үй	3
126.	115	«Астана Опера»Мемлекеттік опера және балет театры, Д. Қонаев к. 1	3
127.	116	№ 69 мектеп-гимназиясы, Үркер тұрғын алабы, Исатай батыр к. 141	5
128.	117	№ 69 мектеп-гимназиясы, Үркер тұрғын алабы, Исатай батыр к. 141	1
129.	118	№59 мектеп-лицей, Сауран к. 5/1	1
130.	120	«Қазақтелеком» АҚ, Сауран к. 12	2
131.	121	«Алау» мұз сарайы, Қабанбай батыр даңғылы, 47	1
132.	122	«ҚазМұнайГаз» өңдеу және маркетинг» АҚ,Тұран даңғылы, 1	4
133.	123	№82 «Дарын» мамандандырылған лицей, Ұлы Дала даңғылы, 27/2	7
134.	124	Кәсіптік-техникалық колледж, Қорғалжын тасжолы, 22	2
135.	125	«Барс 203» ЖШС, «SMART» БО Қорғалжын тасжолы, 3	9
136.	126	№79 мектеп-лицей, М. Нәрікбаев к.3	1
137.	127	«Astana English School № 81 мамандандырылған гимназия», І. Омаров к. 2	1
138.	128	№ 78 мектеп-гимназия, Е11 к. 8	4
139.	129	№ 78 мектеп-гимназия, Е11 к. 8	1
140.	132	Ә.Бөкейхан атындағы №76 мектеп-лицей, Түркістан к. 10/1	5
141.	133	Шейх Тамим бен Хамад аль-Тани атындағы №85 мектеп-лицей, Қабанбай батыр даңғылы, 56/1	2
142.	135	№84 «Кәусар» бала-бақшасы, «Саранда» тұрғын үй кешені, № 38 к. 2 үй	3
143.	136	«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ, Мәңгілік Ел 55а	4
144.	218	«Қалалық психикалық денсаулық орталығы» ШЖҚ МКК, Хусейн бен Талап к., 7 үй	1
145.	219	«University Medical Center» КФ филиалы Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығы, Тұран даңғылы, 32	1
146.	221	Ұлттық ғылыми медициналық орталығының балалар кардиохирургия бөлімі, Қабанбай батыр даңғылы, 27	2
147.	223	Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің «№2 қалалық көпсалалы ауруханасы» ШЖҚ МКК, Т.Рысқұлов к. 6	2
148.	224	Нұр-Сұлтан қаласы әкімдігінің «№2 қалалық көпсалалы ауруханасы» акушері болім, ШЖҚ МКК, Т.Рысқұлов к. 8	1
149.	225	«Ұлттық ғылыми онкологиялық орталық» ЖШС, Керей, Жәнібек Хандар . №3	4
150.	226	«Қазақстан Республикасы Ұлттық ұланының 5573 әскери бөлімі» РММ, Үркер тұрғын алабы, Е575 к.	5
151.	227	«Ұлттық ғылыми кардиохирургия орталығы» АҚ ,Тұран даңғылы, 38	1
152.	229	«Қазақстан Республикасы Президентінің Іс басқармасы Медициналық орталығының ауруханасы» РММ», Е495 к. 2	3
153.	313	«Дортранском біліктілікті арттыру институты» ЖШС жеке мектебі, Пригородный тұрғын алабы, Сарытоғай к. 9/1	2
154.	314	«ОУСА Центр» ЖШС, «Көрме» көрме орталығы, Достық к. 3	3
155.	315	Jekpe-Jek Saraiy, Қабанбай батыр даңғылы, 43	5
156.	316	№82 «Дарын» мамандандырылған лицейі, Ұлы Дала даңғылы, 27/2	1
157.	317	№ 71 мектеп-лицей, І. Омаров к. 4	3
158.	318	«Шейх Халифа бин Заид әл-Нахаян атындағы №84 лицей мектебі», Ұлы Дала даңғылы, 7/1	1
159.	319	«Baby Village» балабақшасы, Шабдалы көшесі, 1/1	5
160.	320	№3 көпсалалы қалалық балалар ауруханасы, Т.Рысқұлов к. 12	3
161.	340	«BI Group» кеңсесі «Жасыл квартал» тұрғын үй кешені, Е-10 көшесі	1
162.	341	№ 75 мектеп-гимназиясы, Мәңгілік Ел даңғылы, 28/1	1
163.	342	№75 мектеп-гимназиясы, Мәңгілік Ел даңғылы, 28/1	1
164.	345	«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ, Мәңгілік Ел 55а	3
165.	346	№88 мектеп-лицейі Е 321 к. 18	2
166.	347	«Шейх Халифа бин Заид әл-Нахаян атындағы №84 лицей мектебі», Ұлы Дала даңғылы, 7/1	1
«Сарыарқа» ауданы			
167.	137	М. Өтемісов атындағы Оқушылар сарайы, М.Мәмбетов к. 1-үй	2
168.	138	«Астана» концерт залы, Кенесары к. 32	4
169.	139	«Астана» концерт залы, Кенесары к., 32-үй	1
170.	141	Шәкәрім атындағы №56 мектеп-лицей, Челюскинцев к., 29/1, үй	6
171.	142	№35 мектеп-лицей, Абай даңғылы 9/1	3
172.	143	«Зерде» № 9 мамандандырылған мектебі, Сарыарқа даңғылы, 20-үй	3
173.	144	«Жас көрермендердің музыкалық театры» МКҚК, Ж.Омаров к 47Б-үй	2
174.	145	№3 мектеп-гимназиясы, Республика даңғылы, 35-үй	4
175.	146	Ғ. Қайырбеков атындағы №2 мектеп-гимназия, С.Сейфуллин к. 19-үй	1
176.	147	«Астана» медициналық университеті, Сарыарқа даңғылы, 33-үй	1
177.	148	Ғ. Орманов атындағы №7 мектеп-гимназия, Бөгенбай батыр к. 57-үй	2
178.	149	№1 балалар музыка мектебі, Желтоқсан к. 36-үй	10
179.	150	Қазақ ұлттық өнер университеті, Жеңіс даңғылы, 33-үй	3
180.	151	№18 орта мектепі, Бөгенбай батыр к. 17-үй	3
181.	152	№18 орта мектепі, Бөгенбай батыр к. 17-үй	4
182.	153	№ 65 мектеп-гимназия, 187 к. 18/4-үй	1
183.	154	С.Сейфуллин атындағы №80 мектеп-гимназия, Ш. Қосшығұлұлы к. 17/2 үй	5
184.	156	№ 58 «Өркен» балабақшасы, 187 к., 20/6-үй	11
185.	157	№ 67 гимназия, Ш. Қосшығұлұлы к., 23/1 үй	2
186.	158	Дарынды қыздарға арналған «Білім-инновация «Лицей-интернаты» КММ», 187 к., 17-үй	1
187.	160	Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ спорт кешені., Ы.Дүкенұлы к., 23 үй	1
188.	163	«Астана» медициналық университеті, Бейбітшілік к. 49а үй	5
189.	164	№15 мектеп-лицей, Сарыарқа даңғылы, 48/1 үй	1
190.	165	№ 14 «Ақбөпе» балабақшасы, Мәскеу к., 28а үй	3
191.	166	№14 мектеп-гимназиясы, Мәскеу к., 23 үй	1
192.	167	№14 мектеп-гимназия, Мәскеу к., 23 үй	3
193.	168	№ 14 «Ақбөпе» балабақшасы, Мәскеу к., 28 «а» үй	6
194.	170	№62 мектеп-лицей, Мәскеу к. 41 үй	4
195.	171	«№ 46 балабақша- мектеп-гимназиясы» кешені, Ә.Молдағұлова к., 35 үй	1
196.	172	«Тұран-Астана» университеті, Ы.Дүкенұлы к., 29 үй	2
197.	173	«Тұран-Астана» университеті, Ы.Дүкенұлы к., 29 үй	2
198.	175	С.Сейфуллин атындағы ҚазАТУ спорт кешені, Г.Потанин к., 16/1-үй	4
199.	176	«Жастар» театры, І. Есенберлин к., 10-үй	1
200.	177	С.Сейфуллин атындағы ҚазАТУ, Жеңіс даңғылы, 62-үй	10
201.	178	ҚазМЗУ гуманитарлық-заң колледжі, І.Есенберлин к., 27 үй	
202.	179	№25 ОМ, Ы.Алтынсарин к., 9 үй	5
203.	180	Көлік және коммуникация колледжінің студенттер үйі, А.Затаевич к. 12 үй	3
204.	182	«Жастар» театры, І.Есенберлин к., 10 үй	2
205.	184	№ 61 ОМ, Конституция к., 33 үй	5
206.	185	№ 26 мектеп-гимназия, Коституция к., 24 үй	5
207.	187	І. Жансүгіров атындағы №58 мектеп-гимназия, Ақан сері к., 22 үй	1
208.	188	І. Жансүгіров атындағы №58 мектеп-гимназия, Ақан сері к., 22 үй	3
209.	190	№ 20 ОМ, Қарталы к., 62 үй	1
210.	191	№ 20 ОМ, Қарталы к., 62 үй	3
211.	192	І. Жансүгіров атындағы №58 мектеп-гимназия, Ақан сері к., 22 үй	7
212.	193	№ 19 ОМ, Тамшалы к., 32 үй	3
213.	194	№ 19 ОМ, Тамшалы к., 32 үй	3
214.	196	Ә.Марғұлан атындағы № 40 мектеп-лицейі, Д.Бабатайұлы к., 24 үй	4
215.	197	№41 ОМ, Ардагерлер к.,1а үй	1
216.	199	№60 ОМ, С. Кубрин к., 21/1 үй	1
217.	200	№65 мектеп-гимназия, 187 к., 18/4 үй	1
218.	201	С.Сейфуллин атындағы №80 мектеп-гимназия, Ш.Қосшығұлұлы к., 17/2 үй	2
219.	202	№ 65 «Бал Бала» бала - бақшасы Қараменде би Шақаұлы к., 5/1 үй	3
220.	203	М.Дулатұлы атындағы № 68 мектеп-гимназия, Көктал-2 ТА, Құсмұрын к., 2 үй	3
221.	204	М.Дулатұлы атындағы № 68 мектеп-гимназия, Көктал-2 ТА, Құсмұрын к., 2 үй	4
222.	230	ҰОС мүгедектеріне арналған орталық клиникалық аурухана, М.Мәмбетов к., 28 үй	3
223.	231	ҚР ҚМ Бас әскери клиникалық госпиталы, Бейбітшілік к., 47 «а» үй	3
224.	232	№3 Көпсалалы қалалық аурухана, Республика даңғылы, 50/2 үй	1
225.	233	№3 Көпсалалы қалалық аурухана, Ә.Молдағұлова к., 28 үй	1
226.	235	«Шарапат» әлеуметтік қызмет көрсету орталығы, «Көктал-1» ТА, Аққорған к., 2 үй	1
227.	237	«Құрмет белгісі» Қазақ орденді» Нұр-Сұлтан қаласындағы көз аурулары ҒЗИ ЖШС ф-лы, Жеңіс даңғылы, 16/1 үй	
228.	321	№35 мектеп-лицей, Абай даңғылы, 9/1 үй	7
229.	322	№67 гимназия, Ш.Қосшығұлұлы к., 23/1 үй	11
230.	348	М.Дулатұлы атындағы № 68 мектеп-гимназия, Көктал-2 ТА, Құсмұрын к., 2 үй	3
231.	349	Шәкәрім атындағы №56 мектеп-лицейі , Челюскинцев к., 29/1 үй	7
232.	350	№60 мектеп-лицей, С.Кубрин к., 21/1 үй	3
233.	351	«Зерде» № 9 Мамандандырылған мектепі, Сарыарқа даңғылы, 20 үй	2
234.	352	№ 72 «Жанарым» бала- бақшасы Ш.Қосшығұлұлы к., 13/3 үй	1
235.	353	№60 мектеп-лицей, С.Кубрин к., 21/1 үй	3
236.	354	Менеджмент және бизнес колледжі, Жеңіс даңғылы, 68 «а» үй	4

ДАКТИЛОСКОПИЯЛАУ – ҚАЗІРГІ КЕЗЕҢДЕ

Дактилоскопия (грек тіл. – саусақ және қарау, бақылау) – криминалистикалық сараптамада кеңінен қолданылатын тері үлгісінің бірегейлігіне негізделген саусақ іздері арқылы адамды тану әдісі. Ол 1877 жылы адам терісінің алақан беттерінің папиллярлық үлгісінің өмір бойы өзгермейтіндігі туралы гипотезаны ұсынған ағылшын У.Гершельдің идеяларына негізделген.

1891 жылдың қыркүйегінде аргентиналық шенеунік Х.Вучетич қылмыскерлерді әшкерелеуге сәтті көмектескен он саусақты саусақ іздерін жіктеу жүйесін жасады, кейіннен бүкіл әлемде дактилоскопияның салтанатты шеруі басталды: 1897 ж. – Үндістан, 1903 ж. – Германия, Бразилия, Чили, 1906 ж. – Ресей, 1914 ж. Франция дактилоскопияға ұзақ қарсылық көрсетті, бірақ Леонардо да Винчидің «Мона Лиза» шедеврі Луврдан ұрланған кезде қылмыскерлерді анықтау әдісін таңдағанда, дактилоскопия жеңісі кездейсоқ емес еді.

«Мемлекеттік құқықтық статистика және арнайы есепке алу туралы» Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 22 желтоқсандағы №510 заңына сәйкес, Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитеті (бұдан әрі – Комитет) ұсталған, күзетпен ұсталған және сотталған адамдардың дактилоскопиялық есебін (бұдан әрі – дактилоскопиялық есепке алу) жүргізеді.

Қазақстан Республикасы Бас прокурорының 2018 жылғы 27 ақпандағы №29 бұйрығына сәйкес, – саусақ іздері бойынша қалыптастырылатын дактилоскопиялық ақпаратты жүргізу, жинақтау, өңдеу және ұсыну Комитеттің автоматтандырылған дактилоскопиялық ақпараттық жүйесінде (бұдан әрі – АДАЖ) жүзеге асырылады.

АДАЖ жүргізуді Комитет және оның аумақтық органдары бүкіл Қазақстан Республикасы бойынша бірыңғай электрондық ақпараттық жүйелерде жүзеге асырады.

Орталықтандырылған дактилоскопиялық картотеканы жүргізу Комитетте жүзеге асырылады.

Дактилоскопиялық есепке алуды автоматтандыру бұл дактилоскопиялық ақпараттың үлкен массивтерін электронды түрде құру және сақтау, саусақтардың папиллярлық үлгілерін қолдана отырып іздеу мүмкіндігі бар АДАЖ құру.

Осылайша, Комитет қалыптастырған дактилоскопиялық ақпарат паспортының мәліметтеріне сәйкес, Қазақстан Республикасы бойынша ақпараттық қорлардың көлемі өткен кезеңде 1815822 оқу бірлігін құрады, оның ішінде Нұр-Сұлтан қаласы бойынша – 94636 оқу бірлігі (немесе жалпы санның 6%).

Бұл ретте, Комитет дактилоскопиялық есепке алу мәліметтерін белгіленген мерзімде РФ ІІМ БААО МАБ-ке жібереді.

Айта кету керек, бүгінде дактилоскопия бұл тек тергеу процесінің құрамдас бөлігі ғана емес (тұтқындалған, сотталған), ол адал ниетті азаматтарға да қажет.

ҚР ІІМ баспасөз қызметінде атап өткендей, 2023 жылдың 1 қаңтарынан бастап «Дактилоскопиялық және геномдық тіркеу туралы» 30.12.2016 ж. №40-VI ҚР заңына тиісті өзгерістер енгізілетін болады, ол дактилоскопиялық, геномдық ақпаратты жинауды, өңдеуді және қорғауды көздейді және азаматтарды дактилоскопиялық тіркеуді жүргізудің құқықтық негіздерін айқындайды.

Дактилоскопиялық тіркеу рәсімі азаматтардың 16 жасқа толуына байланысты паспорт немесе жеке куәлік алған кезде, сондай-ақ құжаттарды ауыстырған кезде ғана өтетінін атап өткен жөн.

Қазақстан азаматтарының дактилоскопиялық ақпаратында саусақ іздерінің цифрлық моделі және бірегей сәйкестендіргіш болады.

Алынған саусақ іздері биометриялық мәліметтер базасына енгізіледі. Бұл шекара режимін қамтамасыз ету және терроризмге қарсы тұру, сондай-ақ қылмыстың ашылу деңгейін арттыру үшін қажет.

Жеке басты куәландыратын құжаттарға қосымша биометриялық параметрді (саусақ іздері) енгізу азаматтардың құқықтары мен дербес деректерін қорғауға, сондай-ақ жеке тұлғаларды биометриялық сәйкестендіруді жетілдіруге бағытталған. Бұл құжаттарды олардың иелерінің жасандылығынан, алаяқтық және өзге де қылмыстық әрекеттерден қорғауға мүмкіндік береді.

Қазіргі заман жағдайында биометриялық деректер (саусақ іздері) көмегімен дактилоскопия адам құқықтарын қорғауды, қоғамдық қауіпсіздікті, тәртіпті қорғауды, көші-қон процестерін бақылауды, төтенше жағдайларда мемлекеттік билік органдары жұмысының тиімділігін арттыруды қамтамасыз етеді.

ҚР БП Нұр-Сұлтан қ. бойынша ҚСЖАЕКБ

ХАЛЫҚТЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК ЖАҒЫНАН ӘЛСІЗ ТОПТАРЫНЫҢ ТІЗІМІ

(Жалғасы. Басы газеттің №69 (4193) санында)

Азаматтардың кезектілігі 2021 жылғы 28 ақпандағы жағдай бойынша берілді.

Кезек нөмірі	Тегі	Аты	Әкесінің аты	Кезекке қойылған күні	Санат
6219	ШИПАНОВА	АЙНУР	БОЛАТОВНА	01.10.2013	Толық емес отбасылар
6220	СЫЗДЫКБА-ЕВА	РЫСТЫ	ДАУЛЕТБЕ-КОВНА	01.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6221	ШАПУ	КАБИРАН		01.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6222	ЖАНАТАЙ	АСЕЛЬ	КАБДРАШИ-ТОВНА	02.10.2013	Толық емес отбасылар
6223	КОСУМОВА	ДАМЕЛЯ	САСЫНОВНА	02.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6224	ТАШИМОВА	МАРЖАН	МУРАТОВНА	02.10.2013	Толық емес отбасылар
6225	СЕИТБЕКОВА	ШАХНОЗА	АБСАТТА-РОВНА	02.10.2013	Оралмандар
6226	ЖАНАБЕРГЕ-НОВ	САЙЛЯУ-БЕК	ТЕМИРБАЕ-ВИЧ	02.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6227	БАИТОВА	КАРЛГАШ	БАТЫРХА-НОВНА	03.10.2013	Толық емес отбасылар
6228	КУТТЫБАЕВА	ЖАНАР	МЕШИТБА-ЕВНА	04.10.2013	Толық емес отбасылар
6229	АЙСАКОВА	ГУЛЬБА-ГИРА		04.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6230	АБДИКОВА	АЙГУЛЬ	КЕНЖЕГАЗИ-ЕВНА	04.10.2013	Толық емес отбасылар
6231	МАХАНОВА	РАЙХАН	КИЯШЕВНА	04.10.2013	Толық емес отбасылар
6232	САУРЫКОВА	ГУЛЬМИРА	ДОКТОРБЕ-КОВНА	04.10.2013	Толық емес отбасылар
6233	АБДРАХМА-НОВ	ТЛЕКТЕС		04.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6234	МАХАШЕВА	МАЙРА	ТОХМЫРЗА-ЕВНА	06.10.2013	Толық емес отбасылар
6235	ЮСУПОВА	ЖАНЫЛ	МИКИБА-ЕВНА	07.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6236	КЕНЖЕБЕ-КОВА	ЖАНАРА	МУХАМЕДРА-ХИМОВНА	07.10.2013	Толық емес отбасылар
6237	КЫДЫРАЛИ-ЕВА	САНДУГАШ	АБИЛХАНОВ-НА	07.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6238	БИСЕНҒАЛИ-ЕВА	БАЯНКҮЛ	БИСЕНҒА-ЛИҚЫЗЫ	07.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6239	МАДИЯРОВА	КУЛЬЖАУ-ХАР	МАГЖАНОВ-НА	07.10.2013	Толық емес отбасылар
6240	ГАЛИЦКАЯ	ГАЛИНА	СЕРГЕЕВНА	07.10.2013	Толық емес отбасылар
6241	ЖАНАЙДА-РОВА	МАРАЛ	ГИСАЕВНА	07.10.2013	Толық емес отбасылар
6242	ПРОСКУРА-ТОВА	ВИКТОРИЯ	СТАНИСЛА-ВОВНА	07.10.2013	Толық емес отбасылар
6243	ОМАРБЕКОВА	МИРА	САГИНТА-ЕВНА	07.10.2013	Толық емес отбасылар
6244	ГАРАФУТДИ-НОВ	РАШИД	ТИМЕРЛАНО-ВИЧ	07.10.2013	Оралмандар
6245	РЫСКУЛОВА	ГУЛЬМИРА	САКИШОВНА	07.10.2013	Толық емес отбасылар
6246	ЖАНМУР-ЗИНА	АСЕМ	КУАТБЕКОВ-НА	07.10.2013	Толық емес отбасылар
6247	МЕЛЬНИКОВА	СВЕТЛАНА	ЕВГЕНЬЕВНА	08.10.2013	Толық емес отбасылар
6248	СЕЙДАЛИЕВА	ЖАНЕРКЕ	ЕРЖАНҚЫЗЫ	08.10.2013	Толық емес отбасылар
6249	КАНАПИНОВА	ХОРЛАН	ТНЫСБЕКОВ-НА	08.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6250	АМИРХАНОВА	ШНАР	КАСЕНГАЛИ-ЕВНА	08.10.2013	Толық емес отбасылар
6251	АЙТБАЕВ	ЖАСУЛАН	НУРЛАНО-ВИЧ	08.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6252	ЖАҚ-СЫЛЫҚОВ	НҰРАЛЫ	НҰРЖАНҰЛЫ	08.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6253	АКРАМОВ	САИДЖОН	ОЛИМОВИЧ	08.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6254	МҰҚАН	ГҮЛМИРА	ӘНУӘРҚЫЗЫ	08.10.2013	Толық емес отбасылар
6255	РАЗАКОВ	АРНУР	САТЫБАЛДИ-ЕВИЧ	09.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6256	АЗЕРБАЕВА	МАЯ	ЕГИНБАЕВНА	09.10.2013	Толық емес отбасылар
6257	ИГАМБЕРДИ-ЕВА	АБИБА	АБДУМУТА-ЛИПОВНА	09.10.2013	Толық емес отбасылар
6258	КАСЫМОВА	ЗЕЙНЕП		09.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6259	МУХТАРОВА	САЛТАНАТ	КАХАРМА-НОВНА	10.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6260	ИМАДИЕВ	ИЛЬГИЗАР	МИНУЛЛО-ВИЧ	10.10.2013	Жеңілдіктер бойынша Ұлы Отан соғысының ардагерлеріне теңестірілген ардагерлер
6261	БЕРТАЕВА	ЖАНАР	ИГИЛИКОВ-НА	10.10.2013	Толық емес отбасылар
6262	МУКАНОВ	ЖУСУП		10.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6263	УРАЗБАЕВ	ЕРБУЛАТ	НАРМАХА-НОВИЧ	11.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6264	САГИНБАЕВА	АЛИЯ	МЕРЕКЕЕВНА	11.10.2013	Толық емес отбасылар
6265	МЫРЗАБЕ-КОВА	АҚТОТЫ	ӘБДІЛДАҚЫ-ЗЫ	11.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары

6266	ЖАКУПОВА	РАХИЯ	КИЛАЖЕВНА	11.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6267	ЖУЗБАЕВ	НУРЖАН	ГАЗИЗОВИЧ	12.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6268	НУРГАЗИН	САУТБАЙ	МУКАШЕВИЧ	12.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6269	ОМАРОВА	ЛЯЗЗАТ	ЖЕМИСОВНА	12.10.2013	Толық емес отбасылар
6270	МУРАТОВ	САЯН	МУРАТОВИЧ	14.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6271	КЕНЖЕБАЕВА	БИБАЙША	РАХИМБЕРДИЕВНА	15.10.2013	Толық емес отбасылар
6272	АЛТАЕВА	ЖУМАКУЛЬ	КЕНЖЕБЕКОВНА	16.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6273	ПАВЛЕНКО	НАТАЛЬЯ	НИКОЛАЕВНА	16.10.2013	Толық емес отбасылар
6274	КОЙШИНА	ВЕНЕРА	ТЕМИРЛАНОВНА	16.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6275	БАЙТАСОВА	АСЕМ	БАЗАРБАЕВНА	16.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6276	АЛПЫСБАЕВА	НУРГУЛЬ	АМАНЖОЛОВНА	16.10.2013	Толық емес отбасылар
6277	МАХЫНБАЕВА	ЖАНАР	ЕСИМСЕЙТОВНА	16.10.2013	Толық емес отбасылар
6278	СӘМБЕТБАЕВА	МАЛИКА	СЕЙІТБАЙҚЫЗЫ	17.10.2013	Толық емес отбасылар
6279	АЮПОВА	БАТЫКЕШ		17.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6280	КЕРЕЕВА	АСЯ	ОМАРОВНА	17.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6281	ИСИЛЬБАЕВ	СЕКСЕНБАЙ	АЛЕКСЕЕВИЧ	17.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6282	АХМЕТОВА	КУЛЬМАРАМ	САМЕНОВНА	17.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6283	АЛИЕВА	ОРЫНКУЛЬ		18.10.2013	Толық емес отбасылар
6284	ЖУМАБАЕВА	ЛЯЗЗАТ	ШАРИПБЕКОВНА	18.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6285	СУЛЕЙМЕНОВА	МАРИЯ	НУРМАХАНБЕТОВНА	18.10.2013	Толық емес отбасылар
6286	САКИМОВА	БАКИТГУЛЬ	КЕНЕСОВНА	18.10.2013	Толық емес отбасылар
6287	ЖАРКЫНБАЕВА	ГУЛДАНА	ЖУМАХАНОВНА	18.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6288	МУЖИКБАЕВА	ЛЕЙЛА	АГВАЙЕВНА	18.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6289	ОСПАНОВ	БЕЙБУТ	САГИНБАЕВИЧ	19.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6290	ГАРАФУТДИНОВА	АЛИЯ	ТИМЕРЛАНОВНА	21.10.2013	Оралмандар
6291	УШАКОВА	ТАТЬЯНА	ИГОРЕВНА	21.10.2013	Толық емес отбасылар
6292	АКАНОВА	РОЗА	АУБАЕВНА	21.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6293	АДИЛОВА	ДИНАРА	ТОРЕХАНОВНА	21.10.2013	Толық емес отбасылар
6294	АГАДИЛОВА	АСЕМ	КЫДЫРАЛЫКЫЗЫ	21.10.2013	Толық емес отбасылар
6295	КАДЫРБЕКОВА	ЛАЗЗАТ	АБДУЛЛАХАНОВНА	21.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6296	ЛЯХОВА	МАРИЯ	ЛЕОНИДОВНА	21.10.2013	Толық емес отбасылар
6297	АЛИМОВА	КУЛЯШ	ХАМИТОВНА	22.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6298	МАКАШЕВА	ЖАНАР	АЛДАБЕРГЕНОВНА	22.10.2013	Толық емес отбасылар
6299	БАРМЕНОВА	ИНДИРА	САКЕНОВНА	22.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6300	ШАЙМЕРДЕНОВА	АКНУР	БАГДАТОВНА	23.10.2013	Толық емес отбасылар
6301	АМАНТАЕВА	АЛУА	ЖАСУЛАНОВНА	23.10.2013	Толық емес отбасылар
6302	СЕЙТЕНОВА	БАГДАТ	МУБАРАКОВНА	24.10.2013	Толық емес отбасылар
6303	КРЫСПАЕВА	АЛЛА	ВИКТОРОВНА	24.10.2013	Толық емес отбасылар
6304	СМАГУЛОВА	ЛАЙЛА	ЕРКЕНОВНА	24.10.2013	Толық емес отбасылар
6305	КАЙЫПОВА	ДИНАРА	САЙЛАУБАЕВНА	24.10.2013	Толық емес отбасылар
6306	ДОБРОВОЛЬСКАЯ	МАРИЯ	АЛЕКСАНДРОВНА	24.10.2013	Толық емес отбасылар
6307	АЯЗБЕКОВ	РЫСЖАН	БИЖАНОВИЧ	25.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6308	ЕСЕНГУЛОВА	КАМЕШ	КУНАНБАЕВНА	25.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6309	ТАЛАСПАЕВА	ДАМЕШ		25.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6310	ЕСИМОВА	ЖЕНИСКУЛ	АДИЛОВНА	25.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6311	БӘТІШОВА	ГҮЛНҰР	АМАНҚОСҚЫЗЫ	26.10.2013	Толық емес отбасылар
6312	ЖАНАБЕРГЕНОВ	ДАРХАН	КАНАТОВИЧ	26.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6313	ДОСЩАНОВ	НАБИ	ЕЛЕУКЕНОВИЧ	26.10.2013	Толық емес отбасылар
6314	ДЮЖАЯ	НИНА	АФАНАСЬЕВНА	26.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6315	ИЧЕТОВКИНА	ВАЛЕНТИНА	МИХАЙЛОВНА	28.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6316	ОМАРОВА	ЗАГИРА	САЙЛАУОВНА	28.10.2013	Толық емес отбасылар
6317	КУСАИНОВ	БАУРЖАН	ЗАРЛЫКОВИЧ	28.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6318	НАЗЫРХАНОВА	ВЕНЕРА	МАУЛЕТБЕКОВНА	28.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6319	ОМАРОВА	ЖАНАР	ЖАМБАЕВНА	28.10.2013	Толық емес отбасылар
6320	БИГЕЛЬДИЕВА	ДАНИЛА	ЕСБОСЫНОВНА	28.10.2013	Толық емес отбасылар
6321	САПАРОВА	ЖУПАР	ДЖУМАБЕКОВНА	28.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6322	ЕСИМЖАНОВ	АРМАН	БАЛТАШЕВИЧ	28.10.2013	Жеңілдіктер бойынша Ұлы Отан соғысының ардагерлеріне теңестірілген ардагерлер
6323	ГОЛОВКИНА	НАТАЛЬЯ	ФЕДОРОВНА	29.10.2013	Толық емес отбасылар
6324	ПАНАБЕКОВА	МАНСИЯ		29.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6325	АСАНОВА	РОЗА	ЕРНАЗАРОВНА	29.10.2013	Толық емес отбасылар
6326	АБДРАХИМОВА	МЕРУЕРТ	ЕРГАЗЫНОВНА	29.10.2013	Толық емес отбасылар
6327	БӨГЕМБАЙ	СӘБИТ	ТЕКЕЙҰЛЫ	30.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6328	РАХМЕТОВА	САУЛЕ	МУБАРЯКОВНА	30.10.2013	Толық емес отбасылар
6329	КАЙНЕЛГЫЛЫМ	МАЖИТ		30.10.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6330	БАЙШОЛАНОВА	ДАНАГУЛЬ	САУЛЕТОВНА	30.10.2013	Толық емес отбасылар
6331	САДЫКОВА	АМИНА	СУНГАТОВНА	31.10.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6332	МИХАЙЛОВА	ИРИНА	НИКОЛАЕВНА	31.10.2013	Толық емес отбасылар
6333	КУРПИТАЕВА	КУЛЬБАНУ	КУДАЙБЕРГЕНОВНА	31.10.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6334	РАХИМЖАНОВА	ЖЕНИСКУЛЬ	ТОЛЕГЕНОВНА	01.11.2013	Толық емес отбасылар
6335	КАППАСОВА	ДАМЕШ		01.11.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6336	МУСИНА	АСЕМГУЛЬ	САПАРГАЛИЕВНА	01.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6337	МАЖЕНОВА	НУРЖАМАЛ	МАЙДАНОВНА	02.11.2013	Толық емес отбасылар
6338	АБДРАХМАНОВА	ГАЛИЯ	КАБЛАНОВНА	04.11.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6339	ЖАНБЕКОВА	ШЫНАР	НУРАЛИЕВНА	04.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6340	ТУРСЫНБАЕВА	НЫШАНКУЛЬ	АЛМАБЕКОВНА	04.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6341	ИСИНА	ГУЛЬЗАНА	АЙТКОЖИНОВНА	04.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6342	ГАБДОЛЛОВА	ИНДИРА	САНДИБЕКОВНА	05.11.2013	Толық емес отбасылар
6343	УСМАНБЕКОВА	ДИНАРА	МАХМУДБЕКОВНА	05.11.2013	Толық емес отбасылар
6344	ИМАНБАЕВА	ГУЛЬНАРА	ЕГИНБАЕВНА	06.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6345	МАШКОЗОВА	БАЗАРКУЛЬ	КУРМЕКОВНА	06.11.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6346	ТӨЛЕБАЙ	ЖҰЛДЫЗАЙ	ЖАҚСЫЛЫҚҚЫЗЫ	06.11.2013	Толық емес отбасылар
6347	КАЙДАРОВА	АЙМАН	АМАНГЕЛЬДЫКЫЗЫ	07.11.2013	Толық емес отбасылар
6348	СЫЗДЫКОВА	АЙНУР	АКЫЛБАЕВНА	07.11.2013	Толық емес отбасылар
6349	ГРИНЕВА	АЛЕСЯ	ЛЕОНИДОВНА	07.11.2013	Толық емес отбасылар
6350	ТУМАНОВА	НАТАЛЬЯ	ВИКТОРОВНА	07.11.2013	Толық емес отбасылар
6351	ТУРСБЕКОВА	КАРИНА	КУРМАНГАЗЫЕВНА	07.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6352	КАМЗЕНОВА	КЕНЖЕГУЛЬ	КАБДЕНОВНА	07.11.2013	Толық емес отбасылар
6353	САГИМБЕКОВ	СУНКАР	ТИЛЕПАЛДИЕВИЧ	07.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6354	БЕКЖИГИТОВА	АСЕЛЬ	НАЗАРБЕКОВНА	08.11.2013	Толық емес отбасылар
6355	НАБИХАН	ЕРХАНАТ		08.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6356	КЕЛДИКУЛОВА	ФАРИДА	КУДАЙБЕРГЕНОВНА	08.11.2013	Толық емес отбасылар
6357	РАХМАНЮК	ВИКТОРИЯ	ТИМОФЕЕВНА	08.11.2013	Толық емес отбасылар
6358	БЕКБОСЫНОВА	АЙГЕРИМ	ТУРСЫНОВНА	09.11.2013	Толық емес отбасылар
6359	ФРАНК	ОЛЬГА	ВАСИЛЬЕВНА	09.11.2013	Толық емес отбасылар
6360	КАРИМОВА	АЙГУЛЬ	ЕСЛЯМБЕКОВНА	11.11.2013	Толық емес отбасылар
6361	ОРУМБАЕВА	ГАЛИЯ	ШАЙЗАДАЕВНА	11.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6362	МАНГУЖУКОВА	КАЗИЯ	КАЙНЕШОВНА	12.11.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6363	ОРАЛОВ	ТЛЕКТЕС	АМАНГЕЛЬДЫЕВИЧ	12.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6364	МУХАМЕДИНА	ЖАНАЛСЫН	СЕРИКОВНА	12.11.2013	Толық емес отбасылар
6365	КОБЗЕВА	ИННА	АЛЕКСАНДРОВНА	12.11.2013	Толық емес отбасылар
6366	АЙТБАЕВ	КАЙРАТ	АХБЕРДИЕВИЧ	12.11.2013	Толық емес отбасылар
6367	ДЖОЛДИБАЕВА	АЙГЕРИМ	НУРЛАНБАЕВНА	12.11.2013	Толық емес отбасылар
6368	АФАНАСЕНКО	СЕРГЕЙ	МИХАЙЛОВИЧ	13.11.2013	Толық емес отбасылар
6369	КАСИМОВА	ЖАДЫРА	ДАВЛЕШКЫЗЫ	13.11.2013	Толық емес отбасылар
6370	ХАМИТОВА	ГУЛЬДЕН	БОРАШЕВНА	13.11.2013	Толық емес отбасылар
6371	ХАФИЗОВА	ЖАНБОТА	ОМИРТАЕВНА	13.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6372	ДЖАНЗАКОВА	ГАЛИЯ	ОСПАНОВНА	13.11.2013	Толық емес отбасылар
6373	МУКАЖАНОВА	ДИАНА	АДИЛБИЕВНА	13.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6374	ЖИЗСАРОВ	ГАЛИ	ЖУНУСОВИЧ	13.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6375	БАЙДАВЛЕТОВА	СЕЙСЕНКУЛ		13.11.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6376	ЖОЛАУШИНА	БАТЕМА		13.11.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6377	СУНДЕТОВА	ОРЫНБАСАР	НАДИРЖАНОВНА	13.11.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6378	ИБРАЕВА	ЖУЛДЫЗ	ТОЛЕГЕНОВНА	13.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6379	ТЕКЕГАРИНА	АСЕЛЬ	КАЙНУЛЛОВНА	14.11.2013	Толық емес отбасылар
6380	ПЕТРУСЬ	ЕЛЕНА	АЛЕКСЕЕВНА	14.11.2013	Толық емес отбасылар
6381	БЕЙСЕКУЛОВА	ГУЛЬМИРА	АМАНОВНА	14.11.2013	Толық емес отбасылар
6382	БЕКТУРГАНОВА	АКМАРАЛ	МАХАМЕТОВНА	14.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6383	ДОСПАНОВА	КОНЫРША		14.11.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6384	БИТЕМИРОВА	МАНСУРА	АБУБАКИРОВНА	14.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6385	ТАДЖИБАЕВ	МУРАТ	КАДЫРОВИЧ	14.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6386	ТЫНЫБАЕВА	БЕЙБИТГУЛЬ	СУЛТАНОВНА	14.11.2013	Толық емес отбасылар
6387	ОДИЛБЕКОВА	ГУЛБАДАН	АЗИМБЕКҚЫЗЫ	15.11.2013	Толық емес отбасылар
6388	АЛПЫСПАЕВА	АЙГЕРИМ	АМАНЖОЛОВНА	15.11.2013	Толық емес отбасылар
6389	ЛИ	ТАТЬЯНА	ТИМОФЕЕВНА	15.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6390	БАХТИНА	ЕЛЕНА	ИВАНОВНА	15.11.2013	Толық емес отбасылар
6391	ДЮСИМБЕКОВА	ГУЛЬМИРА	ШАЛКАРОВНА	15.11.2013	Толық емес отбасылар
6392	КАСЫМОВА	РАЗИЯ	КАЖАТОВНА	16.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6393	РАХИМЖАНОВ	ИБРАГИМ	СЕРИКОВИЧ	18.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6394	ЖАНӘБІЛ	ҚАБДЕШ		18.11.2013	Оралмандар
6395	ШИШКАНОВА	ХЕДА	РАМАЗАНОВНА	18.11.2013	Толық емес отбасылар
6396	МАДИАРОВА	ЛЯЗЗАТ	СЕРИКОВНА	18.11.2013	Толық емес отбасылар
6397	АХМЕТОВА	АЙСУЛУ	БУЛАТОВНА	18.11.2013	Толық емес отбасылар
6398	ЕСМУХАНОВА	КАЛАМКАС	МАРДЕНОВНА	18.11.2013	Толық емес отбасылар
6399	ТАБЫНБАЕВ	КАНАТ	ДУЙСЕНБАЕВИЧ	18.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6400	АЙТКЕНОВА	ДИНАРА	БАЛЫКБАЕВНА	18.11.2013	Толық емес отбасылар
6401	АМАНГЕЛЬДЫ	РАУШАН	БОЛАТОВНА	19.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6402	КУДАЙБЕРГЕНОВА	МАХАББАТ	САРСЕНБЕКОВНА	19.11.2013	Толық емес отбасылар
6403	УСЕНОВА	ГУЛБАРШЫН	МУХАМЕТЖАНОВНА	19.11.2013	Толық емес отбасылар
6404	ДОЩАНОВА	ЛЮДМИЛА	АЛЕКСЕЕВНА	19.11.2013	Толық емес отбасылар
6405	КАРАМЗИНА	НАТАЛЬЯ	МИХАЙЛОВНА	19.11.2013	Толық емес отбасылар
6406	СЕРДЮКОВА	ИРИНА	ВИКТОРОВНА	19.11.2013	Толық емес отбасылар
6407	АБДАЛОВА	БАЯН	БЕЙСЕНБАЕВНА	19.11.2013	Толық емес отбасылар
6408	ТКАЧЕВА	СВЕТЛАНА	БОРИСОВНА	20.11.2013	Толық емес отбасылар
6409	АУБЕКОВА	ДАРИХА	БАХОВНА	20.11.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6410	РАМАНКУЛОВА	АЙНУР	БАХЫТОВНА	20.11.2013	Толық емес отбасылар
6411	КОЗЛОВА	ВЕРОНИКА	ГЕННАДЬЕВНА	20.11.2013	Толық емес отбасылар
6412	ДУСКЕЕВА	МАНШУК	САИНОВНА	20.11.2013	Толық емес отбасылар
6413	КАДЫРОВА	РАХАТ	САЙЛАУОВНА	21.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6414	ПАДАЛКО	САНИЯМ	КУРБАНОВНА	21.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6415	МУСАТАЕВА	АСЕМ	БОЛАТБЕКОВНА	21.11.2013	Толық емес отбасылар
6416	СУЛЕЙМАНОВА	МАРВАН	МАКЖАНОВНА	21.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6417	МЕРГЕНОВА	АЛМА	ГАБДУЛОВНА	21.11.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6418	САПИЕВА	ДАРЖАН	МУРАТОВНА	21.11.2013	Толық емес отбасылар
6419	РОМАЗАНОВА	ГУЛЬДЕН	ТОРЕХАНОВНА	21.11.2013	Толық емес отбасылар
6420	БУХОНИНА	ТАТЬЯНА	АНАТОЛЬЕВНА	21.11.2013	Толық емес отбасылар
6421	КЕНЖЕХАНОВА	РАЙХАН	ДҮЙСЕНБАЙҚЫЗЫ	21.11.2013	Толық емес отбасылар
6422	ТАСКУМБАЕВА	РАУШАН	КЕНЖЕБАЕВНА	21.11.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6423	РАЖАПОВ	МАГАМЕД	РАМЗАНОВИЧ	22.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6424	ИМАНБЕКОВА	АНАР	ТЛЕУЖАНОВНА	22.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6425	ТУЛЕГЕНОВА	ГУЛЬМИРА	ЕРКИМБЕКОВНА	22.11.2013	Толық емес отбасылар
6426	АБДРАЙМОВА	ЖАННА	СЕРИКОВНА	22.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6427	ЖИДЕКУЛОВА	УЛДИКИЗ	ЕГЕНОВНА	22.11.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6428	БАЙТАСОВА	ЖАНАР	КАДИДИЛЛАЕВНА	22.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6429	ТЕМИРОВ	ЕРЕЖЕФ	АКТАЕВИЧ	23.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6430	ЖАРКЕНОВА	АЛИЯ	МЕЙРАМОВНА	23.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6431	КЕНЖЕТАЕВА	ДИНАРА	КАЙРАТОВНА	23.11.2013	Толық емес отбасылар
6432	БАЙЛИНА	АЙГЕРИМ	МЕЙРАМОВНА	25.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6433	БОПАН	СҮЙІНІШ	ЕРМЕКҰЛЫ	25.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6434	САТЫБАЛДИЕВА	ЖАНАР	АЙДАРОВНА	25.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6435	КЕНЖЕБЕКОВА	РАНО	ИСМАТИЛЛАЕВНА	25.11.2013	Толық емес отбасылар
6436	КАБДУЛОВА	МЕРУЕРТ	КАБДЕНОВНА	25.11.2013	Толық емес отбасылар
6437	АМАНЖОЛОВ	КАСЫМ	ЖАНЫСБАЕВИЧ	25.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6438	МУСАЕВА	ГУЛЬМИРА	ЖАЗЫБЕКОВНА	25.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6439	НУРАЛОВ	ЕЛУБАЙ	РАМАЗАНОВИЧ	25.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6440	НУРАЛОВА	НУРСУЛУ	РАМАЗАНОВНА	25.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6441	БАЛТЫРЕКОВА	АЙГУЛЬ	ЧЕНЗАХОВНА	26.11.2013	Толық емес отбасылар
6442	КАРАУЛОВ	СЕЙТХАН	КАЛМУХАНБЕТОВИЧ	26.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6443	МУХАМЕДЖАНОВА	АЛЬФИЯ	АДЫЛБЕКОВНА	26.11.2013	Толық емес отбасылар
6444	ЖОЛДАСБАЕВА	РОЗА	РАЗАКОВНА	27.11.2013	Толық емес отбасылар
6445	ЧЕСНЯКОВ	ВЛАДИМИР	ВЛАДИМИРОВИЧ	27.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6446	КОКАНОВА	АСЫЛ	УЗАКБАЕВНА	27.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6447	ОЛЖАБАЕВА	АСЕЛЬ	МУХИТОВНА	27.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6448	БЕКМАГАНБЕТОВ	ТАБИГАТ	КУАТУЛЫ	27.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6449	АЛЯУОВА	АЙНАГУЛЬ	АМАНГЕЛЬДИЕВНА	27.11.2013	Толық емес отбасылар
6450	БАЛМАГАМБЕТОВА	АСЕЛ	НАСИБОЛЛИЕВНА	27.11.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6451	АЛЕНОВА	ЭЛЬВИРА	КАИРЖАНОВНА	28.11.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6452	ТУРЧУК	НАТАЛЬЯ	СЕРГЕЕВНА	28.11.2013	Толық емес отбасылар
6453	РЕКК	ОЛЬГА	ВИКТОРОВНА	28.11.2013	Толық емес отбасылар
6454	КАРИНА	АЙНАГУЛЬ	АМАНЖОЛОВНА	28.11.2013	Толық емес отбасылар
6455	АБРАЕВА	ДИНАРА	ШАЙЗАДИНОВНА	28.11.2013	Толық емес отбасылар
6456	ШАМШИДЕНОВА	САЛТАНАТ	МУХАМЕДГАЛИЕВНА	28.11.2013	Толық емес отбасылар
6457	АЙТКУЛОВА	АКШОЛПАН	САКЕНКЫЗЫ	29.11.2013	Толық емес отбасылар
6458	УТЕБАЕВА	АЙНУР	САРСЕНБЕКОВНА	29.11.2013	Толық емес отбасылар
6459	КУДАЙБЕРГЕНОВА	МАЛИКЕ	ЖАМАЛХАНОВНА	29.11.2013	Толық емес отбасылар
6460	СЫДЫКОВА	ГУЛИНАТ	АМАНГЕЛЬДИНОВНА	29.11.2013	Толық емес отбасылар
6461	ТЕМИРГАЛИЕВА	ЖАНАР	АЙДАРХАНОВНА	29.11.2013	Толық емес отбасылар
6462	ВЫСОЦКАЯ	ОЛЬГА	ФЕДОРОВНА	30.11.2013	Толық емес отбасылар
6463	САБИРОВ	ЖОЛДАСБЕК	ТУЛЕБАЕВИЧ	03.12.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6464	ЖАРМАГАМБЕТОВ	БУГУМБАЙ	КАБДУАЛИЕВИЧ	03.12.2013	Жеңілдіктер бойынша Ұлы Отан соғысының ардагерлеріне теңестірілген ардагерлер
6465	ДУМАНҚЫЗЫ	ДЖАНЕЛИЯ		03.12.2013	Толық емес отбасылар
6466	КАПАНОВА	БИБИТГУЛЬ	МУСАЕВНА	03.12.2013	Толық емес отбасылар
6467	БЕГАЛИНОВ	КАИРБЕК	САМАШҰЛЫ	03.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6468	КАЛИЕВА	ЖАНЫЛ	БАХИТЖАНОВНА	03.12.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6469	АМИРБЕКОВА	БИБИМАРИЯ	САДЫХАНОВНА	03.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6470	МАЙТКАНОВ	ОНДАШ		03.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6471	НУРЛЫБЕКОВА	АЙНУР	ТЕМИРХАНОВНА	03.12.2013	Толық емес отбасылар
6472	ЖАСУЛАНОВ	ЖАНАЙДАР	ЖАНДАУЛЕТОВИЧ	03.12.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6473	КАСЫКБАЕВА	ЭЛЬВИРА	АСКАРОВНА	03.12.2013	Толық емес отбасылар
6474	БАЙГУЖИНА	ТАИК	САДЕНОВНА	03.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6475	ЖУМАШЕВА	КУЛСИН		03.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6476	КУНДЫБАЕВА	ШАКАР	КАРИМЖАНОВНА	04.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6477	ЕСИРКЕП	МАХАББАТ	ДУЙСЕНБАЕВНА	04.12.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6478	ЕСТАВЛЕТОВА	АЛИЯ	ИСАЕВНА	04.12.2013	Толық емес отбасылар
6479	ОМАРОВА	АЙГҮЛ	МАХАММАТАЛИҚЫЗЫ	04.12.2013	Толық емес отбасылар
6480	МАТКАСИМОВА	САУЛЕ	ЖАГЫПАРОВНА	04.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6481	АКИМЕЕВ	АЙДОС	КАЙРАТОВИЧ	04.12.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6482	ТОЛЕПБЕРГЕН	АЛТЫН		04.12.2013	Толық емес отбасылар
6483	ТОЙБЕКОВА	РАЙГУЛЬ	ЕСЕНГЕЛЬДИНОВНА	04.12.2013	Толық емес отбасылар
6484	МАСУБАЕВА	САЛТАНАТ	ЖАНАБАЕВНА	04.12.2013	Толық емес отбасылар
6485	САРИНА	АСЕМ	АСЫЛБЕКОВНА	04.12.2013	Толық емес отбасылар
6486	РЕШЕТНИКОВА	НАТАЛЬЯ	ВАЛЕРЬЕВНА	04.12.2013	Толық емес отбасылар
6487	ҚАЛМАҒАМБЕТОВ	АЯЗБАЙ	ТӨЛЕУБАЙҰЛЫ	04.12.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6488	АЖЕНОВА	МЕЙРАМКҮЛ	САРУБАЙҚЫЗЫ	04.12.2013	Толық емес отбасылар
6489	ЖАППАСОВА	АЛТЫНСАРЫ		05.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6490	РАХЫМБЕРДИЕВА	МАНЗУРА	АБДЫНАБИЕВНА	05.12.2013	Толық емес отбасылар
6491	БАЙДИЛЬДАЕВА	РАХИЯ	ДУЙСЕНКАЛИЕВНА	06.12.2013	Толық емес отбасылар
6492	ИСКАКОВА	НУРАИМ	ДУЙСЕНОВНА	06.12.2013	Толық емес отбасылар
6493	ШОЛАКОВА	АЛИМА	САПАРОВНА	06.12.2013	Толық емес отбасылар
6494	ДАУЕНОВ	ГАЛЫМЖАН	ТУЛЕНДИЕВИЧ	06.12.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6495	БРИЖАТАЯ	ВАЛЕНТИНА	ВАЛЕРИЕВНА	06.12.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6496	ЖАҚЫП	АМАНБИКЕ		06.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6497	ЖОЛДАСБЕКОВА	РАУШАН	ПАРДИБЕКОВНА	06.12.2013	Толық емес отбасылар
6498	ТЮМЕБАЕВА	ФАТИМА	ТУРТАЕВНА	06.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6499	МАЙТПАСОВА	АЛФИНУР	АМАНГИЛДЫЕВНА	06.12.2013	Толық емес отбасылар
6500	САМАНБЕТОВ	ЖАСЛАН	КУАНДЫКОВИЧ	07.12.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6501	АБДУКАРИМОВА	АСЕМГУЛЬ	АГАБЕКОВНА	07.12.2013	Толық емес отбасылар
6502	АПЕШЕВА	ЖУЛДУЗ	АБДИКЕРИМОВНА	07.12.2013	Толық емес отбасылар
6503	КАШКИНОВА	ТОЛЕУ	ОРАЗБАЕВНА	09.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6504	ДАУЛБАЕВА	АЙДАНА	УРАЛОВНА	09.12.2013	Толық емес отбасылар
6505	ТАСБУЛАТОВА	КУЛЬЗИНА	КУРМАНОВНА	09.12.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6506	АТАБЕКОВА	КУРБАНКУЛЬ	СЕЙСЕНОВНА	09.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6507	БЕРНАРДТ	АННА	ИВАНОВНА	09.12.2013	Толық емес отбасылар
6508	ГАРИБЗЯНОВА	ИРИНА	РАМИЛЬЕВНА	09.12.2013	Толық емес отбасылар
6509	АТБАҒАРОВА	БОТАГӨЗ	БОЛАТҚЫЗЫ	09.12.2013	Толық емес отбасылар
6510	АБДИКАРИМОВА	БАГИЛА	БАЗАРБАЕВНА	09.12.2013	Толық емес отбасылар
6511	КОПЕЖАНОВА	ДАНАГУЛЬ	ЕДИГЕЕВНА	09.12.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6512	СУЛЕЙМЕНОВА	АЙГУЛЬ	РАХИМОВНА	09.12.2013	Толық емес отбасылар
6513	ЖАКУПОВА	АСЕЛЬ	ДУЛАТОВНА	09.12.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6514	ҚАПАРОВА	АЙНҰР	БЕЙМБЕТҚЫЗЫ	09.12.2013	Толық емес отбасылар
6515	АБАШКИН	МИХАИЛ	ВИКТОРОВИЧ	09.12.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6516	МОЛТАНОВА	ЖАНАР	АСЫЛБЕКОВНА	09.12.2013	Толық емес отбасылар
6517	МУСТАФИНОВА	КУЛАН	КУКЕНОВНА	10.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6518	СУЛЕЙМЕНОВА	ИНДИРА	ОРАЗОВНА	10.12.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары
6519	НАКЕНОВА	САЯГУЛЬ	МУРАТЖАНКЫЗЫ	11.12.2013	1 және 2 топтағы мүгедектер
6520	ТУРГАНБАЕВА	СЕРИКУЛЬ	САДЫКОВНА	11.12.2013	Жасына қарай зейнет демалысына шыққан зейнеткерлер
6521	МАКСУТОВА	ЕВГЕНИЯ	ВАЛЕРЬЕВНА	11.12.2013	Толық емес отбасылар
6522	ИСАЕВА	РАЙХАН	СААТБАЕВНА	11.12.2013	Толық емес отбасылар
6523	КОЖАБАЕВА	ГУЛЬЗАРА	ЖУЛДАСОВНА	11.12.2013	Толық емес отбасылар
6524	ОМАРОВ	ТАЛГАТ	БОЛАТОВИЧ	12.12.2013	Мүгедек балалары бар немесе оларды тәрбиелеуші отбасылары

(Жалғасы бар)

ОТАН ОТБАСЫНАН БАСТАЛАДЫ

Өнегелі отбасы – елдің тұтқасы. Жарасымды жанұя мен ізгі қасиеттерге толы әулет қашан да көпке үлгі болуы тиіс. Осы мақсатта 2013 жылы Елбасы Жарлығымен «Мерейлі отбасы» ұлттық байқауы жарияланған еді. Содан бері сегіз жыл ішінде байқауға қатысушылар саны артып, еліміздің әр өңіріндегі үлгілі отбасылар насихатталып келеді. Соның бірі – 2019 жылы Нұр-Сұлтан қаласында өткен «Мерейлі отбасы» байқауында жүлделі бірінші орынға ие болған Дүйсенғазы отбасы. Отағасы – Алашқа аты мәлім айтыскер ақын, филология ғылымдарының кандидаты Серікзат Дүйсенғазы, жұбайы – Айнұр Тасболат. Ақын бала тәрбиесіне, отбасы құндылықтарына қатысты ойын ортаға салды.

karkynkktem@gmail.com
Көктем ҚАРҚЫН

Серікзат Мақсұтұлының шығармашылығымен көпшілік бұрыннан таныс. Халыққа танымал талай әннің сөзін жазып, оқырман қауымның жүрегіне жырымен жол тауып жүрген ақынның отбасы да өнерден алыс емес. Дүйсенғазы әулеті – бес атадан бері ақындықты үзбей келе жатқан қасиетті шаңырақ. Отанасы Айнұр Тасболат ғылым саласында жүрсе, балаларының бірі сурет салады, бірі өлеңге әуес. Қашан да бала тәрбиесін бірінші орынға қойған жанұяның басты ұстанымы – қазақылыққа тәрбиелеу. Серікзат Дүйсенғазы бос уақытын балаларымен өткізуге тырысады екен.

– «Мерейлі отбасы» ұлттық байқауының басталғанына бірнеше жыл болды. Ең бірінші өткен байқаудың марапаттау салтанатына Елбасының өзі қатысты. Кейін Президентіміз Қ.Тоқаев та осы байқауға ерекше көңіл бөлетінін атап айтты. «Отан отбасынан басталады» дейді. Отбасы – шағын мемлекет. Отбасы берік болған кезде мемлекет те мықты болады. Сондықтан жоғары деңгейде «Мерейлі отбасы» байқауына назар аударылудың бір себебі осы деп ойлаймын. Қазір біздің қоғамда отбасы проблемасы өте күрделі. Себебі жыл сайын ажырасқандардың саны артып жатыр. Шаңырағы шайқалған отбасылардың да себептері әр түрлі. Осы мәселенің алдын алу үшін осындай насихаттау жұмыстары керек. Келешек жастарға осы байқау арқылы жақсы отбасыларды көрсетіп, үлгі қылып жасалып жатқан жоба. Былтыр біз отбасымызбен осы байқауға қатыстық. Негізі, өзім мұндай жобаларға қатыспай саяқ жүретінмін. Бірақ осы жоба жастарға үлгі болса екен деген ниетте бақ сынауды жөн көрдім. Нәтижесінде қалалық деңгейде 1-орын алдық, республикалық деңгейде арнайы жүлдеге ие болдық. «Мерейлі отбасы» байқауы өте маңызды деп ойлаймын. Тек насихатын дұрыс жолға қою керек. Көбінесе көпшілік қауым осы байқауды байқамай қалады.

Еліміз тәуелсіздік алған жылдан бастап тамыры тереңге жайылған, мықты отбасылардың дәстүрлеріне сүйендік. Ата-бабаларымыз жесірін қаңғытпаған, жетімін жылатпаған. Ол заманда отбасы құндылықтарына баса мән берген. Тұрмыс құрмаған қыздарды тұрмысқа беріп, әрі қарай жақсы отбасы болып кетулерін қадағалаған. Тарихқа көз жүгіртсек, қазақ халқы отбасын қалай сақтап қалу керек дегенге қатты мән берген. Тіпті бұл мәселені заңмен реттеген. Бүгін біз шетелге еліктей бермей, өзіміздің менталитетімізден аттап кетпеуіміз керек. Мемлекет өз тарапынан көпбалалы отбасылардың мәселелерін шешіп жатыр. Отбасына тек қана материалдық көмек емес, моральдық та көмек керек деп ойлаймын. «Мерейлі отбасы» байқауы осы құндылықтарды дәріптеуімен де маңызды, – дейді Серікзат Дүйсенғазы.

Әрі ұстаз, әрі ақын Серікзат Мақсұтұлы оқырмандарымен жиі кездесу өткізеді. Бірде бір топ журналистика факультетінің студенттері ақынды жүздесуге шақырды. Жиынға жалғыз келмей, ұлы мен қызын ерте келді. Кеш соңында әкесінің өлеңін жатқа оқып, салған суреттерін көпшілікке көрсеткен бүлдіршіндердің батылдығы мен өжеттігіне көрермендер риза болған еді.

«Жанұямыз өнерге жақын. Сондықтан да біз байқауға дайындалғанда қатты қинала қоймадық. Өзіміздің қара өлеңімізбен отбасымыздағы салт-дәстүрлерімізді барынша ашып көрсеттік. Келешекте байқаудың шарттарын одан да күрделендіру керек деп ойлаймын. Сосын байқауға еліміздегі ең-ең деген таңдаулы отбасылар қатысса. Сондай-ақ тек өнерлі отбасылар емес, әр саладағы отбасыларға спортшылар отбасы, педагогтар отбасы, ғалымдар отбасы деп бөліп-бөліп өткізсе деген ұсынысым бар. Біздің отбасымыздың негізгі құндылығы – қазақы болу. Балаларыма ең бірінші қоятын талабым – қазақша сөйлеу, қазақша ойлау, кітап оқу. Балалар мен айтпасам да кітапты өздері оқып жатады. Өйткені оларға кішкентай күнінен кітап алып беріп, кітапқа құмар етіп өсірдік» дейді ақын.

Серікзат Дүйсенғазы студенттердің алдында дәріс оқыған кезде бастапқы 5-10 минутын тәрбие беруге арнайды екен. «Соның ішінде – имандылық мәселесі. Менің ең бірінші айтатыным – Абайдың сөздері. Әрбір адам бірінші ізгілікті игеруі керек. Ізгі адамнан жақсы маман шығады. Ізгі адамнан мерейлі отбасы қалыптасады. Әрбір отбасы балаларының бойына ізгілікті сіңіріп тәрбиелесе, еліміздің әлеуеті мықты болады» дейді ақын.

Шаңырақ шаттығы мен ұлттық тәрбиені ұлықтайтын «Мерейлі отбасы» байқауының маңызы ерекше. Отбасы – береке-бірліктің қайнар көзі. Ендеше әрбір жанұя мерейлі, мәртебесі биік болса, Қазақ елінің де абыройы асқақ болары анық.

ҚАЗАҚСТАН ТӘУЕЛСІЗДІГІНЕ 30 ЖЫЛ

БАЛАЛАР ӘН ШЫРҚАДЫ

Оқушылар сарайында Қазақстан Республикасы Тәуелсіздігінің 30 жылдығы аясында балалар арасында «Алтын күн» патриоттық әндерінің IV фестивалі өтті.

Іс-шарада өскелең ұрпаққа патриоттық тәрбие беру, рухани-адамгершілік қасиеттерін қалыптастыру, туған елдің тарихи және мәдени оқиғаларына қызығушылықты арттыру, сондай-ақ дарынды балалар мен жасөспірімдерді анықтау және қолдау, олардың шығармашылық мүмкіндіктерін іске асыру секілді құндылықтар насихатталды. «Бұл шара осымен төртінші мәрте ұйымдастырылып отыр. Фестивальге түрлі ұлт өкілдері қатысты. Бұл байқау – көп ұлтты еліміздің бейбіт күнде, достықта өмір сүріп жатқанының тағы бір көрінісі. Мұнда әр ұлттың баласы егемендігіміздің 30 жылдығына арналған кеште ел туралы, Отан, туған жер жайлы патриоттық әндер айтты. Сол сияқты түрлі өнер иелері келді. Бүгінгі жас – еліміздің ертеңгі болашағы. Оларды өнер арқылы тәрбиелеу – біздің басты мақсатымыз» дейді фестивальдің ұйымдастырушысы Алпамыс Шаримов.

Фестивальға этномәдени бірлестіктердің көркемдік ұжымдарының мүшелері, жалпы білім беретін және музыка мектептерінің, ансамбльдердің оқушылары, сондай-ақ 6 жастан 16 жасқа дейінгі барлық тілек білдірушілер қатысты. «Бұл конкурсқа алғаш рет қатыстым. Бәрі көңілімнен шықты, фестиваль жоғары деңгейде өтті. Достарым да өнер көрсетті. Өзіме жаңа достар таптым» дейді қатысушы София Корень.

БІЛІМ КӨРМЕСІ ШАҚЫРАДЫ

Білім басқармасының қолдауымен Тәуелсіздігіміздің 30 жылдығына орай «Астана» концерт залында «Егемен елдің қайраткер ұстаздары» атты кітаптың тұсаукесері өтті. Сондай-ақ елордалықтар мен қонақтар жаңадан ашылған «Bilim» фотокөрмесін тамашалай алады.

Бүгінде сапалы білім қарқынды дамудың басты шартына айналды. «Егемен елдің қайраткер ұстаздары» атты кітапта Президентіміз Қасым-Жомарт Тоқаевтың, Білім және ғылым министрі Асхат Аймағамбетовтің, Нұр-Сұлтан қаласы Білім басқармасы басшысы Шәкәрім Сейсенбайдың алғы сөздері берілген. Кітаптың және көрменің салтанатты ашылу рәсіміне Білім және ғылым министрі Асхат Аймағамбетов, елшілер, мектеп және балабақша басшылары, қоғам қайраткерлері мен кәсіпкерлер, БАҚ өкілдері қатысты.

«Бүгінде білім саласына қойылатын талаптар мүлдем өзгеше. 1991 жылы америкалық ғалымдар Нейл Хоув пен Уильям Штраус ұрпақтар теориясы туралы еңбек жазған еді. Осы теорияға сәйкес, әр 15-25 жыл сайын ұрпақ ауысып, құндылықтар жүйесі өзгеріп, мінез-құлқы өзгеше буын өсіп-жетіледі. Бұл кітапты жас ұрпақ тәрбиесінде ұстаздар қолданатын жаңа әдістер тұжырымдамаларының жиынтығы деуге болады» деді сенатор Дана Нұржігіт.

Практик-мұғалімдердің кәсіби өмірінен алынған оқиғалар, ой-тұжырымдары ұстаздар қауымы үшін ғана емес, көзі ашық, бала тәрбиесіне бейжай қарамайтын ата-ана үшін де құнды дерек болады деп ойлаймыз.

МАЭСТРОНЫҢ ШЕБЕРЛІК САБАҒЫ

«Астана Операда» Миланнан келген маэстро, Гаэтано Доницетти атындағы музыкалық академияның камералық ән айту бөлімінің меңгерушісі, вокалистер арасында үлкен беделге ие Анатолий Гусевтің шеберлік сабағы мен жеке шыңдалу бағдарламасы өтті.

Қазіргі таңда Анатолий Гусев Миланда тұрады, сол жерде опералық ән айту мектебінің негізін қалаған, бұдан бөлек ол Siberian Solo жас вокалистердің шығармашылық зертханасының ұстаздар тобына енген, әділ қазы мүшесі ретінде көптеген италиялық және халықаралық вокалдық байқауларға тұрақты түрде қатысады.

– Бұл – менің «Астана Операға» төртінші мәрте келуім. Бір жағынан, жұмыс қарапайым, ал екінші жағынан күрделі. Күн сайын 7-8 солистпен техникалық дайындық, стильді түзету, опералардың италиялық, француздық мәтіндерін айтуды ретке келтіру бойынша дайындаламыз. Кейбіреулер жоғары ноталарды, кейбірі төменгілерін ала алмай жатады. Белгілі бір солистермен речитатив бойынша жұмыс істейміз. Осының бәрі кәсіби театрлық қазанда қайнап, піседі. Біз өмір бойы білім аламыз, ал вокалист өз-өзін жетілдіруді тоқтатса, бәрі де аяқталады. Жыл сайын денеміз, дауысымыз өзгереді, сол себепті біз де соған қарай қайта өзгеруіміз қажет, бұл – тоқтаусыз жұмыс үрдісі, – деді Анатолий Гусев.

МЕЙІРІМ ШУАҒЫ

Қазақстан Республикасының Ұлттық музейінде Тәуелсіздіктің 30 жылдығына орай «Мейірім: шығармашылық пен мейірім баспалдағы» балалар шығармашылығының III инклюзивті музейлер фестивалі ашылды.

Фестивальді өткізуге Nur Otan партиясының Нұр-Сұлтан қалалық филиалы мен «Дар» қайырымдылық қоғамдық қоры демеушілік көрсетті. Шара машықты жетілдіруге бағытталған шеберлік-сыныптар форматында өтеді. Екі күн ішінде фестивальге 7-18 жас аралығындағы ерекше қажеттілігі бар 60 бала қатыспақ. Оларға арналған «Менің елім – менің Қазақстаным» суреттер көрмесі, «Қолөнер ғаламшары» музей үйірмесі қатысушыларының шығармашылық жұмыстарының көрмесі және киіз басу, қыш құмыра жасау, тұмар тігу және ермексаздан пейзаж әзірлеу бойынша шеберлік сыныптары өтеді.

Қыш құмыра әзірлеу бойынша шеберлік-сыныбын қыш құмырашы-шебер Азамат Сқақов пен №65 мектеп-гимназиясының тәрбиеленушісі Әсел Қайсанова өткізеді. Ал ермексазда пейзаж салу бойынша шеберлік сыныбын жүргізуге «Қасиетті жол» оңалту орталығының мамандары тартылған. Сондай-ақ шарада Jas Otan жастар қанаты мен Adal Volenteer Club еріктілері қызмет көрсетеді.

Фестиваль қатысушылары ақын Дина Ораздың «Мейірім ордасы» деп аталатын өлеңін оқиды. Шараны республикалық, халықаралық ән байқауларының лауреаттары, №65 мектеп-гимназиясының оқушысы Валерий Хан мен республикалық және қалалық байқаулардың жеңімпазы, №1 арнайы мектеп-интернатының оқушысы Даниль Платицин әнмен әрлейді.

www.astana-akshamy.kz

Редакция қолжазба иелерінің пікірлері мен көзқарасын бөлісуі шарт емес.

ELORDA AQPARAT

Газет ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 23.05.2018 ж. тіркеліп, №17120-Г куәлігі берілген.
Меншік иесі: «Elorda Aqparat» ЖШС

Директор – **Ержан ЖҮНІСОВ**

Бас редактор – **Еркін ҚЫДЫР**

Шеф-редактор – **Төлен ТІЛЕУБАЙ**

Газетте жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды.

Газет сейсенбі, бейсенбі және сенбі күндері шығады.

Жарнама мен хабарландырулардың мазмұнына жарнама беруші жауап береді.

Газет «ASTANA AQSHAMY» газеті редакциясының компьютерлік орталығында теріліп, қатталды.

Апталық таралымы – 15 000

Тапсырыс №70

Баспахана: Нұр-Сұлтан қаласы, Бейбітшілік көшесі, 8. 5-кеңсе «KOMEK INV» ЖШС

Редакция мекенжайы:
010000, Нұр-Сұлтан қаласы,
Достық көшесі, 13, «Нұрсая-2» ТК
astana.aqsham@gmail.com

Қабылдау бөлмесі:
тел./факс: +7 (7172) 703-212
Тілшілер бөлімі: 70-32-61
Жарнама: 70-33-06

astana.akshamy@mail.ru

Кезекші редактор – **Қ.ҮСЕМХАНҰЛЫ**